VITA, VIRTVTES
ET EPISTOLÆ
SPIRITVALES
P. F. IOANNIS
A IESV MARIA
CARMELITÆ DISCALCEATI

Digitized by Google

VITA
VIRTVTESQVE
R. P. F. IOANNIS
A IESV MARIA

PRÆPOSITI GENERALIS
Fratrum Diſcalceatorum Congreg.
S. Eliæ Ord. Beatiſs. Virg. Mariæ
de Monte Carmelo.

EX FIDE DIGNIS RELATIONIBVS

Colligebat

F. ISIDORVS A S. IOSEPH BELGA,
eiuſdem Congr. Procurator Gener.

ROMAE, Typis Maſcardi, MDCXLIX.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

EM.MO AC R.MO D.

D. MARTIO

S. R. E. CARD.

GINETTO,

SANCTISSIMI D. N. VICARIO,

Ord. Beatiſs. Virg. Mariæ de Monte Carmelo Protectori.

F. ISIDORVS A S. IOSEPH H. D.

QVod olim D. Auguſtinus epiſt. 178. encomium Virginitati ſcripſit, ætas noſtra videre meruit: Sanctam Ordinis noſtri

Digitized by Google

fundatricem Tereſiam *vberiori fæcundiorique fælicitate, non ventre graueſcere; ſed mente grandeſcere: non lacteſcere pectore; ſed corde candeſcere; non viſceribus terram; ſed Cælum orationibus parturire.* Nec enim immeritò Religio vocatur cælum, in quo ſpirituales athletæ ſeſe à ſublunaris materiæ fæcibus abſtinentia perpetua, longiſque ieiunijs expoliant, elementorum pugnas paſſionum mortificatione tranſcendunt, circa centrum, quod vbique eſt, regulares motus figunt, cæleſtis gratiæ lumen induunt, vt ſtellæ fulgent in

Eccleſiæ firmamento, cæteraque virtutum panoplia ſupernæ patriæ ciues emulantur.

Quorum dum certamina ad meorum fratrum ædificationem, & S. Tereſiæ laudem, ſub auſpicio nominis Tui, Princeps Eminentiſſime, in lucem proferre paro; Opuſculum hoc Vitæ, Virtutumque R. P. Fr. Ioannis â Ieſu Maria, qui non animo ſolum, ſed corporis etiam incorrupti prodigio cæli dotes imitari videtur; præcurrit in ſinum ampliſſimæ Protectionis Tuæ, in teſſeram eius obligationis, quam vniuerſæ noſtræ Congregationis ac meo

nomine debeo quàm maximam.

A Tua enim authoritate, prudentia, benignitate, tanquam à cæleſti intelligentia deſuper animam vitalemque motum recipit ſphæra noſtra, qua in religioſarum virtutum ſtadio non deficiat; ſed decoro puluere ſordida, feruidis rotis ſeſe ſemper extendat ad vlteriora palmæ nobilioris.

Quid enim aliud ſunt Regulares illæ Conſtitutiones noſtræ, quas labori, & authoritati Tuæ debemus acceptas, quod ijs ab Apoſtolica Sede fruamur approbatis; niſi ani-

ma

ma atque ſpiritus intus agens, alenſque vitam Religioſam?

Præiuit eas Ioannes noſter exercitatione, monitis, ſtylo, præſcripto, earumque ſeſe exemplar prębuit adeo viuum; vt Paulus Quintus Pont. Max. illius vnius vitam earum loco ſufficere poſſe pronunciauerit.

Quorum ergò vigorem à Te ſuſcepimus in lege, hìc exhibeo in opere. Et par meritis tuis gloriæ culmen ſupplicibus ad Deum votis augurans, vnà noſtrùm omnium offero corda, in quibus, cum Religionis noſtræ norma ſi-

mul

mul impreſſus eſt benigniſſimæ Protectionis Tuæ character immortalis.

FR.

FR. LAVRENTIVS A S. ELIA
Præpoſitus Generalis Carmelitarum Diſcalceatorum.

VItam, Virtuteſquè Reuerendi adm. Patris Noſtri Fratris Ioannis à Ieſu Maria Congregationis noſtræ, dum viueret, Præpoſiti Generalis à Reu. Patre noſtro Fr. Iſidoro à S. Ioſeph eiuſdem noſtræ Congregationis Procuratore Generali ex fide dignis relationibus collectam, & à peritis Theologis recognitam, & commendatam, probo vt Typis mandetur, ſi placuerit Illu-

ſtriſ-

ſtriſſimo , & Reuerendiſſimo Domino Viceſgerenti, & Reuerendiſſimo Patri Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici. Romæ in Conuentu noſtro Sanctæ Mariæ de Scala die 27. Maij 1648.

Fr. Laurentius à S. Elia
Præp. Generalis.

Fr. Fauſtus à S. Baſilio Secr.

Iu-

IVbente Reu. adm. Patre noſtro P.Fr. Laurentio à S. Elia Congregationis Italiæ Carmelitarum Diſcalceatorum Præp. Generali, Compendium Vitæ Venerabilis P.Fr. Ioannis à Ieſu Maria attenta mente decurri, nihilq; in eo, quod iure quempiam remorari poſſit, offendi: Fidem quippe firmat, Eccleſiam illuſtrat, mores informat. Opus ſanè ſuum ſapit auctorem, Reu. ſcilicet Patrem noſtrum F. Iſidorum à S. Ioſeph totius noſtræ Congregationis Gen. Procuratorem, cuius, ô liceat gran-

dio-

diora intueri volumina. Præludit in paruo, quod molitu in magno. Habes in ho Ioanne generalium totiu noſtræ Congregationis hiſtoriarum, quibus ille concinnandis inſudat, præcurſorem. Ex vno hoc floſculo amœniſſimi veris delicias valeas præſagire. Sic in opere nullius cenſuræ indigo cenſeo. In hoc noſtro Conuentu S. Mariæ de Scala Romæ die 14. Februarij 1648.

Fr. Hieronymus à S. Tereſia Deſinitor Generalis.

Im-

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſſimo P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

A. Riualdus Viceſg.

Imprimatur,

Fr. Raymundus Capiſuccius Mag. & Socius Reuerendiſſimi P. F. Vincentij Candidi Sac. Pal. Apoſt. Mag. Ord. Præd.

AD

AD LECTOREM.

NOn intendo hac mea enarratione vllius Beatificationi, aut Venerationi viam ſtruere, aut Prælatorum præuenire iudicium: Sed ſimplicem hiſtoricum ago, nihilque hoc ſcripto molior, aut prætendo; quàm, vt ego & fratres mei, Virtutum Religioſarum exempla ſequamur: Omnia S. R. E. iudicio decretiſque ſubijciens.

VITA, AC VIRTVTES
REV. ADM. PATRIS
FR. IOANNIS
A IESV MARIA

Præpoſiti Generalis Fratrum Diſcalceator. Congr. S. Eliæ Ord. B.mæ Virg. Mariæ de Monte Carmelo.

PRÆFATIO.

OPVS aggredior hactenùs ab animo meo longè, latèq; remotum: cui ſiue amicis ſollicitantibus, ſiue ſuperioribus inuitantibus allubeſcere, aut non volui, aut non valui. Refugie-

bam enim, immò potiùs exhorrebam ad ſolum nomen huius ſcriptionis, duas preſertim ob cauſas ſibi inuicem pugnantes; nimirum eorum, quæ à me dicenda expectabantur, amplitudinem, ac dignitatem, & relationum, quas penes me habebam, imparem tanti viri virtutibus memoriam. Prima animum proſternebat: ne ingenij culpa detererem, quod in ſcrinijs exaratum conſeruabam. Secunda beneſicium temporis expectare ſuadebat, quo tandem aliquando dicendorum copia, dicentis inopiam excuſaret; fratrum meorum piam expectationem ſatiaret, ſanctæ auiditati ſatisfaceret.

Verùm enim verò ſupremus ille rerum noſtrarum Arbiter paucis ab hinc menſibus, cum vitę meæ deſperata momenta adhunc finem vlteriùs decurrere iuſſiſset; tenebras abſterſit, mentis horrorem excuſſit, vertit in voluptatem, qua delibutus, allectuſque.

En

En benigne lector ad deſcribendam vitam, virtuteſque R. P. noſtri Ioannis à Ieſu Maria dilatato corde procurro. Nondùm quidem obfirmata valetudine corporis, ſed animo tantò libentiori, quantò fruer conualeſcentia benignitati, quam eius precibus, ac fratrum noſtrorum cum Chriſto regnantium, quorum gloriæ deſudo, acceptum refero, dicoque.

Pro ſecunda tantum difficultate, te deprecatum, ac monitum volo: vt multa omiſſa intelligas, condoneſque, quæ poſtmodum facilius inſerentur. Interim paupertate mea ex vltima, nobiliſsimaque Chriſtianitatis Inſula Melita, in qua nunc dego, fruere, & Patris noſtri religioſiſſimas virtutes imitari ſtude.

Nec me ampliùs terret arduitas dicendi, aut dicentis retrahit imbecillitas: Didici enim à ſanctiſſimo Patre Gregorio Nyſſeno orat. in Thaumat.

Quod præſtantiſsimi viri laus eſt, ſi eius virtus maior demonſtretur, quàm laudantium facultas dicendo aſſequi poſſit.

Caput I.

Ortus, & infantia.

NAtus eſt frater Ioannes à Ieſu Maria anno ab incarnatione Dominica 1564. in ciuitate Calaguritana, patria S. Dominici in Hiſpanijs, & ad diem 27. Ianuarij in Eccleſia Cathedrali Sacro fonte renatus, Ioannis nomen accepit.

Patrem habuit Didacum à S. Petro artium, & Medicinę doctorem præſtantiſſimum, qui propter talentorum famam, ac præſertim philoſophiæ eminentiam Baccalaureus à S. Petro celebri nomenclatura colebatur.

Pietatem, temperantiam, aliaſque virtutes adiunxerat, quibus in credito

ſibi munere vitam agebat Chriſtiano nomine digniſſimam.

Mater D. Anna Vztarroz nobilem proſapiam, & antiquam originem ducebat ex Regno Nauarræ à Soparchis Vztarroz in montibus vallis Roncallæ: Animam nobilioribus virtutibus, & omnimodo pietatis ornaméto reddiderat illuſtriorem. Sed honorabile matrimonium, thorumque pudicum illuſtriſſimum Deus fecit, vnicum maſculini ſexus elargitus filium, qui vtriuſque parentis cognomine deinceps Ioannes de Sancto Petro, & Vztarroz more gentis fuit appellatus. Locus ipſe præciſus, in quo lucis vſuram accepit, ad annum 1628. Sanctiſſimo Sacramento in hoſpitium domus in Conuentum S. Franciſci fratribus ceſſit: Deo ſerui ſui natalitia ſanctiſſimę ſuę humanitatis habitaculo luculentèr exornante.

Genitrix cum Ioannem noſtrum adhùc vtero gereret, adèo graui caſu de

Digitized by Google

gradibus inopinè corruit: vt os tibiæ in duas partes diffractum, ægrè tandem, & inter accerbiſſimas chirurgorum manus coaluerit: habitumque eſt à medicorum peritiſsimis prodigij loco, tam grauem lapſum cruciatus accutiſsimos, inopinam cõmotionem ſede ſua fętum non emouiſſe.

Voluit autem Dei ſapientia, vt tempus partus hominum opinionem falleret. Adeòque ſola ſe ſe ſine obſtetrice, ſiue famulorum adiutorio, in extremas anguſtias redactam cernens, grauitèr ingemiſceret: Sed ille, qui Ioannem noſtrum ex æternæ prædeſtinationis vtero in ſeruum ſibi perpetuum ſegregare diſpoſuerat, voluit, vt vix partus dolorem mater ſentiret, dum eniteretur.

Quemadmòdum neque tædia, neque ſolitas ſtomachi nauſeas perpeſsa fuerat dum vtero geſtaret. Clariùs, manifeſtiuſq; futuram infantis ſanctitatem te-

tari voluit diuina ſapientia. Splendebat in patria ciuitate Calaguri non mediocris ſanctitatis fama, quam ſolidis virtutum meritis adepta fuerat, matertera Ioannis noſtri nõdum ætatis quinquennium ſupergreſſi: Thereſia Eſpañola nomen habebat. Hæc vitæ dies plenos operibus bonis, beato fine propediem clauſura iacebat in lecto mortali, certamen vltimum Deo commendans. Cum ecce paroxiſmo vehementi mortuæ ſimilis extra ſe irapta eſt: & tãdem in ſe reuerſa ad aſtantem Ioannis noſtri matrem hilari vultu, lætare Anna, vidi enim, inquit, filium tuum Ioannem Romæ inter fratres Carmelitas diſcalceatos, eorum habitu veſtitum, & ſanctitatis gloria præclarum. In qua prædictione nonnulla mihi ponderanda video, ab hiſtorię munere non aliena.

Primum: quod ad annum 1569. contigiſſe ſupputatio temporis oſtendat:

quando Thereſia noſtra ſanctiſsima monialium reformationi vix ſeptennio deſudauerat: quando paucorum fratrum diſcalceatorum manipulus obſcuro Durueli tugurio ab anno circiter vno in Hiſpanijs latebat: quando de Italicis, aut Romana fundatione nulla ſpes effulgebat.

Secundum: eo tempore per quinquennium habitum S. Franciſci geſtabat voti, vèl deuotionis maternæ cauſa. Quid ergo mulieris mentem mouit, vt ad alterius profeſſionis adhuc obſcurę habitum, normamque deflecteret; niſi vis aliqua ſuperior Diuinæ veritatis?

Tertium: meritò Ioannem noſtrum in cœleſti viſione Romæ, & non alibi terrarum deſignatum fuiſſe habitu Carmelitarum Diſcalceatorum, & ſanctitate ſplendentem: Quod is Romano vbi ſemel illuxit Hemiſpherio, conuentus alios præſentia corporali non obierit: ſed veluti congregationis noſtræ

ma-

mater domi àd penetralia reſidens filios fouerit, ac eduxerit qui in cœteras mundi partes Carmeli primitini diſciplinam, & educationem inferrent.

Denique certiſsima rerum ac circumſtantiarum cum non ambigua prædictione concordia facilè me adducunt, vt aſſentiar vires omnes humanæ mentis, aut ſagacitatem intellectus naturalis eam excedere, & vt ad Dei magnalia attollar, qui iam tunc congregationi noſtræ virum prouiderit à quo religionis Thereſianæ ſpiritum Roma ſuſciperet, & in totum terrarum orbem deriuaret. Non enim modicam benignitas hæc laudem à nobis exigit, & ad cultum, obſeruantiamque Inſtituti noſtri prouocat ſingularem.

Nunc ad puerilem ætatem eamus, & eos annos adoleſcentiæ, quos conſumpſit in ſæculo.

Ca-

Digitized by Google

Caput II.

Pueritia, & Adoleſcentia.

IOannis noſtri pueritia nihil habuit puerile, niſi florem ætàtis, & teneritudinem corporis. Iam enim tunc modeſtiæ ſpecimen conſodalibus præbebat, deuotionis feruore, Deo ſeſe initiabat, morum grauitatem, quam tota vita expreſſit delineabat; obedientiam ergà ſuperiores, pietatem ergà parentes, obſeruantiam ergà maiores, Quibus poterat operibus, exprimebat: ergà pauperes, ęgroſquė ampliſsima gerebat viſcera pietatis, vt & maiora ſubſidia, quàm ætas ferret, afferre molietur.

Vnde propriæ detrahebat commoditati, quod miſerorum impenderet infirmitati, & magnam partem eorum, quæ domi in vſum vitæ mortalis accipiebat à matre, clàm erogabat pauperi-

bus

bus in hoſpitali fęnus expectans æternę miſericordiæ.

Matrem etiam, ſororeſque compoſito ſermone, blandicijſque alliciebat, vt ſibi liberaliter tribuerent, quod æterni Patris Filijs, ac Ieſu fratribus in Noſochomio iacentibus cederet in ſolatium, moxque incredibili iucunditate perfuſus ad eos puerulus accurebat, & veluti Chriſto Domino pauperi reuerenter, alacriterque offerebat.

Quantum etiam fuerit in illa ætate circumſpectus, ne puerili leuitate, aut cupiditate (vt fere moris eſſe ſolet, & S. Auguſtinus in ſeipſo fatetur, ac deflet) vicinorum pomaria attingeret, manifeſtum ex eo euadit: quod decerptos in horto flores pauculos, cum ad huc puer eſſet, voluit a matre compenſari; quod ſine expreſſa Domini licentia ſumpſiſſe vereretur.

Emicabat in teneris annis ingenij præcellentis aurora, & adducebat pro-

gnoſticum ſeſe maturioribus annis euaſurum in ſapientiam ſereniſſimam.

In arte grammatica, dicendique facultate ſic in patrio ſolo promouit, vt coætaneos longo poſt ſe reliquerit interuallo, Græcis etiam literis animum exornauit, atque humanioribus diſciplinis excultus, grauem, politumque ſtylum induit, quem deinceps magno noſtræ congregationis bono varijs in libris ad pietatem exercuit.

Nondum egreſſus pueritiam in Salmanticẽſis vniuerſitatis ſchola celeberrima artium facultatem eſt aggreſſus. Quantùm vero per aliquot annos indefeſſo ſtudio, ſumma contentione, audiendo, ſcribendo, diſputando, alijſque ſcholarum artibus, tum priuatis, tum publicis profecerit intellectus ille perſpicax, ac nitidiſſimus in ſinu matris ſapientiſſimæ, & virorum doctiſſimiorum corona, quid attinet modo pluribus enarrare? cum ipſa per ſe-

metipſam res proclamet, ac quæ deinceps dicturi ſumus abunde confirment.

Caput III.

Inter Carmelitas Diſcalceatos Paſtranæ profitetur.

SEd alia intùs clamitabat ſapientia, docebatque per contemptum mundi tendere ad Regna cœleſtia.

Iam hoc tempore recens S. Thereſiæ reformatio ex turbulentiſsimo perſecutionum Oceano caput extulerat. Iam anno 1581. ad diem 4. Martij in primo capitulo Prouinciali Compluti celebrato facultate literarum Apoſtolicarum Gregorij XIII. Prouinciam ſibi conſtituerat à proprio ſuperiore gubernandam. Vidit adimpletum deſiderium ſuum Thereſia, adhuc mortali carne circumdata, & Deo gratias agens

de filiorum ſuorum fœlici progreſſu toto corde iubilabat; donec anno 1582. ad amplexus ſponſi euolauit, patrocinium fratribus ſuis præſtitura in curia cœleſti, quos in exilio terreſtri materna cura fouerat, eduxeratque.

Hoc eodem anno Spiritus ſanctus adoleſcentem à ſæculi vinculis, ac periculis eripere, & in nouę reformationis ſecuram ſtationem voluit educere. Admirabili vſus ſanctæ prædeſtinationis arcano, non in ſibilo auræ tenuis, ſed in ſpiritu vehementi, & fluctibus procellę terribilis ſpecioſam illam cymbam, velis, remiſquè mundi fluctibus innatantem excuſſit. Cum enim audiſſet Ioannes tremendum vitę exitum, quo Dei Iuſtitia manum ſuam aggrauauit, ſuper Vdonem Archiepiſcopũ Moguntinum, qualiter à Deipara Virgine fœliciſſimo dotatus ingenio, cum prius craſſa, rudiquè Minerua in ſtudijs operam, oleumquè perderet: quomodo

ad inſulam ſublimatus, impinguatus, dilatatus recalcitrauit: Oues tandem Chriſti deglutiens, mactanſque rapinis, compotationibus, ſcortationibus omnia compleuit, vſque dum viſus eſt à Diuinæ iuſtitiæ Satellitio in Eccleſiam trahi, voce ſupremi Iudicis in Deiparæ præſentia, condemnari, perforato collo, quas conſecrauerat hoſtias excipi, ac denique cum tortoribus æternis infelicisſimum corpus, animamque proijci in horribiliſſimum illud ſine fine ſupplicium. Hoc, inquam, exemplo timorem ſanctum concepit, pericula mundi deſeruit, & ad extremum halitum, ceu pædagogum ſeuerisſimum filiorum Dei, non ſeruili metu, ſed filiali reuerentia ſuſtinuit.

Neutiquam igitur Spiritui ſancto vocanti reluctatus inter S. Thereſiæ fratres Carmelitas diſcalceatos annumerari à nouo Prouinciali petijt, obtinuitquè vt in nouitiatu S. Petri Paſtra-

nę religionis habitu donaretur, reformationis obiret Tyrocinium.

Relictum eſt ei Ioannis nomen, quod in baptiſmate acceperat Deo prouidente, vt regenerationis gratiam non recuperare, ſed augere per pœnitentiæ ſtatum in religione ſuſceptum Ioannem ſuum indicaret: Addita dulciſſima ſalutis noſtræ nomina pro reformationis more; vocatuſqe eſt frater Ioannes à Ieſu Maria.

In ſapientiſſima Ieſu Chriſti ſchola, quæ in clauſtro Paſtranæ non in ſublimitate ſermonis, ſed in profunditate virtutis, non in magnis titulorum vmbris, ſed in vera humilitate totius hominis, non in ſcientia inflante, ſed in oratione compungente radium Diuinę lucis inquirit, frater Ioannes noſter, vt Aquila cœteris altiùs volans, fęliciter emenſus eſt nouitiatus ſtadium, & anno 1583. ſemetipſum Deo, ac Deiparæ Virgini Mariæ de Monte Carmelo,

Digitized by Google

eiuſque primitiuæ Regulæ ſub inſtituto Thereſiano votis ſolemnibus conſecrauit, cum annum ageret ætatis decimum nonum.

Rarum in hac occaſione ſpecimen ſolidæ virtutis, amoriſquè in Deum dederunt fratris Ioannis noſtri Pater, materque, nam cum vnicam hanc haberent maſculini ſexus prolem, cui facultatibus mundanis locupletem hereditatem tranſmitterent, nomen familiæ, decuſquè propagarent; ipſi nihil inopinata filij determinatione conqueri, nihil triſtari; ſed lætari animo, ac exultare; quod dignaretur Deus nobiliorem portionem ſeminis ſui adoptare in partem ſortis ſanctorum.

Sed fratris Ioannis conſtatia ex eo commendabilior eluxit, quod non ſolum diuitis hæreditatis ſpem certam, blandicias parentum, honores ſæculi poſtpoſuerit paupertati Chriſti, ſed

quod audito optimi Patris ad meliorem vitam tranſitu, dum adhuc liber à votis eſſet, nihil de conſtantia dimiſerit: non de adeunda hæreditate nutauerit, non ſororum ſe præſidium, Matris vnicum relictum eſſe ſolatium: quis defendat viduam? quis tueatur orphanas? abſciſſum nomen, decuſque parentum ad ſe vnum reſpicere, iure ſuo reuocare, in ſe incumbere: irreparabili caſu ruere, ſi renuat ſuſtentare: Sed nouitius noſter ea, quæ plerique nectuntur in laqueum, conſtantiæ ſuæ ſubiecit in trophæum, vt ab omni mundana commoditate eleuatior, quantò maiora calcabat ornamenta ſæculi per conſecrationem ſui, tantò meliora Chriſmata gratiæ ſuſciperet à munificentiſsima manu Dei.

Abnegauit ergo cuncta frater Ioannes, nec vnquam ad Domus maternæ memoriam, animumuè reflexit. Nec ab eo tempore matrem vnquam videre

cura-

curauit, aut vidit, niſi ſemèl cum Calaguram ex obedientia ad alium conuentum miſſus pertranſiuit.

Solebat pia mater filium eò magis charum, quò à Deo charior dicebatur, frequenter per epiſtolas conuenire, cum Genuę, ac Romæ degeret, (peruenit enim ad annum 1602.) & in eius ſinum familiæ caſus, afflictioneſque animæ ſuæ deponere, vt eius orationibus ab Altiſſimo ſubſidium impetraret, & mutuis literis conſolationem acciperet. Verùm qui omnibus ob amorem Chriſti valè fecerat, raró ac non niſi obedientiæ præſcripto reſpondebat: Tranquillum in religioſa reſignatione ſpiritum, nec parentem proſperis eleuari, nec aduerſis deprimi ſinebat: Cumque licitum erat, matris epiſtolam ad menſem integrum coram ſe iacentem non aperiebat, & tunc Superiorem, aut confeſſarium rogabat, vt eam ipſe legeret, ac combureret, & ſi

quid a lege Charitatis, aut obſeruantiæ, aut agendum iudicarent, hoc ipſi ſignificare dignarentur: ſequi in Chriſto amabat omnes, piam matrem coleere, ac venerari, precibus apud Deum qui vbique præſens eſt, enixè commendare.

Cùm igitur ab omnibus ſæculi rebus elongatus haberetur; poſt matris obitum, ſororibus, alijſque conſanguineis nullam moleſtiam deinceps paſſus, nunquam etiam in animum induxit in Hiſpanias remeare: ſed procùl à patria, procùl à parentibus, & corpore, & mente patriam inquirebat meliorē, in ſuperiore patrē reuerebatur in conſodalibus amplectebatur Chriſti fratres; in religione matrem agnoſcebat omni carnali genitrice dulciorem. Hic igitur non immorabor in recenſendis obſeruantiæ exemplis; quæ vèl nouitius, vèl recenter profeſſus exercuit. Satius enim faciliuſque mihi

fue-

fuerit creſcentes cum ætate virtutes in ſequentes paragraphos operiri.

Caput IV.

Anno ſecundo poſt profeſſionem Genuam mittitur ad nouum conuentum S. Annæ.

SI ad omnem periodum hiſtoriæ noſtræ in ſollicitam mentem incurrimus ſupremi Moderatoris, maximè fratres noſtros in decurſu vitæ Patris noſtri Ioannis attollere oportet oculos, & gratum animum aduertere ad aſſiduum Dei in noſtram Congregationam affectum.

Mouit ille virum incomparabilem Nicolaum à Ieſu Maria Genuenſem de gente Doria, ætate maturum, moribus, quàm ſanguine nobiliorem, vt Hiſpali ad S. Thereſiæ hortamenta, relictis

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

ſæculi diuitijs, commoditatibus, pompis, auſterę reformationi nomen, vitamque conſecraret.

Mouit eius zelum in proximi charitate, & obſeruantia religioſa flagrans vt procurator ordinis ad negotia peragenda in Italiam miſſus, ianuam aperiret reformationi Thereſianæ, & fratribus ſuis hoſpitium ad S.Annæ anno 1584. fundaret, in quo primitiuum Carmeli ſpiritum exemplo ſuo induxit, curaque, ac gubernatione ſua ſemen fouit, quod in arborem excreſceret maximam, quę religionis ramalia ad vtrumque diffunderet polum.

Mouit Patres Capituli Vliſſipone in Luſitania celebrati ad diem 9. Iunij, vt abſentem, extraneumque eligerent, totamque Prouinciam Diſcalceatorum eius regimini, ac prudentiæ committeret: Mouit denique vt in proximis congregationis comitijs, quę in Hiſpanijs conuocauit, hoſpi-

tium

tium in conuentum erigeret, & Ioannis iuuentutem in eo educari iuberet in futuræ Congregationis præcipuum columen, & firmamentum. Ab eo ergo miſſus frater Ioannes à Ieſu Maria Genuam peruenit anno Chriſtianæ ſalutis 1585. cum annum ageret vigeſimum primum, & à nuncupata profeſſione ſecundum, & S. Annæ fundatio numeraret primum.

Certe ex ijs omnibus, qui ex Hiſpanijs ad propagandam Carmeli noſtri vineam in Italiam venerunt, & ad mortem vſque conſtánter coluerunt, frater Ioannes à Ieſu Maria, & temporis ſerie primus fuit, & ad ſobolem ex nationum varietate, ſub auſtero reformationis iugo ſuauiter efformandam, ſui ipſius genium ſingulariter inſinuauit.

Hic in conuentu panpere, ventis, & pluuijs peruio, & pluribus alijs incommoditatibus obnoxio feruorem, quem

in nouitiatu concepit, operibus exercuit, omnium religioſarum virtutum ſemetipſum, exhibens eam normam, & exemplum, vt à cũctis ad inſtar Angeli mortali carne circundati amaretur, & coleretur: Adèo vt nouitios, qui paulo poſt ſub magiſterio R. P. Fr. Ferdinandi à S. Maria Supprioris exercebantur, ipſe iam tùm eorum dux, & anteſignanus erudiret exemplo, punctualitate præiret, ſpiritus feruore alliceret, mortificationum frequentia animaret, grauiora preripiens ſubleuaret, in humilioribus præueniens erigeret, in peragendis dirigeret, morum ſuauitate recrearet.

Caput V.

Nauat operam ſtudijs ſcholaſticis.

QVibus etiam temporibus, dum Genuæ degeret, ſtudio ſcientiarum, & præſertim Theologiæ, ex obedientiæ præſcripto, mentem impigrè, fæliciterque tradidit erudiendam: nam eum in finem R. P. noſter Nicolaus à Ieſu Maria lectorem ſapientiſſimum prouiderat, & ad S. Annæ ex Hiſpanijs ablegarat R. P. Fr. Dominicum à Pręſentatione, qui ex forenda oppido Alabæ oriundus, non ſolùm in religione, ſed adhùc in ſæculo degens celebris in ſcientijs habebatur, atque in Academia Granatenſi Theologiam publicè docuerat, frequenti diſcipulorum concurſu, & eximia ſapientiæ fama.

Sed

Sed titulis, & magni nominis *vm*-bris animosè valedicens maluit *in* ſchola Chriſti humilem diſcipulatum inire; quàm doctoratus pręrogatiua ſublimi periculum experiri *præcipitis* ſuperbiæ. In qua certe pro ingenij *præ* ſtantia, ſpiritu quoqùe religionis excelluit; eamqùe non mediocriter, vtroqùe in munere promouit.

Tantum ergo præceptorem fratèr Ioannes in ſcholaſticis diligentèr audiuit, & præcellens ingenium ſic exornauit; & myſtica Theologia ſcholaſticæ ſpeculationis acumen non obtunderet, & ſcholaſtica ſpiritus vigorem non emaſcularet: ſed vna tenebras mentis diuinis veritatibus abſtergeret: altera *lignis* ignem ſupponeret, vt vtriuſque auxilio mens accenſa holocauſtum fieret ſuauiſſimi odoris, quod totum in odorem Domini, totum accenderetur in ſalutem proximi.

Quantum vero frater Ioannes, in

Digitized by Google

Theologicis excelluerit, quàm ſubtilis diſputator inſiſteret, quàm liquidè difficultates arduas defendendo enodaret, vno inter omnium exemplo oſtendam paragrapho 15. cum ſub hoc ſuo lectore, tunc Cataloniæ Prouinciali in generalibus totius ordinis Comitijs Cremonæ conuocatis, concluſiones ſingulari laude defendit.

Quàm verò ſolidè doctus euaſerit hiſtoriæ noſtræ decurſus pluribus in locis explicabit. Quæ didicerat non in obliuionem abire ſinebat religioſus ſapientiæ amator; ſed ruminabat, ponderabat, inculcabat memoriæ, congeſſeratque ſibi theſaurum incomparabilem eruditionis in capaciſſimo mentis ſcrinio, quem deinceps procurrentibus annis auxit, locupletauit, & ad manum habuit.

Nam in memoriæ exercendæ laborem bonus ſcholaris, & in obedientiæ ſcopum intentus libenter exantlabat

in eum finem diebus ſingulis ex ſcriptura ſacra, aut S.Thoma, aut ſanctis Patribus periodum aliquam ei imprimebat: Et immenſum illud, admirandumque gazophylacium, quod ad imaginem ſuam Deus in humana mente condidit, in fratre Ioanne noſtro gemmis ditabatur precioſiſſimis, & continuo exercitio ad maiorem ſeſe extendebat capacitatem, proniori in dies facilitate diuitias ſapientiæ innumeras condens, promensque;

Vnde ſenior factus, non ferebat quorundam religioſorum prò functionibus ſacris excuſationem, quam ex memoriæ defectu prætexebant, affirmare ſolitus: nemini Deum tam parcè prouidiſſe de ſacro hoc ſuæ æternitatis ſimulacro, quin continuatis exercitijs euadere poſſit in diues promptuarium; eumque qui in ſtudijs gloriam Dei quærit, intento obedientiæ ſatisfacere, non tam ad ſubtilium quæſtionum ex-

pla-

planationem mente aſcendere, & euolare, non in ingenij viuacitate, iudicij maturitate gloriam debere; non in librorum copia confidere, quàm ſolida S. Theologiæ principia, ac momenta penes ſe in numerato poſſidere, & bibliothecam viuam ſecum in mente deferre.

Imo memoriæ cultum in ſchola nouitiatus, vt exerceri iubeant, magiſtros inſtruit p. 3. c. 6. his verbis. Poſtquàm vero in memoriæ exercitium deuenimus; vtile conſilium erit, nouitios in propria ipſorum inſtructione exerceri, propoſito nimirùm præmio aliquo ei, qui rogatus de prima, aut de ſecunda inſtructionis parte, ſummam paragraphi cuiuslibet fidelius, promptiuſque retulerit. Sic enim æmulatione alterutra proficient, tempuſque in re vtiliſſima fructuosè inſument, quod in tenera præſertim ætate maximi ponderis eſt.

Fa-

Faxit Deus, vt hoc ſanctiſsimi viri propoſitum, & exemplum Studentes noſtros excitet, animetque ad alacriter excolendæ memoriæ ſubeundos labores, ac tædia, dum iuuentute valent, vt in maturitate dulciſſimos fructus metant.

Spiritum hunc à primis patribus noſtræ reformationis in Paſtranæ nouitiatu frater Ioannes didicerat: Illi verò ab antiquis Patribus noſtris, quorum nomine, & ſucceſſione gloriamur. Nam in hiſtoria Eccleſiaſtica ſcriptum legimus, ſanctos Eremi Patres ita codicum ſacrorum textuum memoria calluiſſe, vt quamuis Imperatorum iuſſu volumina omnia contigiſſet exuri, ex ſcrinio tamen imperſcrutabili mentis potuiſſent iterum memoriter dictari, & fideliter exſcribi.

Sanctus Antonius memoriam pro libris habebat, inquit S. Ath. c. 3. Am-

monius, vetus, & nouum teſtamentum dicebat memoritèr: & in doctorum virorum Origenis, & Didimi, & Pierij, & Stephani ſcriptis ita erat verſatus, vt ſexagies centena millia verſuum percurrerit. hiſt. Lauſiaca lib. 8. cap. 12. & ib. cap. 32. de Herone Monacho, inquit Palladius, cum nihil guſtaſſet, pedes ingrediens pronunciabat memoriter quindecim pſalmos; deinde magnum pſalmum, deinde epiſtoam ad Hebræos: deinde Iſaiam, & partem prophetiarum Hieremiæ: deinde Lucam Euangeliſtam; deinde proerbia.

Et vt ad altiora religionis primordia aſcendamus; Eſdram inſtituti Eliani cultorem fuiſſe concorditer affirmant hiſtorici noſtri, tum antiqui, tum modernj. Hunc nonnulli ſanctorum Patrum ſacros veteris teſtamenti codices prius omnino deperditos, vèl in captiuitate Babylonica exuſtos, aut Iero-

ſolimæ deſtructione conſumptos ex memoria reſtituiſſe, aut repoſuiſſe teſtantur. S. Baſilius Epiſtola ad Chilonem, Irenæus, Tertullianus, Clemens Alexandrinus, & narrat liber 4. Eſdrę cap. 14.

Quod ſi verum eſt, habemus argumentum irrefragabile, quo ſtudentes noſtri, certò ſibi perſuadeant, tnnc ſe prædeceſſorum ſuorum veſtigia ſancta egregiè ſequi, quando in codicibus ſanctorum menti imprimendis defatigantur, & memoriæ Theſaurum cęleſtibus eruditiouibus implent.

Hùc libentiùs, liberiuſque digreſſus ſum non inutiliter, vt ſpero, nec iniucundè. Multorum enim curſuum experientia didici, nihil æquè ſcholaribus meis abfuiſſe; quàm memorię cultum.

Scripturam ſacram humili tractabat reuerentia, affectu deuotiſſimo pręlegebat, velut epiſtolam Omnipotentis

Digitized by Google

Dei ad creaturam ſuam miſſam, vt ait S. Gregorius. Ideoque quoties ſacros codices vſurpabat, peragebat id genibus flexis, ac capite detecto, ſed magis inclinato corde omnibus ſinibus mentis ad creatoris ſui vocem arrectis, apertiſque: ſimile honoris genus ad lectionem librorum S. Thomę exhibuiſſe narratur: Reuerenter enim ſuſcipiebat doctrinam Angelici doctoris à cõcilijs, à ſummis Pontificibus, ab ipſius Crucifixi oraculo comprobatam, & ad eius miram ſapientiam ſtudiorum indefeſſo labore, ieiunio, oratione, ſilentio, cęterarumque virtutum eius æmulatione nitebatur attingere.

Punctualem inter hęc duo fidelitatem obſeruauit, vt nec ſimplicitatem orationi debitam Theologię ſpeculationes abblandiendo deciperent, nec decerperet oratio tempus, quod ſtudio conceditur, ſed aſſignata vtrique pondera iuſta bilance partiretur.

Ad primum campanę ſonum, relictis omnibus curis, ac cogitationibus ſtudiorum, in chorum aduolabat, moxque finitis Dei laudibus, alacri ſollicitudine regreſſus in cellam ad Dei gloriam protinus iam philoſophabatur in libro.

Non omittebat tamen vnquam, quin defixis in terram poplitibus orationem breuem, feruore, affectibuſque plenam ſtudijs pręmitteret, vt depurato mentis oculo à cogitationum terrenarum fęcibus abſtractam intentionem dirigeret ad omnis veritatis fontem, & ſanctitatis Autorem, eique ſcientiæ, ſalutiſque progreſſum medullitus commendaret. Ea eſt, quàm huius viri exemplo, ſtylo, ac methodo ex inſtructione ſolemus vſurpare, cum ad ſtudiorum initium genibus flexis dicimus. Domine Ieſu Chriſte, qui vera ſapientia Dei es, quam non niſi puris, ſinceriſque mentibus ſueuiſti

com-

Digitized by Google

communicare; purga hanc animam meam igne amoris tui, intellectum memoriamque confirma ad perdiſcendas, quas tu ipſe præcipis ſacras, vel honeſtas literas, quibus te vnum quæram; te vnum diligam, te vnum ſapiam; extra quem quiſquis aliquid quærit, quiſquis diligit, quiſquis aliquid ſapit, manifeſtè deſipit. Qui viuis &c.

Caput VI.

Sacerdotio initiatur, & nonnullis muneribus à fratribus honoratur.

NOn potui hactenus præciſum ſacerdotij tempus expiſcari, niſi quod in libris conuentus S. Annæ ſub menſem februarium anni 1590. Pater Fr. Ioannes appellari incipit more ſa-

cerdotum: neque ob ętatem multo anteà licuerat ad ordinem illum aſcendere.

Non tamen eſt ſilentio obuoluendum, adhuc ętate iuuenem, & à ſacerdotio recentem cõcordibus capitularium Patrum ſuffragijs electum fuiſſe in conuentus diſcretum, anno, & menſe iam dicto, quamuis plures alij Patres adforent non mediocris meriti, annorum numero ſuperiores.

Et quod me magis mouet: lego ad annum 1591. in electione clauariorum conuentus primo loco nominatum P. Fr. Ioannem à Ieſu Maria, ſecundo verò loco, & inferiore P. Fr. Ioannem à S. Hieronymo, virum ætatis prouectę, auſteritate vitę illuſtrem, qui paulo poſt totius reformationis procuratorem, mox congregationis Hiſpanicę multis annis exercuit. De quo in hiſtoriæ libro ſępius honorificam mentionem facimus.

Sa-

Digitized by Google

Sacerdotij dignitatem adeptus, non ea vſus eſt ad teporem; non ad minimarum rerum neglectum: non ad exemptiones a fratrum exercitijs; non ad honoris gradum ſubliniorem, non ad commoditates ampliores, ne audiret à Gregorio Niſſeno de vita Moyſis, fructum video, ſacerdotalem arborem non agnoſco.

Magis autem ſatagebat ſublimiorem ſtatum humilioribus officijs exornare: ſuaue Angelorum epulum ieiunijs promereri, & ad precioſiſſimum illud altaris ſacrificium ipsè ſacrificium mortificatę carnis, & contriti cordis ſic afferre, vt plerumque reſolueretur in copioſum lacrymarum imbrem, ſudaria humore repleret, & ex adſtantium accolythorum oculis ſuaues deuotionis riuulos eliceret.

Sed Angelica modeſtia, actionum grauitas, ſpiritus feruor, quibus hoc miniſterium iugiter totaque vita pere-

git, grauiſſimas inter occupationes, afflictioneſque ſemper eodem tenore æternitatis hoſtiam immolando; ſeraphinum immortali carbone ſuccenſum repreſentare videbantur ad tronum Diuinę Maieſtatis; pauida mente, trementibus alis aſſiſtentem; vt maximi beneficij loco fratres certatim ambirent, Patri Ioanni ad altare miniſtrare, quod compunctionis, & deuotionis vberem fructum haurirent, & dignam Domino ſacrificandi normam ediſcerent.

Caput VII.

In Capitulo totius ordinis Cremonæ celebrato, Concluſiones publicas celebri laude defendit.

AGebatur annus ab incarnatione Filij Dei 1593. & P. Fr. Nicolaus

à Ieſu Maria Vicarius Generalis Diſcalceatorum ex Hiſpanijs Genuam appulit, ſuis cum Prouincialibus, Vicarijs, ac ſocijs, alijſquè religioſis doctrina, ac ſermone pręſtantibus: aſſumptiſque è Conuentu Genuenſi P. Fr. Ioanne à Ieſu Maria, ac P. Fr. Petro à Matre Dei Cremonam ad totius Ordinis Carmelitici comitia perrexit.

Duo Patres hi, adhùc ætate iuuenes pręparati erant, vt more in religione vſurpato publicam cathedram ſuſtinerent. Hic quidem ſub P. Fr. Auguſtino à Regibus, Pater verò Ioannes ſub Patre Dominico à Præſentatione Prouinciali Catalaunię, ſuo quondam pręlectore. Contigit autem hiſtoria non illepida, ſed deuota.

Nam rudis, & pauper Diſcalceatorum habitus, totius corporis modeſta ſimplicitas, gens noua à paucis hactenus cognita pleriſque deſpicatui erant, pręſertim ijs, qui in actibus publicis

plus exteriori tribuunt pompę , quàm interno ſpiritui.

Cùm ad ſolemnes capituli actus, aut ſupplicationes, quiſquè ſuo ordine vocaretur, omneſquè capituli Patres tituli magiſterij forent inſignes, & Reu. P. magiſter, appellarentur; dùm ad nomina Diſcalceatorum peruentum fuit, quibus magiſtri titulus nòn pręponebatur, ſed ſolummodo, fratres, ſimpliciter vocabantur, ſimulque ſimplicitatem mentis vultu, geſtuquè pręſe ferrent; quaſi per iocùm ſucclamabat bedellus, inquiens: accedant fratres noſtri ſimplices. Hi verò ſimpliciter obedientes locum oſtenſum acceperunt, pleriſquè ex aſtantium corona cachinnantibus, &, vt fieri ſolet, verſa in prouerbium ironia: fratres ſimplices, vèl magiſtri ſimplices promiſcuè, tàm à religioſis, quàm à ſęcularibus appellati ſunt.

Verum iuxta ſeriem diſputationum

Digitized by Google

ac concionum feria quarta poſt Dominicam Pentecoſtès P. Fr. Auguſtinus à Regibus vir eruditiſſimus, reſpondente Fr. Petro à Matre Dei cathedram Theologicam in Eccleſia S. Bartholomęi frequentiſsima doctiſſimorum virorum corona, ſumma cùm laude ſuſtinuerunt. Cùm matutino tempore ex eadem congregatione celeberimus concionator egregiè munus ſuum expleſſet. Et primum quidem mirari plerique ſub humili Pallio profundam in diſputando ſapientiam; deuotam in dicendo facundiam: ſed poſtea quam ſub P. Dominico à Pręſentatione Cathalonię Prouinciali ſabbato ſequenti concluſiones defendit P. Fr. Ioannes à Ieſu Maria in publicum pręconium Diſcalceatorum erupere, tum Prælati, ac Canonici, alijque ciuitatis primores, tum grauiſſimi Patres, qui ex orbe toto conuenerant ad comitia: & ſcommate in laudem verſo

dictitare ſolebant: Iſti ne ſunt magiſtri ſimplices? Certè P. Fr. Ioannes tanta ingenij viuacitate, iudicij maturitate, memoriæ promptitudine munus ſuum præſtitit, vt nihil vltra deſiderari poſſe videretur: Cumque oppugnantium argumentis ita ſatisfeciſſet, vt ab vrgendo deſiſterent, nec adhùc elapſum eſſet diſputationi præfixum tempus ipſe ſibi varias, ac ſubtiliſſimas replicabat inſtantias; quas ordine ſuo pari promptitudine refellebat. Quòd cùm non ex animi nimium ſibi blandientis vanitate, ſed ex ſingulari modeſtia, atque humilitate procedere videretur, mirum, quàm celebrem apud omnes, non illi ſolum, ſed toti etiam Reformationi conciliauerit xiſtimationem, & gratiam. Nec erraerim, ſi dixero, hac de cauſa pleroſque capituli Patres, pronius in totam congregationis noſtræ ſeparationem incubuiſſe: adeò vt reformatio

The-

Thereſiana bonum, hoc, doctrinæ, virtutiquè P. Fr. Ioannis à Ieſu Maria, magna ex parte acceptum referrè debeat.

Caput VIII.

Genuam reuertitur, & educationi nouitiorum incipit attendere.

MOx finita functione, Genuam reuerſus P. Fr. Ioannes, ibidem ex obedientia Vicarij Generalis remanſit in futurę congregationis ſubſidium, quam in Hiſpanias nauigaturus manifeſtis inditijs didicerat, & non obſcuris verbis prędixerat, vijs incognitis à Deo ſtabiliendam.

Interea nouitiorum quorumdam ipſe vota ſuſcepit, iuſſitque veſtiendis educandiſquè tyronibus in conuentu

S. Annæ operam dari, quòd ipſum Patri noſtro Nicolao ad meliorem vitam non ſine ſanctitatis fama tranſlato P. Fr. Elias à S. Martino confirmauit, mox vt in propoſitum Generalem electus fuit anno inſequenti. 1594.

Tunc tyronibus in ſpiritu noſtræ Reformationis educandis intendere cæpit, & maximo Religionis emolumento preclariſſimam ſobolem procreauit, ex cuius preſtantia Patris excellentiam liceat non ambiguè coniecturare.

Subijcio manipulum primitiarum noſtræ Congregationis, quem P. Fr. Ioannes à Ieſu Maria Deo, ac Religioni obtulit ſua doctrina, ſuo exemplo formauit, educauit: vnde colligas, quali igne flagrauerit, qui tantum calorem alijs communicauit.

ET primus quidem P. Fr. Angelus à Ieſu Maria filius legitimus Marchionis de Socino Ducatus Mediolanenſis, Thereſianę reformationi ſemetipſum deuouit die 25. menſis Decembris 1594.

Hic dum prioris officium Cremonę exerceret, Mediolani in patrio ſolo conuentum noſtrorum à P. Fr. Ioanne à Ieſu Maria, tunc Præpoſito gene

rali miſſus ad annum 1612. fundauit. Deinde dum conuentum S. Annę Genuę gubernaret, auctor fuit, vt ſancti Ioannis Baptiſtę deſertum emeretur, ac fundaretur. Denique diuerſis in Religione muneribus perfunctus, orationis gratia conſpicuus, diuinorum patiens, zelo charitatis feruens, dum procuratorē generalem Romę ageret & congregationem quandam ad inſtar Eccleſiæ primitiuę, aliaque multa ad Eccleſię bonum meditaretur, non mediocri sāctitatis opinione migrauit ad Dominum. Obitus cauſam admirabilem referunt. Nam cum P. Fr. Dominicus à Ieſu Maria 26. Ianuarij 1625. infirmari cœpiſſet ad mortem, pauloque poſt à medicis eſſet proclamatus: ſchedulam ſua manu deſcripſit in hęc verba. Ego frater Angelus à S. Maria, videns infirmitatem P. N. Fr. Dominici à Ieſu Maria, & cognoſcens quantum ille Deo, ac Religion

noſtrę, totiquè ſanctę Eccleſię ſeruiat, conſiderans etiam quanti momenti ſit vniuerſo mundo vita tàm magni ſerui Dei, valde libenter Domino offero vitam eam, quantumuìs diuturna, aut icitatibus temporalibus, aut etiàn, ſpiritualibus abũdans eſſe poſsit vt dignetur dicto Patri ſuam prolongare ad ipſius Diuinę Maieſtatis gloriam, ſperans, quòd hanc meam oblationem acceptabit in ſatisfactionem pro multis meis offenſis, quas in ipſum perpetraui, mihiquè concedet bonam mortem, quando ei placeat etiam, quantò citius me auferre ex hàc Vita, & ita hanc paruulam oblationem, meam ſubſcribo vltima Ianuarij 1625. Fr. Angelus à Ieſu Maria. Igitur hanc ſchedulam, dùm miſſam celebraret, ſuper altare poſuit, & internis actibus aſſociauit, factumque eſt, vt P. Fr. Dominicus accepto viatico, contra, ſententiam medicorum conualeſceret;

vitamque ad annos plures protraheret, & P. Fr. Angelus eo ſanato in morbum incidens ad 16. Aprilis proxime inſequentis vitam perderet, vt eam fęlicius inueniret.

Secundus. P.Fr.Agathangelus à Ieſu Maria Ianuenſis ex illuſtriſſima gente Spinula anno milleſimo quingéteſimo nonageſimo quarto, nondum ephębus religionem ingreſſus in virum euaſit talentis plurimis, eximijſque, & præſertim docendi, ac pręedicandi munere celeberrimum: ob ſingularem prudentiam, & obſeruantię zelum: ob caſtiſsimos, & integerrimos mores: ad ſuę prouincię regimen quinquies, ad procuratoris, & definitoris Generalis officium ſæpius electus: nec non ab Vrbano Octauo Monachis Camaldulenſibus montis Coronę in Tuſcia in commiſſarium Apoſtolicum datus eſt, plurium conuentuum fundator Belgij, & Gallię viſitator, officiorum

vitę-

vitęque periodum ad Sanctiſſimi Sacramenti, quòd ſemper coluerat, ardentiſſimam laudem beato fine concludere meruit Genuę 18. Iunij 1641.

Tertius. P. Fr. Franciſcus à S. Anna Toletanus, vir ætatis maturę quadraginta circiter annorum, ſacerdotijque gradu inſignitus octauo idus octobris anno 1595. in nouam regenerari voluit Tereſianę reformationis infantiam; grauibus tentationibus excoxit Deus ſęculi ſcoriam, vt purum obſeruantiæ theſaurum excoleret, Belgis inferret, aliaque in cœnobia rarò vbique virtutum exemplo diſpergeret. Aſſiduas eius pugnas aduerſus inuiſibiles hoſtes, inſigneſque victorias reſeruamus pro fundatione Neapolitana, vbi victoriam, vt ſperamus, vltimam, beato fine concluſit.

Quartus. P. Fr. paulus à Ieſu Maria ex admodum nobili apud Genuenſes familia Riuarola ſemetipſum refor-

mationi Tereſianę deuouit 12. Nouembris. Ob ardentem zelum conuerſionis infidelium à Clemente Octauo legatus Apoſtolicus ad Sciaabbas Perſarum Regem miſſus, primus in eas partes Religionis noſtrę, ac fidei catholicę liberum exercitium intulit. Quamobrem à ſummo Pontifice S. Simonis Perſarum Apoſtoli promeritus agnomen, deinceps Paulus Simon eſt appellatus: Poſt aliquot annos cum litteris Regijs ad Paulum Quintum, & catholicos Principes egregia commendatione remiſſus fidei cauſam generoſa libertate promouit: ob pręclaras virtutes ad totius congregationis gubernacula per annos viginti ferme continuos admotus, eam ſumma prudentiæ laude, Religioſę diſciplinę exemplo, ac zelo, generoſa animi conſtantia, ac gratia rexit, defendit, amplificauit, ornauit; ex auctoritate Apoſtolica Vrbani Octaui reformatio-

nem

nem ordinis Sanctiſſimę Trinitatis gubernans, Romę, & in Gallijs eſform auit, firmauitque; Miſſiones Orientis Perſidis, Meſopotamię, Mogorri, Syriæ, Paleſtinę, Anglię, & Hybernię partim fundauit, partim ſtabiliuit. In Hollandia, & Conſtantinopoli tentauit, ſæpius amandatis ad ea loca Religioſis virtute prę ſtantibus, earumque operarios, & alumnos, ac exterarum nationum viros pręcipuę charitatis viſceribus amplexus fouit, adiuuitque. Numquam audita eſt ex ore eius de abſente querela, aut verbum aliquod malum. Denique cum tertia vice Prępoſiti Generalis munus obiret, & interius ad cœleſtem ſocietatem ſe vocari ſenſiſſet, ac præparaſſet, Congregationem maximo, ac deſideratiſſimo Parente orphanam, męſtamque reliquit Romæ anno 1643. octaua die feſtiuitatis ſanctiſſimi Patriarchę noſtri Eliæ, vt cuius Religio-

nem ardenti zelo, ac generoſa magnanimitate ſuſtinuerat, virtutum quadriga vectus migraret in cœlum.

Quintus. Eadem die 12 Nouembris profeſſionem emiſit, P. Fr. Martinus à S. Maria, qui ſancta iuſtorum ſimplicitate Deo, & hominibus amabilis ſuis laboribus, & exemplis Congregationi multum profuit, & diuerſis in ſua Prouincia muneribus perfunctus, plenus dierum, & bonorum operum contendit ad cęleſte brauium anno 1641.

Sextus. P. Fr. Eliſęus à S. Ioſeph, ibidem 25. Martij 1596. profeſſus, mortificationis, aliarumque religioſarum virtutum exemplo fratribus præluxit, ac præbuit. Romæ tempore Capituli Generalis anno 1629. Genuenſem prouinciam gubernans mortalis vitæ ſtadium abſoluit. Vnde Patres Capituli generalis proximè ſequentis anno 1632. ex motiuo, vt dicebatur, cuiuſ-

dam reuelationis Sarcophagum aperuerunt, habitum putrefactum, corpus adhuc integrum, candidumque reppererunt, ſine vllo fœtore, aut marcore.

Septimus P. Fr. Bernardus à Reſurrectione, maturæ vir ætatis ſæculum deſerere voluit antequam deſereretur ab eo, adeoq; iuxta Carmeli primitiui ſpiritum ad inſtar Aquilæ iuuentutem ſuam renouare promiſit 22. Aprilis 1598. & non impigrè eſt conatus, ſed Deus laborum prĕmium non vlterius differre volens, ad annum 1610. ad ſe vocauit.

Caput IX.

Romam vocatur pro negotijs noſtræ Congregationis.

INterim Clemens Octauus Pont. Maximus pro laudabili zelo, quo

feruebat reformandarum religionum, ex motiuo pectoris principalis omninò voluit reformationi noſtrę conuentum erigere Romæ in S. Marię de Scala. Cunque Patres hiſpani ſupplicarent, ne extra Hiſpanias Ordinis auſteritatem propagari iuberet, præſertim cum diffiderent delicatiores complexiones exterorum tanto rigori poſſe reſiſtere: Regis Philippi Secundi nomine, idem cum maiori energia exponeret orator Hiſpanus; Chriſti vicarius, ceu à Spiritu ſancto motus dignum ſanè, piumque pronunciauit oraculum: ſic fiat, inquit; & ſicut Teresia duobus Patribus Hiſpanias peragrauit: Nos ijs, quos in Italia habemus reliquum complebimus orbem, vtque deſiderio tum noſtro, tum Regis, & Religionis ſatisfiat, ab Hiſpanis ſeparabimus, ipſi gubernabimus.

Vt ergo nouam congregationem fælicius auſpicaretur, per Cardinalem

Pinellum ordinis protectorem in conuentu S. Mariæ de Scala conuocari iuſſit Patres numero paucos, ſed meriritis ampliſſimos, & inter eos P. Fr. Ioannem à Ieſu Maria, qui conſtitutiones Reformationis Tereſianę reuiderent, & ad nouam regiminis formam auctoritate Apoſtolica adaptarent: fuit inter cætera ſtatutum memorabile, ſanctumque decretum ſatagente pręſertim eodem Patre pro ſua humilitate, & prudentia, vt deinceps tribus ſubſtantialibus votis religionis adiungeretur quartum de non ambiendo in hæc verba. Promitto Deo omnipotenti, Beatiſſimæ Virgini de monte Carmeli coram omni curia cœleſti, me nunquam procuraturum directè, vèl indirectè, per me, neqùe per alium aliquam Prælationem, vèl dignitatem, aut officium per conſtitutiones prohibitum.

Quod primum à Patribus illis, ac

Digitized by Google

deinde à reliquis omnibus gratanter acceptum: mox tum Romæ, tum Genuæ nuncupatum: deinceps ſub forma breuiori in morem introductum adiungimus profeſsioni ſolemni. Nam cum ab vrbe Roma omnium eccleſiaſticarum dignitatum parente periculum aliquod immineret; voluit vir ſapiens ad murum religioſæ humilitatis propugnacula fabricari votorum, quibus procùl arceretur omnis ambitio tormentum religioſorum, & ruina religionum.

Hoc etiam tempore interpretationem abſoluit cantici canticorum: In qua amoris diuini mutuas inter animam, & ſponſum affectiones eleganter depingit, & commouendis ad pietatem animis accõmodat. Quem primum ego librũ eſſe exiſtimo, qui à noſtræ congregationis Patribus ſit euulgatus fęlici pręcentu ſacri epithalamij, nos à terrenis ad cœleſtia inuitantis.

Caput X.

Ad S. Mariæ de Scala Magiſtrum nouitiorum agit inſigni fructu.

QVamuis diuerſa obierit munera in congregatione, atque adeo ob meritorum præſtantiam ad ſummam attigerit dignitatem Præpoſiti Generalis, nihilominus tamen, magiſterium efformandorum tyronum præcipuum erat ad eius ſpiritum, ac genium. In hoc ſingularis erat, & vnicus: ad hoc ſpeciali Dei Omnipotentis manu videbatur efformatus: in hoc quamuis alia obiret officia, præcipuè incumbebat, & infirmitatibus impeditus, quantum poterat, adiuuabat: In hoc poſt mortem etiam nunc ſuperſtes viuit, in ſequentium magiſterio diſci-

pulorum: qui ad eius inſtructionem, nouitios, & ſemetipſos gubernant, eius exemplum, ſpiritum, ac dictamina, quę ſucceſſione hauſerunt, æmulantur, & in omnibus ſuſcipiunt tamquam perfectiſſimum exemplar magiſtri nouitiorum, ad Diuinam amuſſim efformati.

Igitur ad dictum annum 1598. Romæ alterum manipulum inſignium nouitiorum elaborare cępit, P. Fr. Petrum à S. Benedicto Senogallienſem, P. Fr. Matthiam à S. Franciſco, qui deinde iterato Præpoſiti generalis officio perfunctus eſt. P. Fratrem Vincentium à S. Franciſco, qui miſſionem Perſicam præclaris meritis vberi fructu exornauit. P. Fr. Ioſeph à S. Gabriele, qui Romæ confeſſionibus audiendis multas animas Deo lucratus virtutum laude non mediocri floruit. P. Fr. Nicolaum à Conceptione magiſtrum nouitiorum Genuæ, Belgij Prouincialem,

De-

Definitorem, ac Vicarium Generalem, ceremoniarum religionis zelo, ac obedientię, viuaciſque fidei exemplis admirandis inſignem.

Necnon venerabilem fratrem Stephanum à Sanctis Donatum, qui non ſine ſanctitatis fama Romæ obijt anno 1640.

Sed horum nouitiatum, aduenięns P. Fr. Franciſcus à Sanctiſſimo Sacramento principali magiſterio perfecit. Nam celeberrimo Paſtranæ tyrocinio, & Complutenſi ſtudio, multa cum laude præfuerat in hiſpanijs, eique P. Fr. Ioannes libenter cedens operam nauauit auxiliarem: vſque dum menſe Auguſto anno 1601. in Priorem conuentus Genuenſis electo, in P. Fr. Ioannem totus iterum incubuit. At verò P. Fr. Petro Neapolim ad conciones abeunte, in vniuerſum conuentum curam diffundere coactus, P. Fr. Albertum à Sanctiſſimo Sacramen-

to in auxilium efformandorum tyronum aſſumpſit: cui ad Prioratum S. Siluestri in Tuſculanum tranſlato, ſucceſſit P. Fr. Dominicus à Ieſu Maria, vſque ad capitulum primum Generale anni 1605.

Doctrinam, prudentiam, charitatem, qua in efformandis nouitijs præluxit, fruſtra coner aſſequi ſermone: neque ipſe tam verbo docuit, quam mouit exemplo.

Tyronibus ſuis alphabeti monaſtici loco, ad paſſiones, animique perturbationes moderandas binas demonſtrauit vias, vtramque facilem, planamque vt exurgentes impetus, nunc rationis fræno compeſcerent, nunc armis fidei ſubiugarent: nunc Chriſto duce, & pugnæ anteſignano ad ſanctiſſimam eius vitæ normam ſuam ipſi componerent, efformarent, exornarent; & multiplices victorias reportarent.

Deinde meliorem animi motibus eſcam ſuggerentes conuertebant ad obiecta rationi, ac fidei conſentanea; expandenti ſe in ſenſuum delectabilia amori, mox ſuggerebant Dei pulcritudinem; deſiderio importuno rerum caducarum, obijciebant fælicitatem æternam; odio occurebant peccati fœditate; fugæ obſecundabant ſæculi obliuione: Gaudio ſaginabant ſecuram mentem; triſtitia deflebant amiſſam innocentiæ ſtolam. Nec in arduis minus ingenioſum erat ſtratagema: ſpem in non pœnitenda bona erigebant; audaciam in heroicos virtutum actus animabant. Ira ſemetipſos, vt Diuinę Maieſtatis perduelles, aſperrimè caſtigabant: Timor lapſum excludebat; nec deſperationi locus erat, vbi Domino ſeruiebatur omnipotentis miſericordiæ, & miſericordiſſimæ potentię. Nam vt S. Auguſtinus ait lib. 4. de Ciuit. c. 9. cum rectam rationem

ſequuntur iſtę affectiones, quando vbi oportet adhibentur, quis eas tunc morbos audeat dicere? quamobrem etiam ipſe Dominus in forma ſerui vitam dignatus humanam ſuper duritia cordis Iudæorum ita contriſtatus ſit; quod dixerit; gaudeo propter vos, vt credatis; quod Lazarum ſuſcitaturus etiam lachrymas fuderit; quod concupierit cum diſcipulis ſuis manducare Paſcha: quod propinquante paſsione triſtis fuerit anima eius vſque ad mortem.

Hoc in agone tantò fælicius, faciliuſque diſcipuli certabant, quantò manifeſtius, & familiarius vſurpabant in magiſtro moderatarum paſsionum exemplar. Erat enim P. Fr. Ioannis animus, vultuſque, ſerenum quoddam perpetuum, quod nulla irrationabilium motuum nube temeraretur vnquam: non exardeſceret, niſi ad amorem Dei, non palleſceret, niſi ad no-

men

men culpæ; non efferueſceret niſi ad zelum iuſtitiæ. Omnia tamen ad religioſam moderationem tanto ordine, compoſitione, & grauitate, vt per Dei gratiam vitiatæ naturæ conditiones exuiſſe videretur. Adeò enim ad interiores animi ſinus, inclinationes, pondera vigil aſtabat; vt nullo modo ſe rationis oculo abſcondere, aut ſubtrahere pateretur, ſed ancillarem hominis partem Dominæ iuſſum expectare docuerat, & ſpiritui iam non grauatè ſeruire, vt liber ſpiritus per fidem Deo appropinquaret, per charitatem adhęreret. Egregiam ergo mortificati hominis libertatem, ac regio maius Imperium cernebant in magiſtro, laudabant, admirabantur, & per viam, quam præmonſtrabat, quâm pręibat, ad ſimile mentis imperium, ceu finem optatiſsimum, animosè libenterque feſtinabant.

Ad virtutum certamen ſic animare

ſole-

ſolebat verbis, vt ipſe firmum earum ſtatum, & heroicum gradum exprimeret factis: Elementa virtutum quę exigebat à nouitijs, quaſi in flore, ipſe iam exhibebat in maturo fructu.

Nam virtutem quidem obedientiæ, rebelli naturæ, à rei dignitate, neceſſitate, vtilitate ſuadebat, ſuauius tamen inſtillabat mille occaſionibus promptè, alacriter, fideliterque obediendo.

Ad cultum paupertatis hortabatur, ipſe vilioribus, paucioribus, & aſperioribus contentus. Ad caſtitatem, ac modeſtiam ſua grauitate, ac totius corporis religioſo decore, tacita quadam vi, mirum in modum prouocabat.

Pronam ad irritamenta gulam, nequidem in menſa paupere diffundere ſe permittebat, ſed inuentionibus varijs, vèl abſynthium admiſcendo, vèl interim aculeis ferreis carnem com-

Digitized by Google

pungendo, vèl pedem à terrà eleuatum ſiſtendo, ſimilibuſque alijs arcebat à ciborum voluptate, & dapibus præparabat æternis.

Humilitatem ſic edocebat, vt non ſolum ſe contemptu dignos exiſtimarent, ſed vt contemni vellent, ac contenderent. Ipſe talenta abſcondere, viliſſima domus officia ſubire ſolitus, fratrum ſputis ſpurcandum, pedibus conculcandum ſeſe præbebat: culpas ſuas tanta cumpunctione fatebatur, alijſque mortificationibus ſeſe humiliari procurabat, vt cũctis præ teneritudine cordis lachrymas eliceret ex oculis.

Ad actus orationis, & chori alacritatem, diligentiam, vigilantiam, quis exprimat? Nec ob diuturnitatem laſſitudo, nec ob frequentiam obrepebat tædium, ſed animi, corporiſque vires, inſtar Aquilæ ad pulcritudinem illam ſemper nouam, ſemper antiquam renouans, confortanſque tota orationis

hora genibus flexis, nec incumbebat in ſcamnum, nec reclinabat in terram, nec æſtu, alijſque incommodis, vel tantillum mouebatur, vt verum adoratorem corporis etiam ſitu delinearet.

Relucebat in vultu, ſplendebat in actionibus interior præſentia Dei mouentis, & ſeria, ac grauis attentio operis arguebat puritatem internæ directionis, quàm ad actus ſingulos ſuis tyronibus prçſcripſerat, docueratque varios ambulandi in Dei præſentia modos, eiuſque renouandę, & ab euagatione mentem ad Deum reuocandi vtiles inuentiones in ſuum, ſuorumque morem induxerat, vt cum ſanctiſsimo Patriarcha noſtro, cœleſte numen in Regem, ac Dominum acclamare poſſent, & toto cordis affectu dicere: viuit Dominus, in cuius conſpectu ſto.

Pro-

Caput XI.

Proſequor prudentiam explicare P. Fr. Ioannis in educandis nouitijs.

CApnt magiſterij nouitiorum, & cuiuſcumque regiminis, præcipue tamen eccleſiaſtici, eſt ſuperioris exemplum; prius enim neceſſe eſt, vt ipſe ardeat: quam lucem in alios ſpargat. De vtroque nonnulla diximus cap. pręcedenti; de altero capite, nonnulla addenda arbitror, vt excellentiam magiſterij quàm Deus in P. Fratre Ioanne à Ieſu Maria ſplendere iuſſit, accuratiùs adumbrem.

Quamuis diſciplinis Philoſophicis, variaque eruditione pręſtaret, non tamen tyronibus ſuis conceptus metaphyſicos, aut artificiosè coloratos pro-

ponebat; non ſubtiles quęſtiones explicabat: ſed grauia, ſimplicia, vtilia ex diuino ſpiritu proferebat. Docebat fidei myſteria, legis diuinę pręcepta altiori modo, quam apud ſæculares in vſu eſſe ſolet, ęſtimare, obſeruare, in medio ſinu recondere, affectuoſiſſima voluntate complecti. Vo torum ſolemnium, Regulæ, conſtitutionum obligationem, ac ſenſum, paſſionum tyrannidem ex peccato originali relictam, actualibus noſtris auctam explicabat, & erigens in ſpem libertatis filiorum Dei quomodo eas moderari, quomodo ad obiectum melius diuertere poſſent, inſtruebat. Virtutum Theologicarum; ac moralium naturam ob oculos ponebat, exempla pręſcribebat interna, atque externa, motiua, rationeſqne ponderabat.

Vitiorum prauitatem, ac fæditatem exaggerabat, vt ad eorum exterminium ſtrenui milites dimicarent ſub

vexillo ſplendidiſſimæ virtutis, & crucis. Tentationes ſuperandi modos enarrabat, & quotidianis victorijs pulcherrimam nectendi coronam. Inſtruebat in orationis mentalis doctrina, neceſſitatem vrgebat, exornabat dignitatem, vtilitatem proponebat, ſuadebat fidelem vſum. Singularem deuotionem ergà Sanctiſſimam Euchariſtiam, Beatiſſimam Dei Parentem, Ordinis patronam, ac Sanctos cum Chriſto regnantes inculcabat. Exercitiorum noſtrorum ſeriem edocebat, methodum, ac finem. Actuum, officiorumque directionem, præſentiæ Dei aſſiduitatem, Sacramentorum vſum, ac conſcientiæ examen. Quæ omnia, ne memoriam ſubterfugerent, ſed ad manum præſto forent, ſcripta instructione complexus fuit, & poſtmodum Romanis Typis ſunt euulgata ad annum 1605 maximo, non ſolum Religionis noſtræ, ſed etiam

plurium aliarum emolumento.

Vnde factum eſt, vt cum latina ſolum lingua extarent, cuperentque cum noſtræ, tum diuerſarum Religionum moniales hoc theſauro frui, Ven. Pater Dominicus à Ieſu Maria, pijs earum votis obſecundans in Italicam linguam verti curauit, tam dictam inſtructionem, quam diſciplinam clauſtralem; quæ mox in alia Idiomata transalpina, & tranſmarina transfuſæ fructu multiplici longè, latèque procurrunt.

Neque verò ſatis ſuo muneri feciſſe arbitrabatur; ſi modico tempore, quo fit exhortatio, animos inflammaſſet ad pietatem, ſed in futurum proſpiciens imbuebat ſcientia ſanctorum, quæ toto vitæ tempore ad alendum perfectionis ſtudium deſeruiret, exempli cauſa, vt dum orationis tractatum abſolueret; iam nouitij partes orationis omnes exercere, iam communes orationum

ſco-

ſcopulos euitare poſſent. Dum paſſionibus explicandis ſtadium percurriſſet, iam ſeipſos introſpicere, animi motus inſurgentes dignoſcere, ac moderari, rebellantes opprimere noſſent.

Quamobrem, & materiæ limites ſelectos, quos diximus, & rationes paucas, & diligenter expenſas, aptèque connexas apud ſe ſtabilierat, eaſque mirabili actionis decore, & verborum proprietate vultu ad rem compoſito voce ſuaui, loco, tempori, perſonis, attemperabat, vt ſcientiam ſcholæ Ieſu Chriſti intellectu perciperent, memoria tenerent, prompto voluntatis affectu ſequerentur.

In eundem ſcopum collimabant modi quidam ab eo partim inuenti, partim per manus accepti, omnes tamen in hac ſacra Palęſtra ab eo exercitati, nobiſque traditi.

Nam exempli gratia fratribus circumſidere iuſſis ipsè pictàm hominis

imaginem, extenſa carta in ſolo iacentem interpretabatur: paſſionum inſurgentes motus, orationis aſſumpta loca, & imagines, diſtractionum importunæ ſpecies vbi conciperentur, edocebat, in quam deinde naturam aſſurgerent, in quas facultates euaderent, quas arces, vel occuparent, vel oppugnarent, quorum militum manu debilitentur, & in ordinem redigantur, & magnam interioris hominis doctrinę partem iucundius, & ad retinendum, ac exequendum aptius explicabat. Alias vel mutuis interrogationibus fratres erudiebat, vel recentes à communione, aut inopinato aliquo caſu, ad maiorem excitabat attentionem.

Rationem eorum, quæ docuerat, exigebat; & ſelectiſsimas ſententias ex ſcriptura, aut *Sanctis Patribus*, quibus ſe ad pietatem commoueri ſenſerant, dictans deſcribere curabat, & memoriæ mandari.

His

His vehemens perfectionis religioſæ deſiderium ſuis in tyronibus excitabat, alia quoque ſubiungere ſolitus, quibus vltrò currentes ad maiorem perfectionem accenderet.

Nam initio cuiuſque menſis virtutem vnam eligebat, quam nouitij ſponſione inita tertiæ partis meritorum ſancta emulatione, feruentius colerent, & actibus tum internis, tum externis acquirere, & augere ſtuderent. Præcipue verò mortificationis exercitia, quæ difficilior pars eſt ſcholę Ieſu, ſenſim inducebat, promouebatque modo ob leuem culpam iniunctis modo vltra poſtulatis, nunc cõmuni exhortatione, nunc priuata inſtructione.

Feſta quoque ſolemni preparatione præueniens, tyronum ſuorum virtutem exacuebat; ſæpe etiam ad deuotionem peculiarem fratres cohortatus coram Sanctiſſimo Sacramento acclamationibus ſanctis in amorem Ieſu,

virtutumque accendebat: Tum diris, ac maledictis in vitia cōcorditer iactis horrorem incutiebat, timoréque ne vel in minimo diuinum numen offenderent.

Quanta verò prudentiæ laude ſpiritualia exercitia corporalibus attēperaret, ne medium virtutis excederent, ne valetudinē lederent: Quam iucundè, hilariterq; defatigatam mentem honeſtis modis recrearet, & ſubleuaret, non eſt neceſſe diſcurrere per ſingula.

Inuigilabat pręſertim, ne lupus aliquis ouina pelle contectus nouitijs, vt fieri ſolet, inſidiaretur: ne latens venenum Diuinæ gratiæ fontem inficeret.

Ac primo quidem loco, vt infidelitati ergà magiſtrum, quę origo eſt malorum omnium, aditus præcluderetur, inſigni charitate, ac mitiſſima conuerſatione nouitiorum animos conciliauerat: ſingularem familiaritatem, eliminare, amoris proprij morbo remedijs opportunis occurrere, proter-

uos, ac ſuſurrones, vèl ad mentem reuocare, aut ſanctorum cætui abſcindere feſtinabat.

In omnibus denique probos, ſanctoſque congregationi alumnos prouidere, educare, ac in renouato per ſanctam Tereſiam Carmeli ſpiritu, verbo, & exemplo promouere ſategit, fidelis miniſter Dei, ac nouitiorum magiſter prudentiſſimus.

Caput XII.

Præcipuos enumero nouitios diuerſarum nationum, & qualitatum, qui exemplari P. Fr. Ioannis prudentia Romæ exculti in diuerſas Prouincias Tereſianæ reformationis ſpiritum propagarunt.

NOn immeritò Ioanni noſtro accinuero cum eccleſia ex S. Maxi-

mo, virtutum eius gratiam, non ſermonibus exponendam eſſe, ſed operibus comprobandam. Argumentum etiam ex ſcripturis vſurpo, cum enim dicat ſcriptura diuina: Gloria patris eſt filius ſapiens, quantæ huius ſunt gloriæ, qui tantorum filiorum ſapientia, & deuotione lætatur? Proſequor appropriatam rationem; quidquid enim in noſtra congregatione poteſt eſſe virtutis & gratiæ, de hoc quaſi lucidiſſimo fonte omnium riuulorum puritas emanauit. Etenim quia caſtitatis pollebat vigore, quia abſtinentiæ gloriabatur anguſtijs, quia blandimentis erat præditus lenitatis, plures è diſcipulis in virtutum hæredes elaborauit, & prudentes magiſterij ſucceſſores emiſit.

Hic à nobis inſerendi ſunt inſigniores huius viri diſcipuli, qui ex vrbe Roma, Regno Neapolitano, Vmbria, Inſubribus, Etruſcis, Liguribus, Illyricis, totiſque Germanijs, & Gal-

lijs,

Digitized by Google

lijs, ex Sarmatia & Hiſpania in S. Mariæ de Scala ſpirituali muſæo Tereſianę vitæ nomen amplexi, ab vberrimo fonte magiſtri ſapientiſsimi cœleſtem imbiberunt ſapientiam, ac velut nubes imbriferæ per totum orbem ad antipodas vſque ſcholæ Ieſu Chriſti fluenta deduxerunt.

Primus è Romanis fauſtiſſimo auſpicio Tereſianę reformationi nomen dedit P. Fr. Hippolitus à Sanctis, ex nobili familia Ceuliorum kal. nouembris 1604. Huic iam maturæ ætatis viro, proprię voluntati, honoribus, conuerſationi, ac commoditatibus aſſueto, ad excandeſcentiam prompto, ad dignitates intento; ſic P. Fr. Ioannes veterem hominem exuit, & in nouam regenerauit infantiam, vt amoris proprij radicem, & annorum conſuetudine, & audendi facultate firmius altiuſque defixam primùm detegeret, deinde timore Dei contereret, orationis

perſeuerantia labefactaret, moxque mortificationis adhibita ſecuri paulatim amputaret, tandemque Dei ac proximi charitate penitus auulſam, exureret. Eò denique ſub tanto magiſtro promouit, vt nihil humiliùs, nihil manſuetiùs, nihil abſtinentius eſſe videretur. Nam de eo referunt Patres Mediolanenſes, apud quos Priorem agens migrauit ex hac vita, quod affectu humilitatis, & obedientię Prioratui renuncians ſatagebat in ſubditorum ordinem redire, quod etiam infirmus, ab auſteritatibus, & ieiunijs ordinis vix poſſet auelli, quod manſuetudinis virtutem ita induerat, vt toto tempore prioratus, nec minimum ediderit ſignum animi in coleram prompti, quod à ſecularium conuerſatione alienus, cellæ atque orationis amicus, nullius rei, aut vana ſpe, aut nimio timore cõmotus totum ſe tranſfunderet in liberam Dei voluntatem.

Poſt

Poſt decimam diem inſecutus eſt P. Fr. Saluator à S. Maria ex nobili Faniorum ſtirpe. Quem adoleſcentiam pridem egreſſum, & ſęculi vanitatibus immerſum, ablactauit mundo, & religionis ſpiritu formauit, confirmauitque ad multa officia pręclaro virtutum exemplo ſubeunda. Tandemque in ſecundi prouincialatus fine, diuturnis laboribus, ac infirmitatibus magna animi æquabilitate toleratis ad cœleſte pręmium euolauit Viterbij anno 1637.

Adiungerem P. Fr. Alexandrum à S. Franciſco, qui ſuos auita nobilitate, purpura, atque apice pontificio florere dimiſit, & exemplo hactenus inaudito, quo tempore Auunculus Leo Vndecimus ad Aram S. Petri in nouum adorabatur Pontificem, ipſe ad S. Marię de Scala ſaccum induebatur in Carmeli primitiui tyronem. Sed me vocatio ſingularis vrget vt ſpecia-

lem de eo tractatum inſtituam Hiſtorię noſtræ cap. 32.

Quo loco de P. Fr. Iacobo à S. Vincentio ex Romana familia Creſcentiorum ſanguine, & purpuræ dignitate nobiliſſima, breue coniungemus elogium.

Denique P. Fr. Theodoſium à Ieſu prętetire mihi fas non eſt. Hic enim è ſchola P. Fr. Ioannis à Ieſu Maria fundationem Auenionenſem deuotione Paſſionis Chriſti ac Beatiſſimę Virginis initiauit, quorum in memoriam nomen Ieſu ac Marię, triumque clauorum figuram pectori inſculpſerat, & dum cicatricem pellis obduceret itidem ſcalpello refricabat, duobus diebus per hebdomadas ſingulas pane, & aqua contentus, alijſque mortificationibus in eorum honorem corpus affligens, tandemque fęlici fine ſpiritum Deo reddens, exornauit vigeſimo ſecundo Maij anno 1618.

Ex regno Neapolitano P. Fr. Philippus à S. Iacobo poſt adminiſtratum ſumma cum laude Prępoſiti Generalis munus, Magiſterium nouitiorum quod Romę à P. Fr. Ioanne à Ieſu Maria ad annum 1603. didicit, exemplari prudentia proſequi non eſt grauatus, donec hoc anno 1646. ad Prouincialatum ſępius antèhac geſtum pręclaræ virtutes reuocarunt.

Hoc etiam tempore P. Fr. Agnellus à Sanctiſſimo Sacramento Neapolitanus religioſarum virtutum elementa ſumpſit ad S. Marię de Scala, & earum ſpecimina tùm in ſuam tùm in proximorum ſalutem, efficacia, qua valebat plurimum, effundere cæperat, ſed Deus pręcocem fructum, ęternis appoſuit meritis tertio Auguſti 1608.

Habemus ex Vmbria Fr. Io. ab Aſſumptione Donatum, qui cum ex eadem ſchola ad miſſiones Perſidis deſtinatus eſſet, & ad tantum opus integra Qua-

dragesſima ſe panis, & aquæ ieiunio pręparaſſet, Sarracinę in Moſcouia ęrumnis, laboribuſque itineris, ac morbo tandem confectus obijt 1607. tanta pietate, ac deuotione, vt Apoſtolicæ miſſionis pręmium non amiſiſſe credatur.

Ex Inſubribus P.Fr Alphonſus à Matre Dei Sabioneta oriundus medicinæ Theoria, ac praxi celebris, cęleſtem animarũ medicum in S. Mariæ de Scala quęſiuit, & inuenit, eiuſque aphoriſmos melioribus votis eſt adiuratus decimo quarto Iulij 1602. Elogium præcellenti viro poſuimus in Conuentus Tuſculani fundatione Hiſtorię noſtræ lib. 1. cap. 32. Nam ibidem ſupremum diem clauſit.

P. Fr. Ioannes Petrus ab Aſſumptione Cremonenſis purpuratum ſuę Vidonorum proſapiæ ſtemma, duodecim ſtellarum Beatiſſimæ Virginis, ac gladij S. Eliæ nobiliori ſtemmate coronauit,

ac renunciatis vitę ſecularis opibus, delicijs, honoribus, fęcundiori ſe ſe viti inſeruit ad ſolemniſſimam Aſſumptę Deiparæ diem anno 1604.

Ex Etruria P. Fr. Simon à S. Paulo Volaterrannus reformationem, quam in nouitiatu S. Mariæ de Scala didicerat, ac duodecimo Aprilis, anno 1605. profeſſus fuerat, ſequentibus annis in Prouincia Lombardiæ raro virtutum exemplo ſtabiliuit.

Ex Liguribus preclariſsimi, ac nobiliſſimi iuuenes ciuitatis Genuenſis, ſpiritum Religionis in ſacro hoc tyrocinio mundialibus pompis renuntiantes hauſerunt, cuius deinde riuulos ſacrarum ſcientiarum magiſtri per Prouincias conſtituti diſcipulis infuderunt.

P. Fr. Ioannes Maria à S. Ioſeph ex familia Centuriona, de quo nobis varijs Hiſtoriæ noſtrę locis ob meritorum copiam honorabilis ſermo recurrit.

P. Fr. Ignatius à S. Ioanne ambo in Poloniam, & Germaniam.

P. Fr. Franciſcus à Ieſu ex gente Rauaſchiera, qui adhùc ſuperſtes digniſſimum ſecunda vice Prouincialem Genuenſium agit, & literis, & virtutibus Reformationem Belgicam erudijt.

P. Fr. Ioannes Auguſtinus à S. Angelo Cõgregationi, dum hęc ſcribo, Generalis deffinitoris officio præeſt: Quorum proindè laudes vberiores iuxta ſapientis monitum in venturos dies differre ſatiùs exiſtimo.

Ex Illyrico Raguſeorum Emporio P. Fr. Leonem à S. Paulo ęterna manet laus humilitatis. Etenim ſolemne illud non ambiendi votum, quod ex præſcripto noſtræ congregationis ſimul cum alijs omni Religioni ſubſtantialibus ad diem vigeſimum nonum Iulij, 1604. in Romano Nouitiatu emiſerat, ſua morte conſecraſſe videtur. Nam cum ad Patriæ Reipublicę Mitram cle-

rus

rus ac populus ob viri nobilitatem, ac merita apud ſummum Pontificem poſtularent, nec præceptum Vicarij Chriſti, aut ipſius, aut ſuperiorum preces valerent auertere; mortis effugium ſuis, fratrumque precibus à Deo deuotiſſimè implorauit, adeoque oportuno tempore obtinuit, vt cum aduenirent conciuium Deputati mandatum intimaturi, ad meliorem inſulam euolaſſe repererint. Qua in re egregium nobis reliquit exemplum ſummo ſtudio dignitates modis omnibus declinandi.

In huius voti noſtri laudem, & obſeruantiam ſingularem, exemplum ſimile annecto in antiquis eremi Patribus, quorum emulamur inſtitutum, & vitam: quemadmodum legitur apud Sozomenum Eccleſiaſtice hiſtorię lib. 8. cap. 19.: Gerarum Epiſcopo tum vita defuncto ciues (vt accepi) elegerũt Eccleſiæ ſuæ Antiſtitem Nilammo-

nem virum bonum, & qui ad monaſticę vitæ faſtigium conſcendiſſet. Is habitabat antè ciuitatem in Domuncula, in quam ſe ipſe concluſerat, ianua lapidibus obturata, eo propoſito, vt ſacerdotium auerſaretur. Theophilus itàque veniens hortabatur vt ordinationem à ſe oblatam acciperet. Apud quem ille quamuis frequenter ſe excuſans nihil obtinuit. Tandem instanti, cras (inquit) ità facias, ſi placet, ò Pater, vt ego hodie res meas antè diſponam. At cum Theophilus poſtridie, ex condicto veniſſet, atque eum fores aperire iuſſiſſet. Age vero (inquit Nilammon) oremus primum. Quo dicto Theophilus quidem orauit, ſed Nilammon inter orandum hanc vitam reliquit. Hoc autem, & Theophilo primum, & ijs, etiam, qui cum illo foris ſtabant ignotum erat. Verum cum paulatim tereretur dies, quia ſępè numero intentiùs euocantes non

audi-

audiret, deiectis, qui ad ianuam erant, lapidibus reperiunt hominem mortuum. Inuolutum igitur quibus oportebat, publica ſepultura dignati ſunt, ac templum etiam ſupra illius ſepulcrum indigenę conſtruxerunt, & ſumma cum ſolemnitate adhuc diem mortis eius celebrant. At Nilammon quidem ad hunc modum mortuus eſt, ſi tamen mortem dicere oportet, quam ille ſubire maluit, quam Epiſcopatum ſuſcipere, quo ſe indignum eſſe ob ingenij modeſtiam cenſuit. Ità Sozomenus.

Nec defuit ex Tranſalpinis regionibus ſeges illuſtris, quę Carmeli primitiui ſementem Romæ collegit, & in Occidentis, ac ſeptentrionis regna late diſperſit.

Iam de P. Fr. Clemente à S. Maria Gebennenſi Hęreſiarchę Caluini pronepote, eiuſque mirabili conuerſione ac ſodalibus Sabaudis late diximus hi-

ſtoriȩ noſtræ lib. 1. cap. 19. nec non de Patre Cæſario à S. Ioſeph cap. 31. qui ſpiritu Religionis inſignes, eumdem in varias Galliæ partes induxerunt.

Ex Burgundiȩ comitatu P. Fr. Irȩneus à S. Petro, qui ſolitudinis amore ſacram Belgij Eremum perpetuò incolere obtinuit, & multis virtutibus exornauit.

Ex vlteriori Galliȩ Regno trium mihi facienda breuis memoria reſtat. De P. Fr. Dionyſio à Matre Dei, de P. Fr. Ludouico à S. Franciſco, qui Galliarum Prouinciam rexerunt, & hauſto à venerabile Patre noſtro Ioanne in nouitiatu ſpiritu, illuſtrarunt.

Tertius, P. Fr. Bernardus à S. Ioſeph adhuc non indecoris laboribus fatigat, & Procuratoris, ac definitoris Generalis muneribus perfunctus, in prouincijs Galliarum, quas fundauit, diuque gubernauit, vt communis pa-

rens ab omnibus venerabilis ſenex amatur, & colitur, & in confecta annis, & pœnitentijs ętate pergit ſeſe exemplar præbere vitę religioſę, quam relicto primigenio iure Baronatus de Vaillac, in nouitiatu S. Marię de Scala ſub magiſterio Reu. P. noſtri Ioannis à Ieſu Maria conſtanter exquiſiuit, & vigeſimo quinto Martij 1604. votis ſolemnibus eſt amplexus.

E Lotharingia P. Fr. Henricus à S. Nicolao obedientiæ, & minimarum rerum punctualem obſeruantiam, ardentemque in Deum, ac proximum charitatem, virtutumque omnium cultum, quem in Romano nouitiatu ſub P. noſtro Ioanne altius menti impreſſerat, in Patriam intulit, & Nancei ipſa feria ſexta paraſceues, Quemadmodum prędixerat, ad eum migrauit, qui pro ſalute noſtra, eo die mortis obedientiam in Cruce ſubire dignatus eſt.

E Germania P.Fr.Io. Ludouicus ab Aſſumptione Spirenſis ex eadem orationis Academia, cui nomen vitamque Romę hoc tempore conſecrauit, vir euaſit diuinorum Patiens, & Theologiæ myſticę doctor illuminatus, pro vt in ſuo paſſere ſolitario, florilegio Carmeli, trihebdomadario meditationum, alijſque operibus ſupernaturali ſapientia plenis oſtendit. Dęmonibus armatura ieiuniorum, ac orationis terribilis, eos in corpora, & animos fidelium non patiebatur infeſtos, ſed in ſe potius eorum rabiem diuertebat, Deo nonnunquam permittente verberibus ſub noctem impeteretur, vt exerceret admirabilem ſerui ſui Charitatem, ac patientiam. Quas virtutes primum in Belgium ſparſit, ac demum in patria, ſuę Prouincię deffinitor fęlici fine conſummauit.

E Polonia nobiliſſimi Regni primitias Carmeli primitijs in ſua profeſſio-

ne dedicauit P. Fr. Andreas à Ieſu, de-
cinio Decembris anno 1603. Cuius
elogium, à deuoto P. Fr. Ignatio à S.
Ioanne compatriota deſcriptum inſe-
ruimus hiſtoriæ noſtræ lib. 1. cap. 20.

E Belgis noſtris P. Fr. Michaelem à
S. Ioſeph non ad terrenam, ſed ad cæ-
leſtem patriam bonus magiſter effor-
mauit. Nam vix expleto nouitiatus
anno, quem multo feruore decurrerat;
mox vbi in mortis agone ſemet ipſum
votis ſolemnibus Deo conſecrarat, vt
piè credimus ſanctis Carmeli cætibus
inſeri meruit. Sed incomparabili viro
P. Fr. Thomæ à Ieſu noſtræ Prouinciæ
fundatori plures adiuncti ſunt è prædi-
ctis diſcipulis venerabilis P. Fr. Ioan-
nis, qui Prouinciam noſtram exorna-
runt, quos non eſt neceſſe iterùm re-
cenſere.

Sed in Perſidem quoque, ac magni
Mogorri Regna, & extremas Indiæ oras
cum Religione noſtra, magiſteriũ quo-

que R. P. N. Ioannis à Ieſu Maria propagauerunt diſcipuli multi meritis, numero non pauci, P. Fr. Redemptus à Cruce, P. Fr. Leander ab Aſſumptione, P. Fr. Bartholomeus Maria à S. Franciſco, P. Fr. Ludouicus Franciſcus à Matre Dei, & alij de quibus hiſtoriæ noſtræ lib. 1. cap. 27. latè tractamus.

Caput XIII.

Conſulitur in grauiſsimis negotijs in materia doctrinæ, & ſpiritus.

CVm Ven. P. non ſolum ingenij, iudicij, ſcientiarum, ac variæ eruditionis laude præſtaret; ſed ætatem quoque rerum diuinarum contemplationi mancipaſſet, quamuis in angulo conuentus cum nouitijs ſuis deli-

eſceret, in ſchola tamen Ieſu Chriſti
abebatur à maximis viris illuminatiſ-
imus - Vnde circa difficultates in via
piritualí occurrentes paſſim ad eum,
amquam oraculum confugiebant, non
olum Religioſi noſtri, ſed etiam ex-
eri . Ipſi purpurati Eccleſiæ Princi-
es, inter quos Pтholomæus Gallius
Cardinalis Comenſis, & Cardinalis S.
Cæciliæ Sfondratus orationis ſtudio
alefactis cæteris eius ſuaſu conſtanter
ncubuerunt, atque eiuſdem directio-
e fœliciter promouerunt. Hinc na-
um eſt, vt probata multarum rerum
xperientia libellum deinde compo-
uerit, planè aureum, quem ſcholam
eſu Chriſti indigitauit. In quo circà
eligioſorum finem, circà orationis,
c præſentiæ Dei exercitium, circà
entationum, paſſionumque pugnam,
rca virtutum acquiſitionem, circa
uplex genus vitæ ſpiritualis actiuum,
contemplatiuum, & triplicem ſta-

cum

tam, aut gradum purgatiuum, illuminatiuum, vnitiuum: circa dona, fructuſque Spiritus ſancti, ac beatitudines: circa gratias gratis datas, raptus, viſiones, reuelationes: circa Theologiam myſticam, & diſcretionem ſpirituum propoſita ſibi dubia, cum adiuncta reſolutione, in communem vtilitatem euulgauit tam ſuccincta methodo, eleganti perſpicuitate, ſolida veritate; vt facile dignoſcere ſit altiſſimam rerum diuinarum ſapientiam, & experientiam, ideoque à particularibus recenſendis ſuperſedeo.

Et P. Petrus à Matre Dei noſtræ congregationis Commiſſarius Apoſtolicus, & ſummorum Pontificum concionator, magna reuerentia, ac fide ad arcam illam ſapientiæ deponebat dubia grauiſſima, quæ Pontifex, quæ Prælati Eccleſię proponebant, & reſponſum prudentia plenum referebat. At verò propriæ ſalutis ſuæ negotium,

tium, ſic effundebat in ſinum P. Fr. Ioannis, vt ſub veſperam totius diei acta ad examen eius ſincerè deponeret, vt admiſſas culpas emendaret, caſtigaret, totum ſe eius directioni committens.

Atque hæc in materia ſpiritus dicta ſufficiant: ſuperuacaneum enim exiſtimo ſpecialia exempla proferre.

At in materia Theologię ſcholaſticę vnum ſubiungo. Cum feruentibus ſtudijs, animiſque Romæ diſceptaretur, circa queſtiones gratię, ac preſcientiæ Diuinę, eiuſque concordię cum libero arbitrio: & Clemens Octauus intentus eſſet, ne fidei veritas ab opinionibus hominum detrimentum pateretur, Congregationem quidem doctiſſimorum virorum hunc in finem inſtituit: At vero P. Fr. Ioannem ipſe ſpecialiter conuenire voluit, quid ſentiendum, quid ſtatuendum iudicaret intelligere. Quamobrem breui ſcripto

reſponſum dedit, quod ſummo Pontifici fuit non ingratum.

Naſcente congregatione noſtra, ſimul naſcebatur quęſtio grauiſsima, an Religioſis numero paucis, & pleriſque adhuc à ſęculo recentibus conſentaneum foret miſſiones ad infidelium conuerſiones adoriri, & quamuis à primis inſtituti noſtri Patriarchis, à Primitiuæ eccleſiæ, ac Primitiuæ regulę prædeceſſoribus, à reſtauratrice Tereſia, à primis Patribus noſtræ reformationis multa ſuppeterent exempla, euidentia etiam argumenta ab ipſis Regulæ noſtræ verbis, ac ſcopo, ordinumque Mendicantium fine, Pontificum decretis, ac conſtitutionibus Ordinis deducta conſentaneum eſſe conuincerent: Nonnulli tamen è noſtris ſolitudinis amore ducti ſcrupulum mouebant ex inſtituti noſtri potiore parte, quæ eſt contemplationis ſtudium, ex fratrum in Italia paucitate, atque inſuffi-

ſufficientia. Vrgebat Chriſti Vicarius Religioſos noſtros curam miſſionum amplecti; nam (vt inquiebat) propria experientia cognouerat, quantum vtilitatis in eccleſia Dei pijs eorum exercitijs, tum orationibus, mortificationibus, aſperitate vitæ: tum prædicationibus, confeſſionibus, & ſacramentorum adminiſtratione ad Dei laudem, & Chriſtifidelium animarum ſalutem quotidie afferrent;

Ideò P. Fr. Petrum à Matre Dei in Vicarium elegerat miſſionum ad infidelium conuerſionem procurandam.

Ad oraculum ergo P. Fr. Ioannis à Ieſu Maria difficultas delata eſt, quem ſciebant non beneuolentiæ gratia, non pecularis inclinationis affectu, ſed ſecundum Deum, & veritatem iudicaturum; adeoque ſtudio, ac feruenti oratione præmiſſis, inſigni ſcripto reſpondit, quod penes me habeo propria manu Patris emendatum; & quia

Digitized by Google

hactenus non eſt editum, hic ſubijcio.

Totum fere orbem religionis ignoratione caligantem Diabolus prædatur. Aſia ſimul, & Africa, quà in Orientem, & Auſtrum porriguntur, quàm latiſſimè à mari Mediterraneo, vſque ad Sinas patent, præter litorales aliquot vrbes apud orientales Indos à Luſitanis partas, innumeris millibus ſub Diaboli ditione laborant. Nam quæ in Iaponia, & recentius apud Sinas Chriſti ſemina iacta ſunt, exigua valde ſors eſt vaſtiſsimis Regionibus comparata.

Occidentis pars in Armenia, neſcio an auri fame, quàm ardore fidei à Chriſtianis frequentatur. At non ad eos tantum latiſsimos terræ, mariſque tractus, qui modo ibidem in dies ſingulos aperiuntur, ſed nec ad exploratas iam pridem oras Chriſtianis Sacris excolendas, niſi exiliter vnus è millibus contendit.

Qua

Digitized by Google

Quapropter orbem fere totum interire funeſtiſsimum eſt, & ęgre paucos aliquot inueniri, qui Chriſti vexillum in Regna peregrina conentur inferre.

Tria obtenduntur Miſſionibus aduerſa. Primum argumentum: Inſtitutum, cuius potior pars receſſus, & ſtudium contemplationis eſt. Sed

1. Non oppugnauit inſtitutum Sãctus Bernardus, nec ante illum Sanctus Benedictus, quos ad clauſtra inſtitutum cogebat, cum tot loca peragrarunt cęnobia condituri: ac proinde nec S. Angelus martyr clariſsimus, cum in Occidentem Carmelum inuexit, ac tot Regna peruaſit.

Prætereo cœteros, quos in ſolitudine, vel clauſtro, non adeo ſtrictè propria inſtituta recondebant, puta SS. Dominicum, & Franciſcum, alioſque recentes.

2. Perſpectum eſt per litteras Apoſto-

licas, vbique terrarum, excepta Hiſpania, nos poſſe congregationis noſtræ cœnobia conſtruere. Cur ergo non in Gallia, Germania, Polonia? cur non in Perſide, Armenia, & vniuersè in Oriente?

3. Si labor, & itinera pro condendis in Italia cœnobijs cum instituto non pugnant, cum receſſum, & contemplationis ſtudium interpellent; cur pugnet nauigatio, & iter, exempli gratia in Perſidem, cum eò ad gentem noſtram propagandam ire pergamus, niſi quia huic labori annectitur, & animarum plurima ſalus, & Euangelij prædicatio. At hæc non eſt nobis interdicta in Europa, cur ergo in Aſia?

4. Receſſus, & orandi ſtudium præcipiuntur, niſi iuſtę ſubſint occaſiones. An ergo non ſit occaſio iuſta Carmelitę Diſcalceato, vt exeat è clauſtro, quæ fuit Ieſu Chriſto, vt exiret è Patris ſinu:

exi-

exiuit quippe, vt acquireret ſibi populum.

Secundum argumentum, Fratrum paucitas, quæ vix Italiæ ſatis eſt. Sed

1. Quod ad numerum ſpectat, ſi religionum origines repetamus, tunc omnes propagarę, cum fratres pauciores extitere, ſic Apoſtoli, ſic ſancti Benedictus, Bernardus, Angelus, Dominicus, Ignatius. Ita vt ſuperſtites ipſi binos ſaltem Apoſtolico more deſtinatos in remotiores prouincias, regnaue legarent, tametſi non omnes recenſiti, in æque diſsita regna penetrauerint, licet orbem totum corde omnes ambierint.

Si ergo ſic primi omnes conditores Deo aſpirante fecerunt, non erit ab re ſeriem hanc tot locupletiſſimorum teſtium æmulari.

2. Si paucitas obſit, & multitudinem præſtolemur, laxitatem, & teporem

irrepentes ſimul expectabimus: Mora quippe, ac multitudine animi deferueſcunt, & legum cuſtodia languet. Tunc autem quorſum congregatio propagetur? Satius enim erit degenerem iam gentem extingui.

3. Experimentis multis compertum eſt, religiones, quæ vno dumtaxat loco radices altas defigere, & coaleſcere nituntur, quouſque, (vt aiunt) è numeroſo populo colonias deducere poſſint, ignauia, torpore, ac inteſtinis, quaſi bellis proſcindi. Cuiuſmodi exempla nobis nimium nota, non eſt cur ſubijciam. Quorſum ergo expectata multitudine parum ſtrenua retardatur?

4. Deo glorioſius, & proximo ſalubrius videtur miſſis exempli gratia binis in multis ſimul Regnis, Religionem velut recenter natam numero, ac meritis augeri, quàm in vna tantum Italia conſeneſcere, propagatione poſt obi-

tum noſtrum dilata, & prope modum deſperata.

Tertium argumentum; indignitas eorum quos oporteret virtutibus eſſe conſpicuos. Hæc ratio videtur inexpugnabilis, nam neque inſtitutum, neque paucitas ſecus obſtaret. Sed

1. Si Pater Ignatius, & Xauerius (vt cæteros antiquos in ſanctorum numerum relatos ſileam) rationem hanc formidaſſent, quod ſcilicet ſanctis Dominico, & Franciſco non eſſent comparandi ac ob id gentem condere detrectaſſent, quàm grauiter, & ſibi, & congregationi, & Eccleſiæ toti nocuiſſent? profectò illorum ſanctitas hoc auſu creuit inſigniter.

2. Ex nouiſsimis etiam hiſtorijs conſtat, Deum hominibus minime ſanctis, quod operam ipſi gratiſſimam in ethnicorum conuerſione nauarent, affulſiſſe, eoſque inſignem vitæ ſanctitatem, quàm ſecus neutiquam ſperaſſent, hoc

certamine comparaſſe. Cur ergo non ſperet Carmelita Diſcalceatus licet non vſquequaque perfectus, quod ſecularis paulo ante ambitioſus, vel auarus aſſequitur?

3. Permulti catalogo ſanctorum adſcripti occaſione, vel oblata, vel quæſita è Chriſti perſecutoribus, vel tyrannis aſſtante Deo, repente Martyres euaſerunt.

Æquum ergo erit ſperare non è perſecutoribus, ſed è Chriſti famulis, Chriſti cauſam agentibus nonnullos compendio quodam, vel confeſſores claros, vel Chriſti martyres euaſuros.

Quo certe in genere, vel vnus pro Chriſto interemptus, illuſtriùs quàm ſexcenti parum ſtrenui cœnobitæ congregationem honeſtabit.

4. Tantum abeſt vt ex miſſionibus vitę perfectio decreſcat, vt vel ipſa cogitatio, & conatus Miſſionum vehe-

men-

menter incitet curſum perfectionis, ac propterea miniſtros præſtet idoneos, quod ratione naturali conuincitur. Quiſquis enim grandia molitur, ijs vtitur medijs, quibus ſi non grandia proxima tamen illis bona conquirat: qui ſi mediocria cogitaſſet, vix parua peperiſſet. Sic ſane, qui inter nos de ſe dumtaxat perficiendo cogitat per communes congregationis actus, vix, vt nimis patet, mediocriter proficit: at ſi ſtatuat ludibria, & mortem pro inſtituto noſtro vbique tuendo, & propagando perferre, quanto felicius aget? Quomodo enim non erit inſtituti ſtudioſiſsimus, qui pro quouis illius ritu parat occumbere?

5. Nec obeſt, non adeo inſignis literatura. Si enim cum hæreticis congrediendum ſit (vt experti aiunt) non ſolum linguarum, vel argumentationum acies inſtruenda, ſed pietate, ac inculpatæ vitæ exemplo, moralique

doctrina pugnandum, & vincendum eſt.

Si vero cum ethnicis agendum, minus, & laboris, & doctrinæ requiritur, animos quippe non tam obſtinatos, quàm ignaros, moralis ratio, quam fides illuſtrat, facile proſternit: Hęc V. P. Ioannes.

Omni ergo ſcrupulo remoto Clemens Octauus intentum ſuum proſecutus, ſelectos aliquot è noſtris miſit in Perſidem, & Patrum ea in re feruor in primo Capitulo Generali emicuit, vt latius dicemus capite ſequenti.

Caput XIV.

In primo Congregationis capitulo eligitur ſecundus deffinitor Generalis: multa cum Patribus in Religionis vtilitatem agit, & decernit, ac præſertim inſtructionum curam ſuſcipit.

PRimum Capitulum Generale Congregationis noſtræ celebratum fuit Romæ in conuentu S. Mariæ de Scala kal. Maij 1605. Interfuit V.P.Fr. Ioannes à Ieſu Maria, tamquam dicti conuentus Vicarius, electoque in Præpoſitum Generalem P. Fr. Ferdinando à S. Maria, viro numeris omnibus pręclariſſimo, Religionis zelo, ac prudentiæ laude celeberrimo: P.Fr.Pe-

tro à Matre Dei primus locus inter deffinitores delatus eſt, & P. Fr. Ioanni à Ieſu Maria ſecundus.

Mox die quarta eiuſdem menſis cõſpiratione communi miſſionum ſpiritum, vt inſtituto noſtro, ac congregationi maximè conſentaneum amplexati, decreuerunt: vt ad diſſeminandum Ieſu Chriſti euangelium in varias orbis partes, quàm citiſſimè fieri poſſet, aliquot ex congregatione mitterentur. Et ipſe Pater Præpoſitus Generalis officio renuncians votum emiſit miſſionum, cuius exemplum ſinguli ſunt inſecuti.

In hoc Capitulo P. Fr. Ioanni à Ieſu Maria inſtructionum noſtrarum cura eſt demandata, & præſertim nouitiorum, ac eorumdem magiſtri; quarum primam ad commune bonum, & faciliorem congregationis vſum mox euulgauit; alteram poſt biennium, anno 1607.

In

In prima nouitium edocet, quomodo paſſiones ſuas internoſcere, & mortificare: quomodo vitia profligare, & egregios virtutum habitus acquirere, valeat, & debeat: vt ſtudio orationis intendere: vt ſacramentorum vſu, & quotidianis exercitijs proficere poſſit.

Altera magiſtrum inſtituit, qualiter humilitate, manſuetudine, charitate, zelo orationis, ac rerum diuinarum ſtudio cæteris præluceat; qualiter ſe ſe gerat erga nouitios iuniores, erga ætate, vel dignitate graues, vel doctrina preſtantes: qualiter erga tentatos, aut nimia ſpiritus dulcedine feruidos: qualiter defeſſos recreet, valetudinem ſubleuet: quem ſibi preſtituat in exhortationibus finem, materiam, modum, regulas: à quibus malis præſeruet nouitiatum, quomodo in virtute promoueat, vt recenter profeſſos excolat. Ad quæ omnia, tam inſigni methodo, tanta claritate, perſpicuitate, tam

ad quotidianum vſum accommodatè, non ſpeculatiuè ſolum, ſed practicè per exempla, actuſque internos, & externos lectorem manuducit, vt ab alijs etiam religionibus acceptæ, & magna gratulatione fuerint in praxim deductę. Noſtra certè ohuijs vlnis accepit, & obſeruat adamuſſim tam manifeſto fructu, vt in conſtitutionibus noſtris 2. par. cap. 6. n. 1. cautum habeamus in hæc verba.

Plurimum refert fratres nouitios perfectè inſtrui, & vniformiter in vniuerſa congregatione. Propterea ordinamus, vt educatio, quoad fieri poſſit, nouitiorum fiat iuxta inſtructionem, tam magiſtri, quam nouitiorum à R. admod. P. Ioanne à Ieſu Maria congregationis noſtræ olim Prępoſito Generali viro ſanctitate, & doctrina inſigni editam.

Caput XV.

Corporis vires profligantur, & animi robur exercere pergit.

ERat P. Fr. Ioannes complexione corporis admodum delicata, umque ſucceſſu temporis Religionis uſteritas, obſeruantiæ feruor, ingeium ſubtile, igneumque, continua mentis applicatio ad Deum ac res diinas, cura nouitiorum, graues infirnitates, &, quod potiſſimum exiſtino, Deus ſeruum ſuum ariditate ſpiitus exercens, ita conſumpſerant, & regerant, vt ad grauiora congregatloiis onera non ſubſiſteret; nondum quidem numero annorum, ſed perlaefactatam valetudinem ſenium ndutus, & cadentem trahens ætatem.

Digitized by Google

Imo affirmabant Doctores Medicinæ peritiſsimi : facultates viſcerum adeo concidiſſe, vt miraculo potiùs vitam ſuſtentaret, quam vigore naturæ.

At generoſus animus nihilo ſegniùs ſupra vires corporis ſeſe eleuare, nec Dei mentem humano ſolatio defraudare, nec crucis margaritam quæſitis commoditatibus temerare, ſed omnis ei voluptas erat, omni voluptate, tum humana, tum diuina, pro Dei voluntate carere. Vnde vt nobiliſsimæ virtutis non mercenarius miles, oblata diuerticula, aut ſolatia reſpuebat.

Cardinalis Mellinus Ordinis Protector volupe ſibi duxit, & gloriosum, quod cum Patrem Ioannem, vti ſæpe ſolebat, ſpiritualis ſolatij gratia aliquando inuiſiſſet morbis afflictum, ac lecto decumbentem, cumque aduerſus intenſum eo tempore frigus tenuibus tritiſque ſtragulis non ſatis obte-

ſtum aduerteret, purpureum pallium humeris abſtulit, ſupra infirmum adaptare voluit, ne pateretur à frigore.

Cardinalis Bellarminus Eccleſiæ catholicę lumen eximium, ob aſſymbolas qualitates amabat impenſiùs, frequentiùs inuiſebat, longos cum eo tractatus habens de rebus ſpiritualibus. Quadam etiam vice lectulo ob infirmitatem decumbentis arreptam manum tenerrimo deuotionis ſenſu, dum recedere vellet, exoſculatus eſt: & Patri moleſtè ferenti reliquiſque ſtupentibus ob honorem inſolitum, reſpondit: ſeſe P. Fr. Ioannem velut alterum ſanctum Ioannem Chryſoſtomum, non immeritò voluiſſe venerari.

Statim vbi à morbo conualeſcebat, culcitram, aliaſque commoditates, quas charitas religioſa ſuppeditauerat, referebat in communes officinas: nec ob valetudinem afflictam aliud admittebat, niſi ſtragulum quoddam villoſum

duabus lodicibus ſuppoſitum, vbi parca ſomni captata requie, ante alios exiliebat ad orationem, rerumque diuinarum ſtudium, ęſtate præſertim, cum facilius liceret per obedientiæ nutum.

Potus erat, cibique parciſſimi, & quidquid magis arridebat palato, conſecrabat Chriſto.

Si quando per infirmarij obliuionem, quod medicus præſcripſerat, defuiſſet, impenſe lętabatur oblata colendę paupertatis occaſione.

Ad actus communitatis accurrebat, aſſiſtebatque, quoties prohibitum ei non eſſet, ac præſertim horam mentalis orationis, cum morbus lecto non defigeret, numquam omittebat, atque cum communitate, ſic peragebat; vt numquam viſus fuerit ad ſcamnum, aut parietem inclinare: ſed genibus flexis angelicà, humilique compoſitione fratres omnes ædificaret.

Se-

Sedulo, fideliterque, quidquid corpori blandiretur, abdicabat: neque oculis libertatem concedebat, verbi gratia, vt in hortũ proſpiciendo ſenſum ſubleuarent, aut animum defatigatum, afflictumque recrearent, multò minus alia requirebat, aut ſuſcipiebat oblectamenta, quæ ab infirmis non illicitè vſurpantur: ſed ipſe maioris perfectionis auidus, Deo ſeſe exterius interiuſque affligenti cooperari malebat: vt ei penitiùs, & immediatiùs inhæreret.

Hunc in finem, vtque proximis, iuxta datum ſibi à Deo talentum, proficeret ad ſalutem; tempus, quod orationi ſupererat, ſacris lucubrationibus impendebat. In quo genere tam piè, & eleganter, tam clarè, & ſuccinctè, tanta ſoliditate, ac grauitate verſatus eſt, vt ſanctorum Patrum pium, neruoſumque ſcribendi modum, vel aſſecutus, vel propius æmulatus eſſe videatur.

Grande quidem opus, & ampliora volumina moliebatur ſperans pro gloria Dei feliciter ſucceſſurum: ſed ille qui per occultas ſemitas electos emittit ad patriam, laxas currenti ſtrinxit habenas. Subierunt enim morbi multiplices, qui nondum ſenem feſtinata ſenectute fregerunt, ne poſſet, quod meditabatur, explere.

Attamen, hoc triennio, quo definitoris officio functus fuit, præter ſupradictas inſtructiones nouitiorum, ac magiſtri, nonullos elaborauit libros, in quibus internum ſpiritum calamo exprimit, & in lectoris animum feliciter imprimit.

Primum inticulauit, de prudentia iuſtorum, quem vt ipſe de ſe teſtatur; non ſolus, inquit, ſed cooperante Dei gratia mecum magna ex parte, ex ipſis dulciſſimis ſacræ ſcripturæ verbis ad finem, quem Spiritus Sanctus intendit, hoc eſt ad inſtruenda corda com-

po-

poſui: ſperaui enim Ieſu Chriſti verba etiam per miniſtrum indigniſſimum prolata, & ſcripta peccatoribus, quorum ſalutem quæro, & iuſtis, quorum conſummationem opto, profutura. Et Regem pacificum, cui opus dedicat pijſſimo affectu, ſic interpellat.

Offero tibi, Rex magne, non verba vacua humanæ ſapientiæ artificio ſonantia, quorum memoria perit cum ſonitu: ſed verba plena ſenſus, quem in ſcriptura ſancta expreſſiſti, vel pijs cordibus inſpiraſti, vt fiant holocauſta medullata, quæ placeant obſecro cordi tuo. Dum hęc ſcriberem, optaui vt vi ſermonis viui tui lectores inflammarentur, & aquæ arderent igni, vt notum fieret nomen tuum. Fiat, oro te mitiſſime Rex, quod expetiui; & ſi qua merces labori meo reddenda eſt, ſitiat, precor, in te anima mea, quam multipliciter tibi caro mea. Hucuſque

præfatio. Quæ ideo excerpſi, vt oſtenderem puriſsimam intentionem, & pijſsimum in ſcribendo ſpiritum, non parui momenti eſſe, vt energia quadam occultiore altius penetrent, & fęlicius moueant ſanctorum virorum ſcripta, quam aliorum.

Quod in hoc præſertim opere, vbi Chriſtum Dominum diuinis eloquijs ad pietatem, veramque prudentiam exhortantem introducit, multi ſunt experti tùm noſtrorum, tum exterorum, vt ſcriptoris deſiderium etiam in hac parte ſeſe exaudire Clementiſſimus oſtendat Deus.

In ſecundo libro threnos Hieremiæ terna paraphraſi interpretatur: Hiſtorica, Allegorica, & Tropologica, quam vltimam fuſiùs expendit, vbique lectoris animo horrorem inducit peccati, quod omnis mali cauſa eſt, & cui ſoli luctus iure debetur. Vtrumque edidit Neapoli: Illum anno 1607.

hunc ad initium anni 1608. Typis Tarquinij Longi.

Caput XVI.

Lectoris officium ſuſcipit, & inſignem in puriſsimam S. Thomæ Doctrinam affectum in Diſcipulos ac Congregationem inſtillat.

SVb hæc tempora cum magiſtri nouitiorum, aut Prælati labores, complexio delicata, morbique non ferrent, iterum Ioannes noſter ad ſcholaſtica munia reuocatur.

Et certè ingenij ſublimitas, memoriæ fidelitas, multorum annorum exercitatio, in dicendo claritas, in docendo maturitas, & præſertim in puriſsimam Angelici doctrinam affectus ſumma omnia promittebant. Verum

pertinacia redeuntium morborum, qui magiſterium nouitiorum prohibuerant, ſtudiorum quoque ſcholaſticorum non multo tempore permiſerunt: At Diuinę prouidentię altiori iudicio, dum ab vtroque vacat, vtriuſque eminentiori modo factus eſt arbiter. Dum in ſuo receſſu, tùm myſticæ, tùm ſcholaſticę ſapientiæ magiſtris, diſcipuliſque promptum, fidumque oraculum prę̨ſtitit: Vnde dubiorum ſuorum ſolutiones acciperent, modum, methodumque diſcendi, docendique diſcerent, & in Angelicum Doctorem affectus, ceu puriſsimus quidam vtriuſque ſapientię fons, in totam Congregationem ſancta quadam ęmulatione promanaret.

Habeo penes me locupletia huius rei monumenta nondum Typis edita: atque in primis orationem, quam initio Theologiæ ad diſcipulos fecit, cuius partem tenerrimis in D. Thomam

affe-

affectibus inſi nem, hic attexere non grauabor. Ait enim: O vos ergo beati, qui ad ſcientiam adeo ſublimem hodie vocati eſtis! me quoque prędico beatum, quem non meis meritis, ſed veſtris orationibus ad vos remiſit Dominus, ſtudijs, & coronis veſtris participem fieri: vtque gratia maior, dignatio dulcior eſſet, remiſit me ad vos, non vt Dominum, ſed vt ſeruum: non quaſi Pręlatum, ſed vt verè ſubditum: nos enim veriſsimè, & ex corde cum Apoſtolo prędicamus, ſeruos veſtros per Ieſum. Optaueram ego iam diu à Pręlationis officio, quod quàm indignè gerebam, teſtis eſt mihi conſcientia mea, optaueram, inquam, amoueri; orationes diutinas multis annis, ob id fudi; diſtulit miſericors Pater, diſtulit, ſed non negauit conſolationem: Exaudiuit me, & quidem in latitudine Dominus: quia dedit mihi pluſquam deſideraueram,

quando non tantum me à Prælatione amouit, & in ſubditorum ſortem tamdiù mihi deſideratam reduxit: ſed etiam veſtræ Religionis, virtutis, ac deuotionis ſpectatorem, ſed & ſocium participem, atque huius ſanctiſsimæ doctrinæ condiſcipulum fecit. Quas tibi Domine gratias agam? Miſericordias tuas in æternum cantabo, in generationem & generationem annunciabo veritatem tuam in ore meo. Fidelis es Domine in verbis tuis, differs dare quod poſtulatur, vt dilatione creſcat deſiderium, addatur oratio, augeatur meritum: ſed tandem audis, & conſolaris clamantem ad te Deus meus. Benedicat tibi anima mea, & omnia, quæ intra me ſunt, nomen ſanctum tuum.

Vos quoque cariſſimi, precor, recipite me, non vt magiſtrum; ſcio enim quàm ſim tali nominatione indignus; & quia vnus eſt magiſter noſter

Digitized by Google

Chriſtus, & poſt Chriſtum diuinus eius doctor D. Thomas; ſed quaſi condiſcipulum, rudem quidem, & ignorantia plenum, ſed purgandum, illuminandúmque merito veſtro. Fateor quod dum conſidero tenuitatem ingenij mei, obſcuritatem, ignorantiam, impræparationem ad tantum opus, quantum eſt ſacram Dei ſcientiam interpretari, conturbor, expaueſco, & paulominus animo deficio, & cum Moyſe Dominum meum compellans, aio; obſecro, Domine, non ſum eloquens ab heri, & nudiſtertiùs: ex quo enim loquutus es ad ſeruum tuum, imperitioris, & tardioris linguę factus ſum: Sed clementiſſimus Dominus puſillitatem meam confortans, dulciſſimè reſpondit: quis fęcit os hominis, aut quis fabricatus eſt mutum, & ſurdum, videntem, & cœcum? nonne ego? Perge igitur, & ego ero in ore tuo, doceboque te quid loquaris: Ergo

Domine ecce ego, ecce venio: doce me quid loquar, doce vt doceã: Diſcipulũ ſuſcipe, & magiſtrum conſtitues. Nolo Domine docere, niſi quæ à te didicero. Beatus enim eſt homo, quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eũ. E contra vero ſiquis fuerit conſũmatus inter filios hominum, & abfuerit ſapiẽtia tua ab eo, in nihilum computabitur. Obuoluor quidem tenebris ignorantię meæ, ſed tu es lux, quæ illuminas tenebras meas. Cœcus paulominus ſum, fateor: ſed ſcio, quia tu illuminas cœcos: tu quidem vt ſol refulgens; ſanctuſq; tuus Thomas Doctor velut luna pleniſſima, & veluti ſtella candidiſſima, & lucidiſſima in templo Domini mei. Quas ergo tenebras meas tanta lumina non euincant? Quas obſcuritates ſplendore tanti Doctoris non reſerabo? Quas veritates abſtruſas, & recõditas fulgentiſſimã iſtam lucẽ manutenens nõ inueniã? Certè ea eſt, huius eximij Doctoris

ſapientia, & profunditas, ea ſinceritas, & puritas; vt eius doctrina inſtructus, omnes fidei veritates indagare, omneſque errores & falſitates cauere quis facile poſsit. Vt enim Innocentius Papa in ſermone de laudibus D. Thomę, qui incipit, & ecce plus, quam Salomon hic, teſtatum reliquit: huius Doctoris ſapientia, prę cęteris, excepta canonica, proprietatem habet verborum, modum dicendorum, & ſententiarum, ita vt nunquam qui eam tenuit, à tramite veritatis aberrarit, & qui eam impugnauit, ſemper fuerit de veritate ſuſpectus. Verba ſunt ſummi, maximique Pontificis Innoccentij. Quare meritò Vrbanus etiam Papa VI. in breui ſuo ad Vniuerſitatem Toloſanam poſt multa de laudibus, & veneratione ſanctiſsimi Doctoris tandem in fine concludit. Iniungimus, ait, vobis, vt doctrinam ejus tamquam

ve-

veridicam, & Catholicam ſectemini, eamque ſtudeatis totis viribus ampliare. Adeo S. Eccleſiæ Pontifices Doctrinam huius S. Doctoris venerati ſunt, vt, canonica excepta, nullam puriorem, veriorem, compendioſiorem, & securiorem eſſe, adeo grauiter conteſtati ſint. Ergò ſanctiſſime Doctor, magiſter Venerabilis, gemma radians Religioſorum, fons Doctorum, Candelabrum aureum, Vniuerſalis Eccleſiæ lumen perfulgidum, lucerna ardens, & lucens, per quam omnes, qui vias vitæ, & ſcholas doctrinæ ingrediuntur; lumen vident veritatis, ſuſcipe alumnos, & paruulos diſcipulos tuos: potum nobis, tamquam paruulis, in Chriſto da, non eſcam: Pater ſanctiſsime erudi rudes, & quia tu dixiſti in Procemio ſummæ Theologiæ, quam explicandam ſuſcipimus; intentionem tuam eſſe, non tam erudire prouectos, quam inci-

pien-

pientes, & nouitios dirigere: (ea enim erat humilitas tua, vt ſatis tibi videretur, huius doctrinæ nouitios, vtcumque dirigere; qui etiam prouectiſsimos, poteras erudire.) Fac ergo humillime,& ſanctiſſime Doctor, quod dixiſti, nos incipientes, & nouitios ſuſcipe, erudi, dirige, & quid ſenſeris in ſcriptis tuis, non dedigneris aperire: quod, quia de clementia tua confidimus; ſub tuo adiutorio, iam iam ad opus accingimur.

Hoc etiam teſtantur nonnullæ orationes, in eiuſdem Aquinatis laudes eleganter, pièque à Ioanne noſtro, ea mente conſcriptæ, vt inter ſcholares noſtros eum morem, qui nunc inualuit, omni conatu propagaret. Nimirum ſancti Doctoris Natalem diem ſolemniſſima deuotione colendi, Panegyricis exornandi, quò fratres ſuos in eius doctrinam, virtuteſque in dies magis, ac magis incenderet.

De-

Denique ſeruantur apud me inſtru-ctiones nonnullę in gratiam ſtudioſo-rum abſentium, quos præſens verbo docere non poterat, elaboratæ, de qui-bus in epiſtola ad Patres fratreſque Theologiæ, ac Philoſophiæ in cœno-bio S. Annæ vacantes Genuam è Tu-ſculano miſſa ſic loquitur:

Superioribus diebus catalogum capi-tum inſtructionis miſſionum, quam elaboraui, tranſmiſi vt animos ad cur-ſum per ſe ſatis incitatos vrgerem: Nollem tamen amici noſtri anſam è labore alieno arriperet, & ſegniter age-rent: quaſi ego eis aliquid laboris ad-emerim, vel ademptutus exiſtimer. Quapropter quæ ſubijciam, precor, attendant.

Duplex inſtructio ad miſſionū opus procul dubio requiritur: vna, qua mo-dus agendi, ac ſe in animos Eccleſiæ hoſtium inſinuandi tradatur; quę pru-dentiæ, ac ſuauitatis plurimum habere

Digitized by Google

debet, vt ſine præliorum ſimulachris feros homines alliciat ac capiat. Altera inſtructio ſcholaſtica eſt, quę congreſſiones hęreticorum potiſſimum obſeruat, & à Scriptura ſacra, à Concilijs, à Patribus, à ſelectis rationibus promenda, & in methodum ad prælia ineunda coaptanda eſt.

Primam illam concinnaui, & rationes naturali lumini congeneres alias quidem efficaces, alias vero probabiles, alias certè ſi minus probabiles; opportunas tamen ad incultos homines ſenſim ad altiora promouendos excogitaui: ſemper enim exiſtimaui ad miſſionum victorias, naturalium rationum copiam, ſuauemque agendi modum, afflante Deo, plus multo conferre, quam inſtructum ſcholarum agmen, multis argumentorum telis infeſtum. Cuius ratio eſt, quia perquam rarò ad certamina cum ſectarijs deſcenditur, & tunc ſanè perexiguus fru-

ctus exiſtit. Qui enim inter hęreticos ſapientiam iactant, ij ſunt quorum ſalus pene deſperanda ſit, cum proteruia, & garrulitate concertent ac Spiritui ſancto peruicaciter repugnent. Cęteri verò a Chriſto exulantes, ſiue hęretici, ſiue Mahumetani, ſiue Ethnici, adeò rudes, & barbari ſunt, vt quilibet è Chriſtianis mediocriter doctus, cum integris eorum Academijs manum conſerere ac ſuperare valeat.

Errores enim enormes, & cum naturali ratione apertè pugnantes hauſerunt, & ſuperſtitiones quas colunt, propugnare neſciũt. Quod ſanè in ętatis noſtrę hiſtorijs, vbi certamina huiuſmodi deſcribuntur obſeruaui, ſpemque concepi, Deo propitio, fore, vt ſi fratres noſtri rationes apud nos vulgatiſsimas in locos digerant, & prudenter vſurpent, apoſtolicos triumphos ſint relaturi. Cupio ergo vt Theologi noſtri animaduertant, quale la-

boris genus ſuſceperim, & quid ſuperſit agendum: ſupereſt quippe inſtructio ſecunda, quę (mea ſententia) ab vnoquoque conflanda eſt, & ab ijs fontibus Scripturę, Conciliorum, Patrum ſelectarumque rationum in ipſo (vt ſcripſi) ſtudiorum curſu ducenda. Qua in re per clementiſsimum Deum obteſtor, ne vllus deſidiæ, aut ignauię locus pateat, & certò ſibi perſuadeant, in ipſo curriculi fine, ita ſe ad bellum labore, tam exiguo, comparatos, mihi grates acturos.

Cogitaueram ego ſanè, inſtructionem hanc ſecūdam gnauiter condere, at vires deſunt: modoque quàm anno elapſo infirmior ſum: præterquam, quod tametſi ego valerem, modus ille, quem ſuadeo, vnicuique proprius; & ingenio attemperatus, ad inſtructionis exercitium (quantum capio) fructuoſior eſt.

Quoties de rebus controuerſis ali-

quid in S. Thomæ textu attactum fuerit, ſelectas aliquot è Scripturę ſacræ auctoritate ſententias, aliquot œcumenicorum conciliorum decreta, nonnullas Patrũ aſſertiones, vnam vel alteram rationem efficacem excerpant & ad belli tẽpora ſeruent. Sic enim vnius horæ labore, ad ſingulas veritates Catholicas aſtruendas, tutam certè armaturam tempeſtiuè induendam, vel exercendã habebunt. Modus autem cõmunes locos elaborandi, hic eſſe poterit.

Caluinus liberũ arbitrium in libertate à coactione, non à neceſſitate cõſtituit: errorem hunc ſic ego refellerem.

A Scriptura: Eccleſiaſtici 15. inquit Spiritus ſanctus: Deus reliquit hominem in manu conſilij ſui: adiecit mandata, & præcepta: ſi volueris mandata ſeruare, conſeruabunt te: Appoſuit tibi ignem, & aquam, ad quod volueris porriges manum tuam, &c. Quomodo relinquitur homo in manu

conſilij ſui, ſi neceſſariò determinatur voluntas ad vnum? Quorſum monetur homo, ſi voluerit mandata ſeruare, ſi neceſſariò vnum velle opus eſt? Quorſum apponitur aqua, & ignis, vt pro libito manum porrigat, ſi vnum è duobus neceſſariò accepturus eſt? Ecce quam diſertè, ex hoc Sacræ Scripturę loco aſſeratur liberum arbitrium, non ſolum à coactione, verum à neceſſitate. Ex hoc exemplo alia loca coagmentare, ac expendere licebit.

A Concilijs. Arauſicanum can. 25. definiuit. Poſſe hominem baptizatum bene viuere, ſi velit: conſtat autem experientia poſſe male viuere, ergo non ſolum à coactione, ſed à neceſſitate liber eſt.

Tridentinum ſeſſ. 6. cap. 5. definiuit hominem liberè conſentire inſpirationi diuinæ, quippe quam reijcere poteſt: ergo eſt liber à neceſſitate.

A Patribus. Nazianzenus in Apologetico non procul ab initio: Arbitrij libertas parem in vtramque partem motum habet. Hilarius in Pſ. 2. vnicuique noſtrum libertatem vitæ, ſenſumque permiſit, non neceſſitatem in alterutrum affigens: ſic ab alijs Patribus apertiſſime aſſertiones peti poſſunt.

A ratione. Si ad liberum arbitrium ſufficeret libertas a coactione; profectò in pecoribus, pueris, furioſis, & in generatione Verbi ęterni libertas eſſet: quod ſectarij non admittent.

Deinde, nulla de libero arbitrio vnquam controuerſia extitiſſet: nam neque Ariſtoteles, qui Deum ex neceſſitate agere docuit, neque Manichæi, neque Lutherani vſquam negarūt Deum vel homines à coactione liberos eſſe.

Denique liberum arbitrium eſt ipſa voluntas non ſimpliciter, ſed vt principium electionis. At poteſtas eligen-

di, nequit intelligi cum determinatione ad vnum: ergo, & à neceſſitate homo immunis eſt.

Hęc leuiter tetigi, vt (ſi placet) hac methodo noſtri fratres vtantur: locus autem hic de aſſerenda libertate ad vltimas quæſtiones primæ ſecundę, vbi de merito agitur, pertinet, quamuis & alijs tractatibus poſſit intexi.

Si autem conſilium hoc noſtrum arrideat, & incipiat exerceri, nemo tam rudis eſt, qui non diſpiciat, per hunc laborem perexiguum, ſtudiorum curſum minime retardari, & hunc ſtudendi modum ſerium, Eccleſiaſticum, grauem, ſanctum, & vtilem eſſe: eoſque Theologorum nomine planè indignos eſſe, qui noua inuenta, vbi nulla locorum Theologicorum, ſed ſubtilitatis leuiſsimæ recordatio ſubit; tam operosè conquirunt.

Hæc eò dicta ſint, vt Ioannem noſtrum ſiue dum lectoris officio fungi-

tur, ſiue dum in ſuo receſſu otioque, negotioſus ſtrenuè pièque ſalutem fratrum dictando, ſcribendo procurat, imitentur illi, quibus æternum numen ſapientiæ ſuę theſauros infudit, vel ad eos acquirendos, naturę gratiæque donis exornauit.

Caput XVII.

Fit Procurator Generalis, ac beatificationem ſanctæ Tereſiæ promouet.

IN ſecundo Capitulo Generali Romę celebrato menſe Maio anni 1608. Procurator totius congregationis electus fuit, tum propter præclariſſima merita, tum quod forſan exiſtimarent Patres externa exercitia, occupationeſque fore proficuas corporali ſaluti, cuius conſeruationem toti Con-

gregationi nouerant vtiliſsimam.

Impoſitum onus, cum Dei timore ſuſcipiens, mox ad opus ſeſe accinxit: nec pepercit laboribus, non eſt fractus difficultatibus, non tędijs exanimatus; ſed ardua negotia ſibi à Prępoſito iniuncta perduxit ad optatum finem, magno bono Congregationis; Deo plerumque conſilium, manumque ſerui ſui occultis prouidentiæ ſuæ męandris fæliciter aſpirante.

Tota reformatio noſtra coniunctis animis, viribuſque grauiſſimum negotium vrgebat apud Deum, & homines: vt nimirum ab ore Vicarij Chriſti Beata pronunciaretur Tereſia. Nam matris præconio filiorum vita ſtabiliebatur, feruor accendebatur; vt illa via velocius, ac leuius tęderent ad cœlum, qui fundatricem ſuam ad ſponſum preuolaſſe ab Apoſtolico veritatis oraculo didiciſſent.

In hanc ergo rem Procurator noſter

totus incubuit, tum officij debito, tum pro tenerrimo dulciſsimam erga matrem affectu. Vt paucis poſt menſibus elaboratum habuerit ſanctiſsimę vitæ compendium, quod elegantibus Typis commiſſum ad annum 1609. ſummo Pontifici Paulo V. dedicauit, obtulit: promeruitque ſermonis gratia & claritate, geſtorum magnitudine, & ſanctitate, vt à ſanctiſſimo perlegeretur, & virtutum tantæ virginis ſplendore raperetur, Chriſto cor Vicarij ſui vrgente ad ſupremos honores ſponſę decernendos. Mox enim iuſſit S. Congregationem rituum vlterius procedere, in qua 24. menſis octobris eiuſdem anni ad examen teſtium ſuper puritate, ac ſanctitate vitę, ac miraculis S. Tereſiæ Romæ peragendum, deputatus eſt Eminentiſsimus dominus Cardinalis Pamphilius ſanctiſſimi D. Papæ Vicarius, & decima Maij 1610. ac deinceps vſque ad finem menſis Maij ad noſtri

Digitized by Google

Procuratoris inſtantiam producti ſunt, & examinati Illuſtriſs. ac Reuerendiſs. D. Fr Didacus Aluarez Ordinis Prædicatorum Archiepiſcopus Tranenſis, R. P. Bartholomęus Perez Societatis Ieſu Hiſpaniarum aſſiſtens, R. P. Don Petrus de Sayes de Torres, Canonicus Regularis Ordinis Sancti Auguſtini, Ill: ac Reuerendus D. Auguſtinus Gudiellus Presbyter, ſacræ Theologiæ doctor. Hi duo Romę in deſperata infirmitate, ad inuocationem S. Tereſię miraculosè ſanati. Reu. mater Fęlix à Matre Dei præfecta monaſterij S. Ioſeph de Vrbe, aliæque moniales de reliquię S. Tereſiæ fragrantia ibidem ſupra naturæ ordinem percepta, & ſanatione ſcrofularum ad eiuſdem contactum in ſorore Tecla nepte Cardinalis Baronij.

Auditę ſunt preterea depoſitiones trium è noſtris patribus P. Fr. Thomę à Ieſu, P. Fr. Dominici à Ieſu Maria,

P. Fr. Ioſephi à ſancto Gabriele.

Certè teſtium horum perſpecta fides, & debita reuerentia, rerum, quas depoſuerunt grauitas, & magnitudo, non ſolo meritorum cumulo proceſſum impinguarunt, ſed etiam ſtimulos addiderunt ijs qui cauſę præerant: ſi quidem in diligentiæ remunerationem ſperare poterant pręſentaneum gratiſsimæ virginis auxilium, quod in Vrbe Roma iam percrebreſcebat.

Vidit tandem deuotus filius, in matris beatificatione impletum ſuę mentis deſiderium, & procurationis ſuæ fructum, poſt paucos annos guſtauit in Capitulo Generali anni 1614. quo Præpoſiti Generalis munere defungebatur.

Ab eadem ſacra rituum Congregatione die 20. menſis Iunij 1609. procurator hic noſter reſcriptum obtinuit dudum à noſtris optatum, quo officia propria ſanctorum ordinis ab Illu-

ſtriſs. & Reuerendiſs. Cardinali Bellarmino recognita, & ſubſcripta comprobauit, recitandi facultatem conceſſit, ac Typis euulgandi pro maiori fratrum commoditate.

Plura alia pretereo minoris momenti, ſiue ad totam congregationem ſpectantia, quale eſt decretum à ſacra Congregatione ſuper negotijs Epiſcoporum, & regularium de non impediendis fratribus noſtris in queſtuatione eleemoſynarum: ſiue ad conuentus, aut perſonas particulares in quibus omnibus pro Dei gloria, ac ſuæ religionis zelo eiuſdem Patris deſudauit induſtria.

Ca-

Caput XVIII.

De ariditate, qua Deus ſeruum ſuum per totam vitam exercuit.

NOn exiguam laudem in diuino officio de S. Tereſia celebramus, quod duodeuiginti annos grauiſſimis morbis, & varijs tentationibus vexata, conſtantiſsime meruit in caſtris Chriſtianæ pœnitentię nullo refecta pabulo earum conſolationum, quibus ſolet etiam in terris ſanctitas abundare.

Ioannes noſter non degener tantę Matris filius, ab eo tempore, quo ad exemplum Vdonis Archiepiſcopi diuino iudiciorum horrore perculſus, in aſylũ reformati Carmeli ſeſe abdidit; ad extremam vſque vitæ mortalis

periodum doloribus, non corporalibus ſolum, ſed timoribus, ac d ſolationibus internis adeo continuis fuit afflictus; vt non niſi raro conceſſum fuerit de torrente dulcedinis diuinæ in hac vita bibere, & inclinatum caput conſolationibus cęleſtibus exaltare.

Nam militi ſuo Deus, dum deuotionis ſubtrahebat affectum, proprijs ſtipendijs merere iubebat, & gladio, quem aduerſus Dæmonem ſtringeret exarmabat: exponebat hoſtibus inermem, pauori, puſillanimitati relinquebat obnoxium. Hinc in virtutum actibus anguſtia, in orando tenebræ, in meditando faſtidium, circa omnia bona tędium, & anxietas ita aggrauarant; vt in obſcurum carcerem, in vincula ſibi coniectus videretur, & cum Ieremia thr. 3. lamentaretur ad Dominum: in tenebroſis collocauit me, aggrauauit compedem meum,

concluſit vias meas lapidibus quadris, ſemitas meas ſubertit. Imò cùm ad Omnipotentem cor erigeret; vrgebat ſubitò grauiſſima aduerſus eundem impatientię tentatio. Cur tam durus tribulato, tam parcus egeno, tam aduerſus oranti, tam inexorabilis pulſanti: Vnde palpitans ex vehementi agonia, mœrore tabeſcebat: quia ibi non reperiebat ſolatium, vbi vnicum eſt afflicto refugium. Quid dicam de tentationibus acerbiſsimis circa prędeſtinationem, circa miſericordiam Dei, circa fidem Chriſti, quas cum ſpiritus ſui rationem ſuperiori redderet, nulli alteri rei melius comparari aſſerebat, quam damnatorum cruciatibus ac tormentis.

Nam illę fidelium animę, quæ purgatorijs ignibus expiantur, certa ſpe fruuntur ſalutis æternæ. At cum Ioannem noſtrum Deus afflictionum tempeſtate concuteret, in manibus ſuis lu-

cem abſcondebat, ne vſquam emicaret, & gratiam in animæ centro latentem tot nubes circumſepſerant; vt ne minime quidem ſcintillæ prodire fas eſſet: ſed quidquid vnquam boni præſtiterat, quidquid fauoris acceperat; ceu ſomnium, fumus, vmbra, abiuerant in obliuionem: ſolam memoriam illigatam fixamque tenebat peccatorum, & imperfectionum multitudo, & impendens deſuper ira ſupremi numinis; quaſi in rebellem ſeruum lanceas, ac fulmina euibrantis. Nec tranſitoriæ erant hæ tentationes, quæ aduenienti cederent auroræ: ſed mora temporis, & importunitate doloris ſedem ſibi fixerant, quaſi habitualem: vnde ad minimum motum exurgerent in pugnam, ac veluti rabidę canes morderent, ſi poſſent: ſi non poſſent, allatrarent, vellicarent.

Nec mirere, lector, Deo chariſſimam animam in extremis anguſtijs de

relictam: ſpeculator enim aſtabat deſuper, & athletæ ſui certamine iucundabatur: vires occultè ſuggerebat, victoriam dabat, augebat meritum, preparabat coronam; quemadmodum de ſanctiſsimis Iobo, Antonio, Catharina Senenſi, ſacræ atque Eccleſiaſticę teſtantur hiſtoriæ.

Duas derelictionis huius cauſas in Ven. P. Ioanne à Ieſu Maria comperio: finalem vnam, alteram efficientem, ſiue formalem primariam.

Etenim cum ad Dei contemplationem pertingere nemo valeat, niſi ſpeculum cordis gerat emundatum: Ideo ſicut igne probatur argentum & aurum camino; ita Ioannem noſtrum probauit Deus; ita ad purum excoxit ſcoriam eius, ita loco condimenti pacis, amariſſimum obtulit fel anxietatis. Et ne talentum multiplex altitudo contemplationis efferret, aggrauata eſt ſuper eum manus Domini, quę

deprimeret; vt quantò ad maiorem efformabatur ſanctimoniam; tantò diuturniorem, acrioremque ſuſtineret luctam: quantò ſplendidius lumen oriebatur diuinæ ſapientię; tantò profundius obſcurarentur vires humanæ naturę. Nam vt S. Gregorius ait 20. mor. in Iob. c. 19. Omnipotens Deus eos, quos in ęternum diligit, aliquando ad tempus relinquit: ſanctos enim ſuos Deus inueniendo adiuuat, relinquendo probat, donis firmat, tribulationibus tentat. Vnde rectè per quendam ſapientem dicitur: In primis elegit eum, timorem & metum & probationem inducit ſuper illum, & excruciabit illum in tribulatione doctrinę ſuæ, donec tentet illum in cogitationibus illius &c. Quod Spiritus Sancti oraculum optimè athletæ noſtro congruit, quem Deus, quamprimum elegit, timore ac metu percuſſit, donec ad probādas vias Carmeli duras indu-

xit: Deinde in tribulatione doctrinæ myſticę excruciauit: ac tandem grauiſſimis cogitationibus, ac tentationibus emundauit.

Alteram huius rei cauſam, ad quam velut ad formam primariam, quodam gratiæ impetu fluxit intimus animi dolor, charitas fuit, qua erga Deum flagrabat intenſiſſima: vbi enim amor, ibi dolor, & quot gradibus aſcendit amor ad ſponſum, tantis dolorum gradibus, ab eo repulſam paſſa, in ſe ipſam recidit anima, tabeſcitque. Nam ſi nec viuendum ſibi amplius putant ij, qui mulierum amoribus exulcerati, ab illis contemni ſe animaduerterunt, quę res amatoribus ægritudinem adfert intolerabilem; Animæ, quæ erga Deum charitate vulnerata eſt, quanta fuerit ægritudo, ſi non ampliùs eum ſibi adeſſe arbitretur! S. Ioannes Chryſoſtomus cat. in Iob c. 2. Viuat ergo triumphator in Iſrael,

qui non derelinquit ſperantes in ſe,
nec patitur eos ſupra vires à ſe præſtitas tentari: ſed dat cum tentatione prouentum; & athletæ noſtro non indecorum fuit, cum tot monſtris depugnare: nec inutile, de hoſtibus ſpolia reportare: nec inglorium, à ſummo Rege coronari.

Duobus vero potiſſimum medijs ſublime ſibi tropheum erexit de tentationum victorijs, ſpolijſque. Primo, quod Dei voluntati obſecutus, nullam aut requireret, aut admitteret humanam conſolationem, prçter eas, quas obedientia præſcribebat; & has quidem ea, qua poterat parcitate.

Secundum. In medijs tenebris, & ardentiſsimis flammis, ceu in vltimo tormentorum agone conſtitutus, contra naturæ ruentis impetum ſeſe erigebat, profuſis lacrymis, & efflatis ſuſpirijs tantò validiùs erumpens in heroicos contrariç virtutis actus, quantò ve-

hementiùs imminebat à tentatore periculum, & intimiùs aderat Dei præſeruantis auxilium. Adeoque libenter, & frequenter in Tuſculanam ſancti Silueſtri ſolitudinem, huius rei gratia ſeſe recipiebat, vt in ea ſpiritus internas anguſtias, faciliùs ac liberiùs exhalaret.

Denique non ſibi ſoli, ſed proximis certamen profuit tanti magiſtri: nam vt dum viueret oraculum fuit afflictorum, & refugium ſuauiſſimum perſonarum ſpiritualium in animi grauiſſimis deſolationibus; ita poſt mortem in eius ſcriptis ſuperſtes eſſe videtur quædam gratia conſolationis, præſertim paraphraſis in Iob, hoc ſpiritu præ cœteris pollere cenſetur: Nam eam ad hunc affectum elucubrauit,& amicis ſolicitantibus euulgauit, in fine huius triennij, de quo nunc agimus, cum munus Procuratoris Generalis obiret: vt ipſe in prefatione teſtatur, & viri

plu-

plures doctrina ac pietate clari, confeſſi ſunt ſeſe in afflictionibus acerbiſsimis, ex huius commentarij lectione non modicum fuiſſe confirmatos ac recreatos. Noui ego Romæ virum Illuſtrem I. V. D. eruditiſsimum, timore Dei, ac conſcientiæ puritate præſtantem, cum caſu incidiſſet in eam, de qua loquimur, paraphraſim, eo tempore, quo mentis afflictiones patiebatur grauiſſimas, & lectis aliquot periodis armari ſe ſentiret ad conſtantiam, ſuiſque in anxietatibus recreari: ſtatim exiſtimauit authorem, aliàs ſibi incognitum, ſanctitate præcipua floruiſſe, nec ſine diuino ſpiritu exaraſſe, quæ tanta energia; afflictum proſtratumque ſpiritum erexerant in Deum. Adeoque ſibi comparatam domum detulit, omni theſauro chariorem; mihique cum bibliothecam eius non modicam inuiſerem, & manus in paraphraſim inieciſſem, protinus ait,

ſe reliquis omnibus voluminibus, quam libello iſto carere malle, cumque authoris ſanctimoniam, ac vitæ religioſæ periodum, incorrupti corporis prodigium breuiter expoſuiſſem; nihil horum inquit, adeo miror, quanquam miranda eſſe non diffiteor, quàm quod in anima mea ſentio; nam quoties piam illam paraphraſim lego; anxietates animi, quas pati ſoleo vehementiſſimas, ſubleuari ſentio, aut ad eas conſtanter tolerandas animari.

Caput XIX.

Anno 1611. in Præpoſitum Generalem electus, congregationem magna virtutum laude gubernat.

DEcebat eximij ſplendoris faculam, ardentemque lucernam

ſuper candelabrum totius congregationis imponi, vt fulgorem ſuum communicaret, & in omnia membra vitalem deriuaret influxum; ac proinde in tertio capitulo generali, ad S. Siluestri in Tuſculano, concordibus Patrum ſuffragijs, in Præpoſitum Generalem fuit electus: tanta omnium lætitia, ac gratulatione, vt Angelus quidam cœlo delapſus, aut iubar quoddam nouum exortum eſſe videretur. Solus ipſe venerandus Antiſtes humili modeſtia, & ſincera humilitate ſedem honoris refugiebat, donec filiorum preces peruicerunt, vt impoſito collum oneri ſubijceret.

Sentio me inpræſentiarum à nonnullis vocari virtutibus, ſiue modis gubernandi præclariſsimis, quorum laude Præpoſitus noſter excelluit; & morem gerere non grauabor: non quod omnes eos velim explanare, ſed paucos tantummodo delibare conten-

dam

dam, vt virtutum ornamentis intertexta vitæ narratio, iucundiùs vtiliuſque decurrat.

Primam ſedem ſibi vendicat mitis, humiliſque in gubernando ſuauitas, modeſtę grauitati coniuncta. Quamuis enim moleſtiſſimis afflictionibus premeretur; a ſerena tamen facie mœror exulabat, & lingua; tam mellifluos cœli fauos diſtillabat in audientium animos; vt quaſi difflueret vndique diuinę dulcedinis nectare, & ambroſia, quod prodigium in viro hoc exiſtimo ſingulari admiratione digniſſimum.

Cum ad dirigendos in finem homines, quod Rectorum eſt exercitium, duo ſint poli, timor & amor, & nonnulli magis procliues ſint in legum ac iuſtitiæ rigorem; Ioannes noſter totus propendebat in amorem, & numquam, niſi extremis deſperatiſque caſibus, trahi ſe ſinebat ad rigo-

rem, & tum quidem varijs blandimentis temperatum illitumque; vt à timore timorem excuteret, & timore conciliaret amorem.

In correptionibus, primò delinquentem conuenire, demulcere, pręparare: forſan non commiſiſſe culpam, aut ignorantia, aut ſubreptione excidiſſe: tùm vitij à perſona abſtracti turpitudinem, ac grauitatem deteſtari, execrari: denique pœnitentiæ rigorem ob humilitatis ſpeciem, ob ſpem emendationis condonare, vel differre, vel lenire ſolebat: adeoque excitatos, ceu quibuſdam calcaribus, animos ad velociorem curſum promouere, non oneribus oppreſſos in iracundię vortices, aut deſperationis barathrum pręcipitare.

Hinc illud Sapientis frequenter habebat in ore, & demonſtrabat in opere: *Rectorem te poſuerunt: noli extolli: eſto inter eos, quaſi vnus ex illis.*

Quoties mœſtitiam in ſubdito, etiam infimæ conditionis, aduerteret, toties vltro exquiſitis occaſionibus inſigni charitatis officio ſolabatur, animabat verbis, ſubleuabat ab oneribus, aliquod diuerticulum offerebat, iniungebat, ne mentis arcem tentatori relinqueret apertam.

Hac morum ſuauitate, quamuis in conuerſatione parciſsimus foret, omnium amorem conciliauerat, omneſque in Dei, & proximi charitatem feruenter exercendam, ad legis, & conſtitutionum obſeruantiam potentiſſimè trahebat vinculis cordis, ſtimulo charitatis: quorum exempla ſuppetunt multa.

Cum adhuc tyronum magiſterium exerceret, & vnus ex nouitijs, impoſitam pœnitentiæ loco regularem diſciplinam ſuſcipere detrectaret; non excanduit Pater, non exaggerauit proteruiam: ſed lèniter, manſuete, hu-

militer, neruosè prauam peccati originem, ac vitiatę naturę ſuperbiam accuſabat: non parum preſtitiſſe nouitium, cum ſęculo valedixit: non omnia ſtatim exigenda: Deum, qui inceperat, ad maiora confirmaturum. Mox P. Fr. Alberto ſuo in magiſterio auxiliari, ob culpæ alicuius prætextum ad diſciplinam, vt ſe prępararet, iniunxit: fecit ille libenter, & alacriter verbera ſuſcepit: Interim nouitius ob corripientis manſuetudinem, ob exemplum Patris, ſeriò compunctus lacrymarum imbres contritæ iam proteruię teſtes effundebat, enixis precibus ſuſpiriisque verbera poſtulabat, emendationem promittebat: fuitque deinceps religioſus humilitatis, ac pœnitentiæ ſtudioſiſſimus.

Denique fuit Ven. P. Ioannes in omni ſuo regimine tantæ manſuetudinis, ac ſuauitatis, vt nonnulli verentur exceſſum: ſed prudentiſsimum

regi-

Digitized by Google

regiminis modũ conſtitutiones noſtræ receperunt, decreueruntque vt Prę-lati amore potiùs, quam pœnę timore ſubditos ad legum obſeruantiam inducant; quod inſtructiones amplius explicarunt. Et ipſe Pater affirmare ſolebat ſeſe coram doctiſsimorum, & expertiſsimorum virorum coronâ, in theſibus, ac diſputationibus publicis facile ſuſtentaturum, multis interuallis meliorem eſſe regiminis formam, in qua ſubditos attrahat amor, quam vbi dominetur timor.

Effloruit præterea Carmelus noſter ſub cura, ac regimine Ven. P. Ioannis ob ingens odium, quo ferebatur in ſubditorum vitia: & gaudium, quo eiſdem ob exercitium, aut conatum virtutis applaudebat: Nam cùm eum omnes amarent, colerentque; quid credas non molitos fuiſſe, ne contriſtarent dilectiſsimum Patrem? exemplum adfero.

Religioſus natura colericus, in aſperum eruperat reſponſum aduerſus fratrem: paulò poſt in ſe reuerſus, humiliter genuflexus, tunſo pectore, poſtulata condonatione, in oratorio diſciplinam ſibi infligebat acerrimam: de quo P. noſter Ioannes certior factus, accerſitum religioſum, magna charitatis ſignificatione eſt amplexus, in mortificationis ſtudio confirmauit, munuſculo donauit: & deinceps ampliori beneuolētia eſt proſecutus. Religioſus verò pro virtute manſuetudinis maiora in dies certamina aggreſſus, ſeipſum aduerſus iram ſic obfirmauit; vt in ſpecimen adduceretur mortificationis paſsionum, & victoriæ contra naturam vitiatam.

Similem beneuolentiam exhibuit aliquando fratri ad ſacriſtæ adiutorium deputato, ſed ad loquendum facili, cum inueniſſet ſchedularum faſciculum confeciſſe, quibus loco linguæ

deinceps vteretur ob ſilentij cultum.

At verò quantum ei diſpliceret imperfectiones opportunis modis, ita oſtendebat; vt velaci ſtimulis in altum defixis, mentem compungeret, & ſæpiſſimè educta ſanie ſanitatem induceret.

Frater choriſta, paucis ab annis profeſſus, domeſticarum occupationum prætextu multùm à feruore nouitiatus intepuerat, monitus, emendatuſque facile redibat ad vomitum: P. Fr. Ioannes non ijs oculis, quibus ſolebat benignioribus amplius reſpicere, ſed aduenientem grauibus verbis vultuque ad mœrorem compoſito expedire, dimittere. Aduertit ſubditus, & ad cor ſubinde redibat: ſed mox naturali pondere relabebatur in priora. Roſam menſe Ianuarij, ſed frigore flaccidam ad Patrem captandæ beneuolentiæ gratia detulit: Hic occaſionem nactus quantum à roſa flaccida

viuax diſtaret, quantùm à religioſo quondam feruenti, tepidus; breuiter, & neruosè diſſeruit, lacrymas compunctionis elicuit, ad tempus reſuſcitauit ardorem. Denique cum externis occupationibus vltrò ſeſe ingerere, & chori exercitia ſubterfugere animaduertit; hac breui ſententia perculit: Noluit benedictionem, & elongabitur ab eo: notauit frater, & alta mente viri manſuetiſſimi fulmen accepit, & ſocordiam excuſſurus erat; niſi habitus in vitium inclinatus ad ſolita pondera retraxiſſet. Tandemque Patris ſententia, tamquam ſi à ſpiritu ſancto pronunciata fuiſſet, in vanum non abijt: ſed veritatem eius poſt multos annos rei probauit euentus, nobiſque omnibus meritò terrorem incuſſit; ne minima ſpernentes paulatim decidamus, & ſupernæ gratiæ inſpirationibus, ac noſtrorum ſuperiorum blandicijs, ac monitis, minùs attendentes

elongemus tandem à nobis diuinam benedictionem.

Tertium, quod ſpeciali laude celebratur in regimine V. P. N. Ioannis à Ieſu Maria, eſt cura quędam, & ſolicitudo paterna, qua quoties Prelati munus exercuit, non ſolum religioſos excoluit, vt in ſe virtutem exprimerent; ſed etiam effecit, vt idonei redderentur, eam in proximorum animos imprimendi. Quamobrem eos, qui ad lectoris, ad prędicatoris, ad magiſtri nouitiorum munera, talentum à Deo videbantur accepiſſe, magno conatu exerceri iubebat; ipſe aſſiſtebat, adiuuabat, informabat: ſecum eos per ęſtatem ad S. Silueſtri in Tuſculano deducebat, aut Roma aduocabat, ibique bonam temporis partem erudiendis, expoliendiſque inſumebat.

Numquam, licet inter grauiſſimas occupationes, & infirmitatum moleſtias, omittebat, quin concionibus,

aut ſimilibus iuniorum fratrum experimentis adeſſet: Eos opportuno tempore accerſitos, laudabat, animabat, mox defectus ſuggerebat, modum, quo deinceps eos euitare debebant, edocebat, præparabatq; pro futuro proximè experimento: in quo quid emendaſſent, quid, & qualiter emendandum reſtaret, erudiebat tanta charitatis dulcedine, tanta energia doctrinæ, vt multos ad proximorum ſalutem egregios operarios ipſius ſolicitudini, ac labori referre debeamus acceptos.

Hęc tria pro præſenti capite collegi, reliqua, benigne lector, per totum narrationis huius corpus ſuis in locis intexta reperies.

Caput XX.

Conuentus annoto, quorum fundationes dum Præpoſitus Generalis eſſet, promouit, elaborauit.

QVàm latè V. P. N. Ioannes à Ieſu Maria, dum Præpoſiti munere fungeretur, congregationem ampliauerit, nouorumque conuentuum fundatione propagauerit; nunc aggredior explanare. Primum ordine temporis occurrit cœnobium Pariſienſe S. Ioſeph, pro cuius fęlicibus auſpicijs, dum procurator foret Generalis, commendatitias literas in forma Breuis à Paulo V. ad Henricum IV. Galliarum Regem obtinuerat: In quibus Pontifex ſequentia interſerit, quæ cogregationem noſtram mirificè extollunt,

& nos animare debent, ne tantis laudibus reddamur indigni. Fratres, inquit, Carmelitani Diſcalceati, qui in hac alma Vrbe noſtra, & per Italiam fere totam, cùm magno animarum emolumento aſſiduè laborantes, orationibus, ieiunijs, prædicationibus, confeſſionibus, alijſque pijs operibus intenti, eximiæ religionis, & pietatis exempla edidere: ita vt meritò à Nobis plurimum in Domino diligantur, atque ab omnibus in magna veneratione habeantur. Et nonnullis interpoſitis. His noſtris literis Maieſtatem tuam hortari etiam atque etiam volumus, ad Carmelitanorum Diſcalceatorum Ordinem in Galliam introducendum. Confidimus quippè te breui experturum magnam vtilitatem ex eorum cum ſubditis Tuæ maieſtatis conſuetudine. Mirùm certe eſt quantum valeant ad pietatem in hominum animis introducendam; vtpote, qui

nihil aliud quærãt, quam Dei gloriam, & animarum ſalutem, ſummã paupertatem in ſimplicitate cordis colentes. Venerabilis frater noſter Franciſcus Cardinalis de Gioyoſa, qui has noſtras literas tibi reddet, vberiùs adhuc te de ſanctitate huius religioſi Ordinis docebit mandato noſtro, & ad hoc pium opus &c. 12. kal. Maij 1610.

Sed cum Regem à nefario parricida trucidatum inueniſſent, totamque in meſtiſſimo luctu curiam: demum anno inſequenti ad fauſta generalatus initia obtentæ ſunt à Regina matre, & Ordinario facultates neceſſariæ, ac lætiſſima Pentecoſtes celebritate die 22. Maij fundata ſunt conuentus Pariſienſis primordia in domo, ſituque ſatis amplo, quæ dominus Nicolaus Viuien. compararerat, Deo intùs operante, vt prædictionem, quam à multis annis audierat exiſtens aduerſarius, compleret amicus. Notatum eſt, quod in

aula, quam Vgonotti ſuis conuenticulis quondam contaminauerant, ſolemniſſimè auſpicatum ſit per Illuſtriſs. Vbaldinum Nuncium ſuæ Sanctitatis immaculatum Agni ſacrificium, & Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, dedicata ad tempus eccleſia collocatum, in hęreticorum confuſionem, & fidelium exultationem.

Vt verò Reginæ matris piam deuotionem erga fratres, ac filios ſuos, grati animi argumento recognoſceret, & vlteriùs animaret; librum eius nomini inſcriptum euulgauit Italico ſermone, quem ſtimulum compunctionis intitulauit: In quo nuncupationis ſuę rationes aſſignans ait: Tria me argumenta mouerunt, vt Maieſtati V. librum hunc dedicarem. Primum ſumitur è varijs, verèque regijs virtutibus; de quibus non valeo ſcribere condignè, & ſi ad dicendum facultas ſuppeteret; ſingulariſsimæ tamen mode-

ſtiæ vereretur offenſam. Secundum ex pijſſimo animo V. M., quo Regni ſui ſpirituale bonum totis viſceribus optat, & ſingulariter peccatorum conuerſionem, cui hic liber eſt deſtinatus. Tertium in gratitudinis debito fundatur, quo erga Maieſtatem V. obſtringor ob gratiam Congregationi noſtrę præſtitam in erectione conuentus noſtri Pariſienſis, cum deuota demonſtratione animi Regij ad ſimilium deinceps gratiarum liberalem conceſſionem.

Quod obſequium à Generali pietatis laude celeberrimo exhibitum, Regina mater acceptum tulit, librumque in deuotione habuit, & vt beneuolentiam erga S. Tereſię filios, toti mundo patefaceret, anno 1613. 20. Iulij, quem ſanctiſſimo Patriarchæ noſtro Eliæ Prophetæ feſtiuum celebramus, primum lapidem ritu ſacro per Cardinalem de Bonzi expiatum, accepta

in manibus trulla, ac cæmento in fundamentum eccleſiæ collocauit, exploſis tormentis æneis omnibus, in publicum lętitiæ ſignum: Primoribus Regni, populoque Pariſienſi, præ deuotione iubilantibus; qui ſimul cum Regina eleemoſynarum largitate fabricam promouerunt.

In Belgio ſchola nouitiatus Bruxellis, conuentus Louanienſis S. Alberti 1611. Colonię Agrippinę, S. Ioſeph anno 1612. ſub fęlici hoc ſydere fundationis ſuæ primordia recognoſcunt.

In Ruſſia, ac Metropoli ciuitate Leopoli eodem Congregationem gubernante fundatio incepta fuit per R.P.N. Mathiam à S. Franciſco. Quæ deinde reconciliandis cum Romano Pontifice Ruthenorum, atque Armenorum illius nationis Epiſcopis, Presbyteris, Abbatibus, monachis, & populis Gymnaſium fuit, & Theatrum.

Cum in Bononiēſi Italię, & Craco-

uienſi Regni Poloniæ Ciuitatibus intra muros Religionem propagare, & conuentum fundare percuperet, à Paulo V. priuilegium in forma Breuis obtinuit anno 1612. die 28. Februarij. In quo Pontifex P. Fr. Ioannis propoſitum, laudans, ac confirmans facultatem tribuit eligendi locum, ſitumque etiam ſi cannarum ſpatio per bullas requiſito non diſtaret ab antiquis mendicantium conuentibus.

Ad procurandam fundationem Mediolanenſem miſit Præpoſitus noſter P. Fr. Angelum à Ieſu Maria, tunc Priorem Cremonę, ac duodecim religioſos conuenire iuſſit, qui mox diuini cultus obſequium, & monaſticæ diſciplinæ rigorem, omnibus humanis ſolatijs deſtituti punctualius, quam in conuentu commodo obſeruarunt. Vicarium prefecit P. Fr. Alphonſum à S. Maria Hiſpanum, cuius animi integritas, & incorrupti corporis exuuię,

quem-

quemadmodum, & Patris Hilarionis à S. Ioanne Baptiſta Genuenſis, ibidem ad Reſurrectionem vitę reſeruata, Mediolanenſem S. Caroli nouitiatum Religioſis noſtris reddunt venerabilem.

Romani ſeminarij fundationem ipſe perfecit 7. Decembris 1612. quo die communitatem inſtituit, vicarium præfecit, & deinde lectores, ac ſtudentes ordinauit; effecitque ea gratia qua apud Paulum V. valebat plurimum, vt ſpeciali diplomate erectionem ſtabiliret, nomine S. Pauli honoraret (quod tamen deinde in Beatæ Mariæ de Victoria tranſijt) priuilegijs ornaret, & Breue congregationis S. Pauli aliàs emanatum reuocaret.

Quam inſignes ex hoc fidei, ac Religionis Gymnaſio in meſſem Euangelicam ad infideles enauigauerint operarij; huius loci non eſt recenſere; ſatis eſt indicaſſe laudem hanc inter

cu-

Digitized by Google

cumulum meritorum P. noſtri Ioannis à Ieſu Maria numerari debere, ceu fructum arboris ab agricola plantatę.

Sed prouidentiæ ſuæ terminos in Europa ſiſtere vetabat ardens amor miſſionum,& conuerſionis infidelium, cui ſe ipſum deuouerat: Nam P. Fr. Bartholomæum Mariam à S.Franciſco, & P.Fr. Ludouicum Franciſcum à Matre Dei cum ſocijs, ad eam vineam colendam emiſit, duobus Breuibus à ſummo Pontifice obtentis muniuit, primò, quod ad diem 29. Nouembris emanauit, & fratres in Perſia degentes ab omni iuriſdictione, aut recognitione viſitatorum Apoſtolicorum exemptos ſemper fuiſſe, & eſſe declarat, confirmatque: altero, priuilegia, gratiaſque miſſionarijs noſtris elargitur 7. Martij 1613. Denique pinguis eleemoſynę ſubſidio ibidem laborantibus ſubueniendo, partes omnes adimpleuit pij Patris, de filijs ad extre-

mos

mos mundi fines præclaro munere certantibus, egregiè ſoliciti.

Caput XXI.

Officio Generalatus expleto, primum in ſeminarium S. Pauli Montis Quirinalis, ac deinde Romanis fratribus vltimum valefaciens ad S. Siluestri Tuſculanum recedit, anno 1614.

DIe 19. Aprilis 1614. Præpoſiti Generalis officio defunctus ſucceſſorem habuit R. P. N. Ferdinandum à S. Maria virum religioſi rigoris & prudentiæ laude percelebrem. Mox rebus omnibus valedicens, in ſolitarium aliquem conuentum abdere ſeſe, & in Deum recipere meditabatur.

Digitized by Google

Et primum quidem ad conuentum S. Pauli, apud aquam felicem in Monte Quirinali, aliquot menſibus receſſit, vbi ex ijs, quę Generalis exiſtens ad congregationis noſtræ ſtructuram conceperat, librum exarauit, Diſciplina Monaſtica, intitulatum: quam ſuper obſeruatione textuum ſexdecim regulę noſtrę primitiuæ, digeſſit exhortationibus octo, & triginta, & Prępoſito recenter electo dedicauit. Certè ſolicitus Pater voluit acceptam à prędeceſſoribus per manus hęreditatem Tereſianam, nobis relinquere illibatam, & quaſi vltimo teſtamento breuibus, ſed neruoſis rationibus, & ad praxim mira energia trahentibus inculcare.

Sed intimioris ſolitudinis amore, aut potius deſiderans diſſolui, & eſſe cum Chriſto, mox in conuentum S. Silueſtri in Tuſculano ſeſe recondidit. nam, & mortem inibi ſe præſtolari

debere non obſcurè didicerat à Deo: adeo vt quantumuis Romæ plerumque reſideret, attamen fidenter, ſerioque dicere ſoleret: ſe ad S. Silueſtri Tuſculanum, dies vltimos eſſe clauſurum.

At verò quanto ſolitudinis deſiderio teneretur, quantumque à conſortio abhorreret ſęcularium, vt in receſſu ſuæ vocationis Deo perfectius adhæreret plurimis per totam vitæ periodum patuit argumentis.

Nec ſolum dum pleroſque de populo, ſed dum Eccleſię, ac ſęculi principes, qui ad ipſum conſilij, aut ſpiritualis directionis gratia frequenter adueniebant, alloqueretur, quantocyùs ex charitatis, & officij legibus licebat, reuocabat ſe ad cellę recondita, nec ad inutiles, vanoſque rumores maculabat linguam, aut deflectebat auditum.

Pleriſque familiarioribus obligatio-

nem

nem ſuæ profeſſionis palam allegabat: At ne inurbanitatis vmbra cœteros offenderet, à fratre poſt competentem temporis lapſum de vrgente, quod reuocaret, negotio moneri ſe iubebat.

Quis enarrabit, quanto feruore ad S. Siluestri ſolitudinem tenderet, quanta ſolicitudine ab omnibus ſeſe expediret, quanta alacritate properaret ad montem exemplo Chriſti ſolus orare. Nec ſinebat multum temporis elabi, quin dimiſſis negotijs, ac multitudine ciuitatis, Roma excederet, & ad inſtar onagri liberi, diſſolutis vinculis, & impedimentis, eligeret ſibi tabernaculum in ſolitudine, vbi non interpellatus ab hominibus feruidus interpellator apud Deum inſiſteret.

Inter ſilentes vmbras denſarum arborum, longior decurrit in rectum ſemita: non excurrit tamen clauſuræ fines: à meridie vinea adiacet, mox

conuentus fabrica, ac ſylua, & denique montis cacumen, quod ventorum vim refringit, tanto interuallo diſtant, vt fremitus ille, qui conuentum reuerberat, vix percipiatur: a ſeptentrione corona altiſſimorum montium cingit ſpecioſiſſima, quibus impoſita cernuntur Lauicanum, Sublacus, Præneſte, Gallicanum, ac Tybur. Interiacet latè patens Latij planities, quam mediam ab Auſtro in Aquilonem ſecat via Latina, & ad orientem terminat Lauicana.

Ad occaſum deſinit in patens theatrum arborum circumſtantium, quæ vmbroſis cacuminibus ſolem fugant, æſtum temperant, arcent frigus, & ventos: dumque vrbis Romæ magnifica ædificia, mediterranei maris vada cærula, alboremque ſpumantia, ſubiectorum camporum varium æquor oſtendunt; non ingratum præbent intuentibus ſpectaculum, nec in modicam ſegetem diuinæ laudis animum

religioſum inducunt. Sæpe mentem monachi, qui ſæculo verè valedixit, oblectat cernere, ſub pedibus omnia, quæ iam diximus, denſa, fætentique nebula circumducta, ceu Oceano quodam ſepulta, ac ſubmerſa; Cum tamen Tuſculanum noſtrum aëre fruatur puriſſimo.

At vero ſemita, de qua loqui cœperamus, omni ex parte obtecta, nec vento commouetur, nec frigori patet, aut æſtui; nec admittit ſpecies rerum ad exteriora vocantium.

Abditæ huic ſemitæ, ſuo plus facto, quam verbo nomenclaturam dedit P. N. Ioannes, vt vulgato nomine ad hæc vſque tempora viale contemplationis appelletur.

Hic contemplatiuus noſter, cum liceret, ſe ſe recondebat; abſcondebat arboribus corpuſculum; vt mentem immergeret in Deum: Hic abdicatis à ſe omnibus alijs, ardentiſſima

ſuſpiria cordis efflabat, gemitus eructabat, effundebat lacrymas, & amaritudinem tentationum ſuarum exonerabat in abyſſum diuinæ miſericordiæ.

Hic animæ anguſtias liberis clamoribus exhalabat, & excellentiſſimis virtutum actibus, è profundo ſpiritus, in apertum aërem euibratis, dilatabat ſinum mentis; vt diuinorum fieret capacior, fæcundiorque.

Hic nonnumquam dilectum ſuum, ad Diuini thalami puriſſimas delicias admittebat cœleſtis animarum ſponſus; ita tamen, vt mox ad propria relaberetur deſolationum certamina.

Sed quid ego ſecreta cæleſtia reuelare, ceu potiùs temerare contendo, quæ nemo nouit, niſi qui accipit? qui autem accepit varijs in libris Theologiæ myſticæ eructauit.

Venerabor potiùs ſacrum adytum contemplationis, & ne melior inſtituti

noſtri pars in me ſterileſcat, eius exemplo ad religioſæ ſolitudinis amorem, ſilens memetipſum animabo.

Certè viros Principes audiui, viale hoc contemplationis cum humili, ac deuota reuerentiæ ſignificatione perambulaſſe, ob P. N. Ioannis memoriam, ceu oratorium quoddam, & conclaue diuinæ familiaritatis, cum antiquis illis Patribus noſtris, qui ex vrbe Roma hùc ſe recipiebant, ſpiritum refocillabant, nouum lumen, ardoremque ex Dei conſortio concipiebant, quo deinde in ſemetipſis arderent, & lucerent proximis.

Plures religioſi noſtri, non ſine multiplici fructu P. noſtri Ioannis veſtigia terunt, & deuotionem inſequuntur: At quoties ego deuotum, ſacrumque hoc viale contemplationis ſegnis contemplator intraui; toties contra me voces edere videbatur, & tepiditatem meam exprobrare & ſuauiores aſſue-

tum reſonare melodias, mecum rauco, trepidoque cantu nolle interſtrepere, niſi quod cœleſtis ſpiritus linum fumigans non extinguit, nec confringit conculſam arundinem.

Cum verò per reliquam ſyluam, ac vineam pluries ab eo tempore, vel putatæ, vel ceſæ fuerint arbores; in viale contemplationis tacita quadam reuerentia, in Priorum ſeriem deriuata, ferrum diſtringere vetuit: donec id palam poſtulante ramorum opacitate, ſuperiores tamen ob eandem cauſam conſenſum differre maluerunt: & nouū Vicarium, ſeu Præſidentem conuentus horum inſcium, qui ramos quoſdam inciderat pœna mulctarunt, ac conuentu S. Silueſtri priuarunt, ea potiſſimum de cauſa, quod in viale contemplationis V. P. N. Ioannis iniuſſas manus inijcere non formidaſſet.

Hunc in locum non incongruè me reſeruaſſe arbitror obedientiæ cultum,

quo religioſus noſter intellectum, ac voluntatem, quæ in profeſſione deuo-uerat, immolauit in holocauſtum ſua-uiſſimi odoris Domino.

Etenim per totam vitam ſuam, miram in obediendo ſimplicitatem, fide-litatem, promptitudinem, alacritatem oſtendit.

Et quamuis officio deffinitoris, aut procuratoris Generalis fungeretur, cæ-teros tamen hac in laude præibat. Et hic ad S. Silueſtri in Tuſculano à Prio-re, quem diſcipulum habuerat in no-uitiatu, ipſe *Præpoſiti* officio nuper defunctus, & Definitoris munere fun-gens, quoties folio charte opus haberet, quoties afflictum animum in ſylua, aut pomario exhalare, aut ſimilibus etiam minimis indigeret, toties expreſſam licentiam poſtulabat alacri, ſinceroque obedientis animi cultu, vultuque.

Contigit, vt pro re quapiam, acicula ipſi fieret neceſſaria, quæ ab alio fratre

ad-

aduertente oblata eſt: at obedientiæ, & paupertatis cultor eximius, comiter diſtulit, & incommoditatem ſuſtinuit, vſque dum à Priore facultatem ea vtendi poſſet impetrare.

Religioſus ad ipſum alloquendum in cella venit hora, qua reliqui fratres à labore feriantur: Ex horto ſecum detulerat cedri folium, & pulſata campanula, cum ad quieſcendum recederet, ſuper menſam dimiſit, ſed obediens noſter, verusque paupertatis amator, cum ſe ad quietem ſuper lectulo compoſuiſſet, neutiquam eam obtinere potuit, niſi poſtquam ſtrato exiliens, frondem cella deturbaſſet.

Ob infirmitatem ſuper lecto decumbens prandebat, & infirmarius, ne frigus, & humor hyemis tempore moleſtiam exhiberent, aquam noluit in pauimentum deijcere, ſed ſcutellam emundatam per feneſtram effudit. Expalluit P. Fr. Ioannes, ratus ſe ino-

bedientiæ reum, & precatus eſt fratrem, ne id amplius faceret: Recordabatur enim, quod ante multos annos id aliquando prohibitum fuiſſet.

Tanta ſubmiſſione, ac reuerentia ſuperiorem alloquebatur; vt liquido appareret ſe in eius perſona cogitare Chriſtum, cuius gerebat vices: & cum horæ recreationis in communitate præeſſet, quam iucundè ſimul, ac ſpiritualiter, incomparabili gratia fouebat, mox vt ſuperior aduenerat, filum diſcurſui interſecans, eius, aliorumque dictis tacitus, ac venerabundus attendebat, nec niſi interrogatus, aut iuſſus verbum vllum proferebat: tunc enim breui, hilarique reſponſo reddito, rurſus ſe componebat ad audiendum.

Caput XXII.

Vltima infirmitas, & fælix abitus.

IN omnibus infirmitatibus, quas exantlauit plurimas, adeoque graues, vt magis miraculo, quam naturæ viribus ſubſiſtere videretur, exemplum abſolutiſſimum præbuit patientiæ, reſignationis, gratitudinis, & amoroſiſsimæ præſentiæ in Deum, specialiter tamen in hac, quam vltimiam ſemper exiſtimauit, & in qua infirma mortalitas viciniùs præludebat manſuræ ſemper æternitati.

Numquam, neque leuiſsimum edidit doloris ſignum ob morborum acerbitatem: aut tædio affectus eſt, ob diuturnitatem: nec impatientiæ notam dedit, ob frequentiam: aut In-

quie

Digitized by Google

quietudinis, ob commoditatum penuriam: aut excandeſcentiæ, ob miniſtrorum moram: verum hæc omnia, non ſolum libenter arripuit, ſed nimium blandè, lautèque ſecũ agi reputabat, & nimia ſolicitudine miniſtrari: vnde iucundo vultu, angelicaque compoſitione exhilarabat ſimul, & compungebat animos omnium, quotquot aſsiſterent.

Hinc procedebat eximia gratitudo, qua laborem, obſequiumque impenſum ſinceris animi ſenſibus recognoſcebat, exponebat, & quoties poterat, obſequio mutuo obligationem profiteri & vicem reddere ſatagebat.

Quamuis eum Deus in ſenſibiliſſima electorum parte exerceret, & circa ſuæ prædeſtinationis arcanum grauiſſimis vrgeret anxietatibus: attamen nullius ſibi conſcia mens, & in fundo animæ latens ſecuritas, ſpem certam conceperat penetrandi tandem vſque

ad

ad interiora velaminis. Ideo parietem amantibus obſtare, incolatum prolongari ingemiſcebat, cupiens quantocitiùs carnis mole diſſolui, & iungi Chriſto.

Hæc cordis ſui vota in voces erumpebant, cum ſolus eſſet, aut in ſylua, aut in ſtrato infirmitatis, quæ ſi forte furtiua, quis aure ſuſciperet, præ teneritudine compunctionis in lacrymas reſoluebatur.

Conceperat ęternam beatitudinem, ceu pelagus infinitum aquarum viuentium, in quas electi Dei, depoſito mortalitatis ſpolio, ſubmerguntur: cuius vt ſpeciem viuaciùs renouaret, ſæpe ſæpius ciſternas, dimiſſa bolidè iubebat experiri, cęleſti gaudio ſeſe impleri ſentiens, cùm renunciaretur ingentem aquarum copiam ſuppetere: mox enim ad perennis vitæ fontem aridam erigebat mentem & clauſtra carnis diſſolui auidè poſtulabat, vt animam

ſuam, ceu guttam roris antelucani, in Oceanum Diuinitatis deperdens, feliciùs inueniret in æternum Deo conſecratam.

Interim cùm in hoc à cariſſima patria exilio, fas non ſit amoris impetum ſatiari, nec continua Amati præſentia ſtabiliri, ſed hoc reſeruatum ſit priuilegijs gloriæ triumphalis; reperit ingenioſus amor R. P. N. Ioannis à Ieſu Maria modos, & ſigna, quibus eum alliceret fortiter, & ſuauiter alligaret: Hos, fratres ſuos edocebat, & ipſe vnum pre cœteris in morem induxerat, ac familiariter obſeruabat, quod exercitium appellabat reſpirationis, & inſpirationis.

Deum conſtituebat menſæ accumbentem, ſeque ex obſequio debite ſeruitutis Diuinę Maieſtati miniſtrare fercula numero quinque.

In primo continebantur diuitiæ: putà, lapides precioſi, gemmę, copia

auri, redditus, dominia, principatus: Quæ omnia ſincero affectu offerebat, diſtributurus re ipſa, ſi ea poſſideret, pauperibus, & operibus pijs inſumpturus propter honorem & amorem Dei, vſque dum in extremam paupertatem redacto, nullum aliud remaneret fiduciæ terrenæ capitale, niſi Dei prouidentia, & hominum piorum eleemoſina.

Secundum ferculum detractionibus, opprobrijs, contumelijs, infamijs erat refertum.

Tertium morbi, dolores incommoditates, pœnæ, tormenta, mortes, martyria cumulabant: ad quorum duorum ferculorum dapes pro dilecti amore deuorandas, animum ferebat auidum, ac paratum; electionem offerebat Deo.

Quartum, animas omnes continebat æternæ Beatitudinis capaces, quibus ad fidei veritatem & gratiam, ab

in-

infidelitate aut peccato conuertendis, aut ad maiorem feruorem excitandis, ſemetipſum operamq; ſuam conſtanter Deo dedicabat.

In vltimo ferculo collegerat ſanctiſſimum humanitatis Chriſti Cor, ac Beatiſſimæ Virginis, omniumque eorum, qui ſiue in Cœlis, ſiue in terris dulciſſima dilectione feruntur erga Deum, eiſque cor ſuum vinculo charitatis imponens, ac vniens penitiſſimo dolore contritionis, & immenſo exuberabat incendio charitatis.

Hæc, non ob inde reſultans gloriæ emolumentum, quamuis honeſtiſſimum; ſed ob ſolum Diuini palati guſtum, ac ſupremæ voluntatis beneplacitum principali intentione puriſſimè miniſtrabat.

At vero eadem quinque fercula ſimul cũ omnibus cogitationibus, verbis, & operibus quatuor titulis debita, ceu tributa pendebat ſummo Imperatori.

Pri-

Primo, titulo gratitudinis, ob innu-
nera, & præſtantiſſima beneficia,
um ordinis naturæ, tum gratiæ ho-
tiam ferebat laudis pro gratiarum
ctione.

Secundo propter debitum, quod
eccando incurritur, & pœnitentiæ
peribus ex Saluatoris gratia diſſolui-
ur; offerebat in ſatisfactionem offen-
o Numini, ſiue in hoſtiam pro pec-
ato.

Tertio ad bonorum omnium prin-
ipium, & finem debito ſuo recurre-
at ferculorum oblatione creatura, vt
aturalibus, & gratuitis donis, quam
duxerat è nihilo, ſtabiliret, perficeret
n bono, & ſtabilem perſeuerantiam,
eternæ gloriæ fine conſummaret: im-
nolabatque Factori, ac Saluatori ſuo
oſtiam pacificam ex voto, pro auxi-
ijs efficacibus Diuinæ gratiæ, & pre-
nio æternæ vitæ.

Quarto propter immenſæ Maieſta-

tis

religioſum inducunt. Sæpe mentem monachi, qui ſæculo verè valedixit, oblectat cernere, ſub pedibus omnia, quæ iam diximus, denſa, fætentique nebula circumducta, ceu Oceano quodam ſepulta, ac ſubmerſa; Cum tamen Tuſculanum noſtrum aëre fruatur puriſſimo.

At vero ſemita, de qua loqui cœperamus, omni ex parte obtecta, nec vento commouetur, nec frigori patet, aut æſtui, nec admittit ſpecies rerum ad exteriora vocantium.

Abditæ huic ſemitæ, ſuo plus facto, quam verbo nomenclaturam dedit P. N. Ioannes, vt vulgato nomine ad hæc vſque tempora viale contemplationis appelletur.

Hic contemplatiuus noſter, cum liceret, ſeſe recondebat; abſcondebat arborribus corpuſculum; vt mentem immergeret in Deum: Hic abdicatis à ſe omnibus alijs, ardentiſſima

ſu-

ſuſpiria cordis efflabat, gemitus eructabat, effundebat lacrymas, & amaritudinem tentationum ſuarum exonerabat in abyſſum diuinæ miſericordiæ.

Hic animæ anguſtias liberis clamoribus exhalabat, & excellentiſſimis virtutum actibus, è profundo ſpiritus, in apertum aërem euibratis, dilatabat ſinum mentis; vt diuinorum fieret capacior, fæcundiorque.

Hic nonnumquam dilectum ſuum, ad Diuini thalami puriſſimas delicias admittebat cœleſtis animarum ſponſus; ita tamen, vt mox ad propria relaberetur deſolationum certamina.

Sed quid ego ſecreta cæleſtia reuelare, ceu potiùs temerare contendo, quæ nemo nouit, niſi qui accipit? qui autem accepit varijs in libris Theologiæ myſticæ eructauit.

Venerabor potiùs ſacrum adytum contemplationis, & ne melior inſtituti

noſtri pars in me ſterileſcat, eius exemplo ad religioſæ ſolitudinis amorem, ſilens memetipſum admirabo.

Certè viros Principes audiui, viale hoc contemplationis cum humili, ac deuota reuerentiæ significatione perambulaſſe, ob P. N. Ioannis memoriam, ceu oratorium quoddam, & conclaue diuinæ familiaritatis, cum antiquis illis Patribus noſtris, qui ex vrbe Roma hùc ſe recipiebant, ſpiritum refocillabant, nouum lumen, ardoremque ex Dei conſortio concipiebant, quo deinde in ſemetipſis arderent, & lucerent proximis.

Plures religioſi noſtri, non ſine multiplici fructu P. noſtri Ioannis veſtigia terunt, & deuotionem inſequuntur: At quoties ego deuotum, ſacrumque hoc viale contemplationis ſegnis contemplator intraui; toties contra me voces edere videbatur, & tepiditatem meam exprobrare & ſuauiores aſſue-

tum

tum reſonare melodias, mecum rauco, trepidoque cantu nolle interſtrepere, niſi quod cœleſtis ſpiritus linum fumigans non extinguit, nec confringit conquaſſam arundinem.

Cum verò per reliquam ſyluam, ac vineam pluries ab eo tempore, vel putatæ, vel ceſæ fuerint arbores; in viale contemplationis tacita quadam reuerentia, in Priorum ſeriem deriuata, ferrum diſtringere vetuit: donec id palam poſtulante ramorum opacitate, ſuperiores tamen ob eandem cauſam conſenſum differre maluerunt: & nouū Vicarium, ſeu Præſidentem conuentus horum inſcium, qui ramos quoſdam inciderat pœna mulctarunt, ac conuentu S. Silueſtri priuarunt, ea potiſſimum de cauſa, quod in viale contemplationis V. P. N. Ioannis iniuſſas manus inijcere non formidaſſet.

Hunc in locum non incongruè me reſeruaſſe arbitror obedientiæ cultum,

quo religioſus noſter intellectum, ac voluntatem, quæ in profeſſione deuouerat, immolauit in holocauſtum ſuauiſſimi odoris Domino.

Etenim per totam vitam ſuam, miram in obediendo ſimplicitatem, fidelitatem, promptitudinem, alacritatem oſtendit.

Et quamuis officio deffinitoris, aut procuratoris *Generalis* fungeretur, cœteros tamen hac in laude præibat. Et hic ad S. *Silueſtri* in Tuſculano à Priore, quem diſcipulum habuerat in nouitiatu, ipſe *Præpoſiti* officio nuper defunctus, & Definitoris munere fungens, quoties folio chartę opus *haberet*, quoties afflictum animum in *ſylua*, aut pomario exhalare, aut ſimilibus etiam minimis indigeret; toties expreſſam licentiam poſtulabat alacri, ſinceroque obedientis animi cultu, vultuque.

Contigit, vt pro re quapiam, acicula ipſi fieret neceſſaria, quæ ab alio fratre

aduertente oblata eſt: at obedientiæ, & paupertatis cultor eximius, comiter diſtulit, & incommoditatem ſuſtinuit, vſque dum à Priore facultatem ea vtendi poſſet impetrare.

Religioſus ad ipſum alloquendum in cellā venit hora, qua reliqui fratres à labore feriantur: Ex horto ſecum detulerat cedri folium, & pulſata campanula, cum ad quieſcendum recederet, ſuper menſam dimiſit, ſed obediens noſter, veruſque paupertatis amator, cum ſe ad quietem ſuper lectulo compoſuiſſet, neutiquam eam obtinere potuit, niſi poſtquam ſtrato exiliens, frondem cella deturbaſſet.

Ob infirmitatem ſuper lecto decumbens prandebat, & infirmarius, ne frigus, & humor hyemis tempore moleſtiam exhiberent, aquam noluit in pauimentum deijcere, ſed ſcutellam emundatam per feneſtram effudit. Expalluit P. Fr. Ioannes, ratus ſe ino-

bedientiæ reum, & precatus eſt fratrem, ne id amplius faceret: Recordabatur enim, quod ante multos annos id aliquando prohibitum fuiſſet.

Tanta ſubmiſſione, ac reuerentia ſuperiorem alloquebatur; vt liquido appareret ſe in eius perſona cogitare Chriſtum, cuius gerebat vices: & cum horæ recreationis in communitate præeſſet, quam iucundè ſimul, ac ſpiritualiter, incomparabili gratia fouebat, mox vt ſuperior aduenerat, filum diſcurſui interſecans, eius, aliorumque dictis tacitus, ac venerabundus attendebat, nec niſi interrogatus, aut iuſſus verbum vllum proferebat: tunc enim breui, hilarique reſponſo reddito, rurſus ſe componebat ad audiendum.

Ca-

Caput XXII.

Vltima infirmitas, & fælix abitus.

IN omnibus infirmitatibus, quas exantlauit plurimas, adeoque graues, vt magis miraculo, quam naturæ viribus ſubſiſtere videretur, exemplum abſolutiſſimum præbuit patientiæ, reſignationis, gratitudinis, & amoroſiſsimæ præſentiæ in Deum, ſpecialiter tamen in hac, quam vltimam ſemper exiſtimauit, & in qua infirma mortalitas viciniùs præludebat manſuræ ſemper æternitati.

Numquam, neque leuiſsimum edidit doloris ſignum ob morborum acerbitatem: aut tædio affectus eſt, ob diuturnitatem: nec impatientiæ notam dedit, ob frequentiam: aut in-

quie-

quietudinis, ob commoditatum penuriam: aut excandeſcentiæ, ob miniſtrorum moram: verum hæc omnia, non ſolum libenter arripuit, ſed nimium blandè, lautèque ſecũ agi reputabat, & nimia ſolicitudine miniſtrari: vnde iucundo vultu, angelicaque compoſitione exhilarabat ſimul, & compungebat animos omnium, quotquot aſsiſterent.

Hinc procedebat eximia gratitudo, qua laborem, obſequiumque impenſum ſinceris animi ſenſibus recognoſcebat, exponebat, & quoties poterat, obſequio mutuo obligationem profiteri & vicem reddere ſatagebat.

Quamuis eum Deus in ſenſibiliſſima electorum parte exerceret, & circa ſuæ prædeſtinationis arcanum grauiſſimis vrgeret anxietatibus: attamen nullius ſibi conſcia mens, & in fundo animæ latens ſecuritas, ſpem certam conceperat penetrandi tandem vſque

ad interiora velaminis. Ideo parietem amantibus obſtare, incolatum prolongari ingemiſcebat, cupiens quantocitiùs carnis mole diſſolui, & iungi Chriſto.

Hæc cordis ſui vota in voces erumpebant, cum ſolus eſſet, aut in ſylua, aut in ſtrato infirmitatis, quæ ſi forte furtiua, quis aure ſuſciperet, præ teneritudine compunctionis in lacrymas reſoluebatur.

Conceperat ęternam beatitudinem, ceu pelagus infinitum aquarum viuentium, in quas electi Dei, depoſito mortalitatis ſpolio, ſubmerguntur: cuius vt ſpeciem viuaciùs renouaret, ſæpe ſæpius ciſternas, dimiſſa bolidè iubebat experiri, cœleſti gaudio ſeſe impleri ſentiens, cùm renunciaretur ingentem aquarum copiam ſuppetere: mox enim ad perennis vitæ fontem aridam erigebat mentem & clauſtra carnis diſſolui auidè poſtulabat, vt animam

ſuam

ſuam, ceu guttam roris antelucani, in Oceanum Diuinitatis deperdens, feli-cius inueniret in æternum Deo conſe-cratam.

Interim cùm in hoc à cariſſima pa-tria exilio, fas non ſit amoris impetum ſatiari, nec continua Amati præſentia ſtabiliri, ſed hoc reſeruatum ſit priui-legijs gloriæ triumphalis; reperit inge-nioſus amor R. P. N. Ioannis à Ieſu Maria modos, & ſigna, quibus eum allicere fortiter, & ſuauiter alligaret: Hos, fratres ſuos edocebat, & ipſe vnum pre cœteris in morem induxe-rat, ac familiariter obſeruabat, quod exercitium appellabat reſpirationis, & inſpirationis.

Deum conſtituebat menſæ accum-bentem, ſeque ex obſequio debite ſer-uitutis Diuine Maieſtati miniſtrare fercula numero quinque.

In primo continebantur diuitiæ: putà, lapides precioſi, gemme, copia

auri, redditus, dominia, principatus: Quæ omnia ſincero affectu offerebat, diſtributurus re ipſa, ſi ea poſſideret, pauperibus, & operibus pijs inſumpturus propter honorem & amorem Dei, vſque dum in extremam paupertatem redacto, nullum aliud remaneret fiduciæ terrenæ capitale, niſi Dei prouidentia, & hominum piorum eleemoſina.

Secundum ferculum detractionibus, opprobrijs, contumelijs, infamijs erat refertum.

Tertium morbi, dolores incommoditates, pœnæ, tormenta, mortes, martyria cumulabant: ad quorum duorum ferculorum dapes pro dilecti amore deuorandas, animum ferebat auidum, ac paratum; electionem offerebat Deo.

Quartum, animas omnes continebat æternæ Beatitudinis capaces, quibus ad fidei veritatem & gratiam, ab

infidelitate aut peccato conuertendis, aut ad maiorem feruorem excitandis; ſemetipſum operamq; ſuam conſtanter Deo dedicabat.

In vltimo ferculo collegerat ſanctiſſimum humanitatis Chriſti Cor, ac Beatiſſimæ Virginis, omniumque eorum, qui ſiue in Cœlis, ſiue in terris dulciſſima dilectione feruntur erga Deum, eiſque cor ſuum vinculo charitatis imponens, ac vniens penitiſſimo dolore contritionis, & immenſo exuberabat incendio charitatis.

Hæc, non ob inde reſultans gloriæ emolumentum, quamuis honeſtiſſimum; ſed ob ſolum Diuini palati guſtum, ac ſupremæ voluntatis beneplacitum principali intentione puriſſimè miniſtrabat.

At vero eadem quinque fercula ſimul cũ omnibus cogitationibus, verbis, & operibus quatuor titulis debita, ceu tributa pendebat ſummo Imperatori.

Pri-

Primo, titulo gratitudinis, ob innumera, & præſtantiſſima beneficia, tum ordinis naturæ, tum gratiæ hoſtiam ferebat laudis pro gratiarum actione.

Secundo propter debitum, quod peccando incurritur, & pœnitentiæ operibus ex Saluatoris gratia diſſoluitur; offerebat in ſatisfactionem offenſo Numini, ſiue in hoſtiam pro peccato.

Tertio ad bonorum omnium principium, & finem debito ſuo recurrebat ferculorum oblatione creatura, vt naturalibus, & gratuitis donis, quam eduxerat è nihilo, ſtabiliret, perficeret in bono, & ſtabilem perſeuerantiam, æternæ gloriæ fine conſummaret: immolabatque Factori, ac Saluatori ſuo hoſtiam pacificam ex voto, pro auxiijs efficacibus Diuinæ gratiæ, & premio æternæ vitæ.

Quarto propter immenſæ Maieſta-

tis bonitatem, ac pulchritudinem ſublimiori iure Diuinæ charitatis, ſemetipſum totum in ferculis conſecrabat, & nihil ſibi reſeruans, integram ſua cum radice arborem, animam & corpus, vires ac facultates omnes in holocauſtum puriſſimi amoris incendebat.

Quibus præclarè diſpoſitis, & crebra meditatione in facilem vſum adductis cum ſuauiſſimo animarum ſponſo, cuncta noſtra ſumma pietate ſpectante pactum inierat; vt quemadmodum ille verborum noſtrorum ambagibus non indiget, ſed ei cor noſtrum patet: & velut amantes ſæculi ſignis, nutibuſque reſpondent; ita dignaretur ſignum acceptare, vt quoties efflaret aerem, ipſa reſpiratio indicium eſſet ex condicto, quo omnia iam dicta fercula, hoſtiaſque in meditatione præparatas, ac diſpoſitas acceptare vellet, & quoties aerem attra-

heret, ipſe inſpirationis actus, ſignum foret cordialiſſimi affectus, quo cordi ſuo aſtringeret, vniretque Ieſum, & Mariam, ac electiſſima Sanctorum corda, cum infinito theſauro amoris, ac meritorum, eademque ſancta viciſſitudine, reſpirando redderet in quinto ferculo.

Hoc exercitium breuiter hic delibare operæpretium exiſtimaui: tum vt lector, Ioannis noſtri genium agnoſcat, tum quia hac potiſſimum praxi, ad miram peruenit in præſentia Dei ſtabilitatem, ſic vt Superiori conſcientiæ rationem reddens, fateretur, numquam ſe ad horæ quadrantem, rebus etiam grauiſſimis intentum ita occupari, quin expreſſo Dei memoriam actu renouaret.

Cum ergo mortis ſuæ diem, iam ante diſceſſum à Romano Seminario, non obſcurè didiciſſet. Cum in S. Silueſtri ſolitudine clariùs eundem per-

Digitized by Google

cepiſſet: etenim Fr. Ioanni Hieronymo prænunciauit, ſuis eum in funeralibus thuriferarij munus obiturum; quemadmodum reipſa contigit, non electione fratris, ſed ex officij debito, quod ei in communi tabula ſabbato præcedenti fuerat aſſignatum.

Cum deinde Medici, præſens periculum indicarent; cælo iam ſe proximiorem eſſe ſentiens, & ſponſum, quem ſemper præſentem optauerat, nunc vinculis carnis ſeſe diſſoluētibus, prope ſibi ratus aſtare, affectuum brachia protendebat, eò auidiùs, ſuauiùſque; quò vocantem propius audire ſibi videbatur.

Optauit in vltimo mortalitatis agone adiutorem habere R. P. Fr. Dominicum à Ieſu Maria, ſuum in religione fratrem, in religionis zelo, & pietatis ſtudio coniunctiſſimum, cuius ſpiritum multis experimentis ſubiecerat, & approbauerat.

Digitized by Google

Accurrit ergo Roma ad ſuum dilectiſſimum Patrem in extremis laborantem, ſuaque præſentia mirum in modum eſt conſolatus: nam moribundo continuus aſſiſtens, charitatis officium expleuit, ardentiſſimo feruore Diuinæ charitatis accendit, virtutum omnium prçclariſſimis actibus prçiuit; donec ſuſceptis tenerrimo deuotionis ſenſu exeuntium ſacramentis, puram animam effudit in ſinum Chriſti triumphatoris noſtri, ipſa Aſcenſionis eius feſtiuiſſima luce 28. Maij 1615.

P. Fr. Dominicus corpuſculum humo tradidit, celebratis exequijs, oblatoque ſacroſancti corporis & ſanguinis Chriſti ſacrificio, Congregationis noſtræ optimo Patri, ac Magiſtro piè parentauit, mœſtitiam ac lacrymas fratrum deuota virtutum eius commemoratione deterſit.

Mox defuncti animam Sanctorum ſplendoribus ornatam ſibi apparuiſſe

teſtatus eſt, & de æterna gloriæ fruitione lætum nuntium attuliſſe.

Aliàs deinde ſæpius cum Patre noſtro Dominico familiariter conuerſatus, & cum eo canonicas horas recitaſſe fertur.

Quædam etiam monialis Ordinis noſtri in Polonia, cum grauibus angeretur afflictionibus animi, & in deſperationis barathrum vrgerent interiores anguſtiæ, recordata eſt earum, quas paſſus fuerat P. noſter Ioannes à Ieſu Maria, & ſe illi deuotis ſuſpirijs commendauit: Mox viſa ſibi venerabilem hunc videre Patrem ſanctorum gloria conſpicuum; à quo mirum in modum conſolata eſt, & a grauiſsima tentatione permanſit immunis.

Celebre eſt, quod ſubiungo: nam quidam religioſus noſter magnus Dei ſeruus, cum in oratorio nouitiorum attentiùs orationi vacaret, vidit in exceſſu mentis altare pulcherrimum, &

Digitized by Google

eidem impoſita in cumulum ſerta, corollas aureolas, diademata, coronas varijs ex floribus auro, gemmis, lapidibus precioſis intextas. Aſtabat ad læuam V. P. N. Ioannes ſua modeſtia, grauitate exornatus, cœleſti ſplendore circumdatus, manum dexteram extendebat in protectionis ſignum, & interim vox de Cælo delapſa internis auribus inſonuit. Hic eſt qui cuſtodit Coronas Nouitiorum.

Caput XXIII.

De incorrupti corporis prodigio.

Biennio poſt quam puriſſimum animæ ſacrarium ſub terra delituerat, loco humido, & ex vicino monte ſtillantibus guttis obnoxio, quadam vrgente cauſa ſepulcrum apertum

eſt, & corpuſculum Venerandi Patris apparuit obſitum muco, putredine obductum: Attamen detractis veſtibus, quas marcor exederat, eductum, emundatumque repertum eſt incorruptum, integrum, viuidum, aſtantibus omnibus in lacrymas pre deuotione colliquentibus, & Deum collaudantibus, qui eſt immarceſcibilis decor ſanctorum omnium.

Quod cum intellexiſſet P. noſter Dominicus à Ieſu Maria Præpoſitus Generalis in Tuſculanum ſeſe tranſtulit, Deum in mirabilibus ſuis glorificauit & in ſarcophagum decenter ex ligno elaboratum ad latus oratorij collocauit.

Illud ego poſt viginti, & amplius annos ab obitu decurſos, conditorio ob fabricæ renouationem extractum habui meæ curæ, fideique commiſſum à R.P. Fratre Philippo à S. Catharina Priore dignisſimo, ita vt fas mihi fue-

rit

rit puriſsimę animæ prodigioſum receptaculum, liberiùs, deuotiùſque demirari.

Integritati corporis, & carnis, nihil deeſt: niſi quod articulum vnum minimi digiti pedis, inquiunt, deuotum virum, oſculantis in ſpeciem, emorduiſſe dentibus: & naſi, ac labiorum extremitates ab eo defloratæ ſunt, qui faciei figuram, ac lineamenta ad viuum ſuper emortuo voluit excipere. Vnde apparet mira vultus viuacitas, & venuſtas. Color non niger aut fuſcus, ſed ex albo, flauo, rubeoque permixtus, qualis ſolet eſſe dactylorum, qui deſiccati ex Oriente deferuntur in Europam. Caro, cutiſque non in modum corij indurata; non ad inſtar tympani reſonans, vt in phtiſicorum cadaueribus aliquando notaui: ſed mollis, & ſucculenta digito compreſſa cedit, & ſuopte genio reuertitur in locum priſtinum. Pectus, quod adhuc viuenti

luridum apparebat, & putredini proximum, carnoſa planitie, duabus hinc inde mãmillis decenter exurgit. Venter ad proportionem turgidus, tactu, latentium viſcerum indicat incorruptionem: Tibię dextræ latus extimum, eò rubicundius, & viuaciùs emicat, quò plures inciſiones tulit, & acerbiores cruciatus viuenti intulit. Nulla ſentitur fragrantia, ſed nec odor vllus cadauerosus. Exigua eſt ſtatura: ſed ad ſtaturæ, ac corpulentiæ proportionem. Plumeam quaſi leuitatem admiratus fui, adeo vt cæleſtem etiam hanc dotem æmulari videatur. Spoliatur, veſtiturque facile, & admota manu ſtat decentiſsimè: ipſamque modeſtiam, grauitatem, pietatem, quam ſpirabat viuus, etiam exhibet mortuus, animatque nos ad carnem ſpiritui ſubiugandam, vt ipſa in æternitatis ſpe requieſcere, & tandem reflorere valeat in Deum viuum.

Non

Digitized by Google

Non ſum in hoc Capite pręfatus V. P. Noſtri corpus non fuiſſe balſamo, aut aromatibus conditum, aut arte humana conquiſitis remedijs putrefactioni ſubtractum: Nec enim talia apud nos vſurpari ſolent, nec de facto ſunt vſurpata, ſed odoratiſsimum incorruptionis balſamum, ipſe ſibi virtutum exercitio comparauit: Pręſertim dum ſalem tribulationis oſſibus infricuit, & pœnitentiæ abſynthium ad medullam vſque carnis, & ſpiritus, euacuato crucis calice incorporauit.

Sed de hac, alijſque religioſiſsimi Patris virtutibus non eſt neceſſe recolligere, quæ ordine ſuo diſpertiuimus; ſolùm adiungo elogium breue, quod Tuſculani fratres, optimo Patri poſuerunt.

P. Fr. Ioannes à Ieſu Maria Calaguritanus, vna cum ſex grauiſsimis Patribus Italicę Congregationis funda-

men-

menta iecit: quorum ipſe primus in Italiam venit.

Quantus, & quam magnus vir extiterit, eximiæ virtutes teſtatum abunde reliquerunt.

Elucebat in eo ſingularis quædam clementia, & animi lenitas internæ pietatis argumentum, qua primo congreſſu omnium corda demulcens, omnium ſibi conciliabat amorem. Lenitatem tanta grauitas, ac modeſtia ſic temperabat; vt taciti, ac dimiſsi oculi, vultuſque neſcio quid arcanum, myſticumque præſeferrent, & grauiſsimos viros leuitatis, aut incompoſitionis alicuius ſibi conſcios, ſecreta quadam auctoritate corrigeret.

Ingenij raritate, dicendique arte excelluit: plurimos libros tanta eruditione, tantoque ſpiritus vigore compoſuit, vt non minus ob ſubtilitatis acumen cæleſtes, Angelicique; quam ob caritatis incendium (quod ab auctoris

ar-

ardore in legentium animos efflant) ſeraphici, planèque Diuini nuncupari mereantur.

Prudentia fuit admirabili, quam tunc præſertim oſtendit, cum varijs licet morbis obſeſſus, ſanctè, & laudabiliter gubernacula Congregationis, primarijs in muneribus adminiſtrauit.

Minimarum rerum obſeruantiam tam exactè coluit: vt, exempli gratia, cum Præpoſiti Generalis officium gereret, indicto ſilentij tempore, ſi quę monenda eſſent, explicare ſcripto vir grauis non erubeſceret.

Patientię laude nemini ſecundus, grauiſsimarum infirmitatum, & quod amarius eſt, internarum deſolationum cruciatus morte & inferno duriores, æquo adeò, ac inuicto ferebat animo, vt ne leuiſsimum quidem tanti doloris indicium ipſius familiares deprehenderent. Tantumque abeſt, vt in-

ter tot anguſtias fractus animo deſponderet: quin etiam adderet dolorem dolori, & corpuſculum pœnè morbis exhauſtum ſuis, aliorumque ad id accitorum flagellis acerbè conficeret.

Caſtitatem, internamque puritatem enixè coluit; mulierum colloquia ſemper exhorruit, culparum leuiſsimarum maculas, quotidie celebraturus expiauit.

Humilitatis ſupra modum ſtudioſiſſimus, Cardinalium, Prælatorumque congreſſus, tàm moleſto ferebat animo, vt ab ijs quam breuiſsimè, ſalua tamen humanitate, ſeſe expediret. Petijt multoties Donatorum numero adſcribi, quod cum aſſequi minime potuiſſet; ſæpius in ipſa Præpoſiti Generalis dignitate conſtitutus Donati cuiuſdam cellam ingreſſus, ſquallidum ſordibus pauimentum non minori affectus, animique teneritudine, quàm Chriſti veſtigia lingebat.

Nihil ei gratius erat montis Tuſculani ſolitudine, cuius ſecretiores, ac profundiores nemorum receſſus frequenter obambulans totus in rerum æternarum ſpectacula directus, defixis in Cælum oculis diuturniorem corporis carcerem, grauemque nimis viſionis beatificæ dilationem elatis vocibus, crebriſque ſuſpirijs inclamabat.

Tandem votorum compos, quinto Kalend. Iunij, eo ipſo die, quo Chriſtus Saluator, victor penetrauit in Cælos, cum ipſo, & electis eius in æternum regnaturus in pace quieuit 1615. Eius corpus poſt biennium, nunc vero poſt ſeptennium veſtibus tabe conſumptis, adeo incorruptum perſeuerat; vt non ſolum viſcera, ſed etiam pectuſculum, quod eo adhuc ſuperſtite veluti ſanie redundans, luridum, ac ſubuiride, ne dicam corruptione iam ferè reſolutum apparebat, integritate, ac ſoliditate

reliquis membris nullo modo cedat, Deo ita diſponente, qui in electis ſuis admirabilis, incorrupti eorum ſpiritus, ex incorrupto corpore præclarum Eccleſiæ ſuæ reliquit argumentum.

Caput XXIV.

Catalogus Librorum, & Opuſculorum.

LIbri, & Opuſcula P. N. Ioannis à Ieſu Maria ipſo viuente ſingula fere fuerunt diuerſis temporibus euulgata. Quorum catalogum hic ſubijcio.

Cantici canticorum interpretatio Ptolemæo Cardinali Comenſi inſcripta. Romæ apud Stephanum Paulinum 1601.

Inſtructio Nouitiorum, dedicata R. admodum P. N. Petro à Matre Dei.

Romæ apud Carolum Vullietum, 1605. quam deinde P. N. Dominicus à Ieſu Maria in Italicum ſermonem ab vno ex noſtris Patribus traductam, edi curauit Romæ 1612.

Inſtructio Magiſtri Nouitiorum Congregationi S. Eliæ fratrum Diſcalc. Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo dedicata. Neapoli ex Typographia Tarquinij Longi 1608. in octauo.

Liber de Prudentia Iuſtorum è verbis ſacræ Scripturæ, magna ex parte contextus. Pacifico Regi cordium Ieſu Chriſto conſecratus. Neapoli Typis Tarquinij Longi 1607. in octauo.

Stimulus compunctionis, ſimiliter ex verbis ſacræ Scripturæ concinnatus.

Lamentationum Ieremiæ Prophetæ interpretatio; In tres paraphraſes: hiſtoricam ſcilicet, allegoricam, & tropologicam diſcreta, cui ſubijci-

tur

tur tropologici ſenſus expenſio. Dominico Epiſcopo Card. Pinello Ordinis Protectori nuncupata. Neapoli ex Typographia Tarquinij Longi 1608. in octauo.

Interpretationes in Pſal. 136. 83. 41.

Compendium vitæ B. V. Tereſiæ à Ieſu fundatricis fratrum Diſcalceatorum, & Monialium B. V. Mariæ de Monte Carmelo. Ad Sanctiſſimum Paulum Quintum. Romæ apud Stephanum Paulinum 1609. in quarto.

Schola Orationis, Contemplationis, Mortificationis, Paſſionum, & aliarum materiarum principalium in doctrina ſpirituali. Fratribus, ac Monialibus ſuæ Congregationis Italico idiomate. Romæ anno 1611. & 1629.

Paraphraſis in librum Iob, cui ſubijcitur breuis expoſitio litteralis, vel tropologica, vel mixta. Ad Illuſtriſs. Card. Montaltum. Romæ ex Ty-

pographia Gulielmi Facciotti 1611. in quarto.

Liber de bono vſu Curiæ, compendio ſcriptus. Io: Garſiæ Card. Mellino dicatus. Romæ apud Iacobum Maſcardum 1612. in 12.

Liber de bono vſu, contemptuque honorum, diuitiarum, ac voluptatum compendio ſcriptus, Inuictiſſimo Romanorum Imperatori Matthiæ ſemper Auguſto. Romę apud Iacobum Maſcardum 1613.

Stimulus Secundus compunctionis, in quo proponuntur motiua præcipua, magiſq; efficacia ad eliciendā peccatorum contritionē, Italico ſermone. Ad Chriſtianiſſimam Reginam Galliarum Regentem Mariam Mediceā.

Liber de ſtudio pacis compendio ſcriptus Odoardo Farneſio dedicatus. Romæ apud Iacobum Maſcardum 1613.

Ars gubernandi, compendio ſcripta

Card. Burgheſio. Romę apud Iacob. Maſcardum 1613.

Tractatus de amore, cultuque Reginæ Cœli, compendio ſcriptus. Ad Sanctiſſimum Paulum Quintum P. M. Romæ Typis Iac. Maſcardi 1615.

Diſciplina Monaſtica exhortationibus digeſta in Regulam primitiuam fratrum Diſcalceatorum Ordinis Beatiſſimæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo, P. Fr. Ferdinando à Sancta Maria Præpoſito Generali nuncupata. Romæ apud Iac. Maſcardum 1615.

Ars concionandi compendio ſcripta. Roberto Bellarmino Card. dicata. Romæ apud Iacobum Maſcardum 1610.

Diſciplina Clauſtralis.

Ars amandi Deum idiomate Italico.

De cuſtodia Legum.

Inſtructio Principum.

De ſtudio pietatis.

De bona educatione pueritiæ.

Ars viuendi ſpiritualiter.

Ars bene moriendi.

Epiſtolæ diuerſæ, & hymni ſpirituales.

Quæ omnia ſermone Latino Coloniæ Agrippinæ denuo recuſa ſunt tribus voluminibus in folio.

Præterea ab eodem elucubrata ſunt quędam hactenus inedita.

Compendium Rhetoricæ.

Ars amandi Deum altera, Latino ſermone conſcripta.

Via vitæ.

Liber de Regimine Monaſtico.

Expoſitio in Symbolum.

Compendium vitæ P. N. Petri à Matre Dei.

Orationes tredecim in Natali B. Tereſiæ.

Orationes in laudem S. Thomę Aquinatis.

De Miſſionibus tractatus quatuor.

FINIS.

Digitized by Google

PERORATIO AVTHORIS

ET PROTESTATIO.

HVcuſque Virtutes R. P. N. Fr. Ioannis à Ieſu Maria, ceu Ideam quandam Carmeliſ primitiui à S. Tereſia renouati, delineaui; quæ verò obiter interſerui, de reuelationibus, aut gratiis à Deo factis, non ſic accipi volo, quaſi diſcuſſa fuerint; aut Apoſtolicæ Sedis auctoritate firmata, aut etiam inferiorum Prælatorum laudata calculo: neque alicuius Sanctitatem, aut famam,

ego per mea ſcripta reuereſceri, vel publicare, vel vllo modo beatificationi, aut celebritati præludere, vel opitulari contendo: Sed omnia S.R.E. ac Prælatorum iudicio, decretiſque ſubmittens, in ſijs terminis, ſtatuque relinquo, in quibus ante hunc meum laborem reperiebantur.

898.710

Digitized by Google

ELENCHVS
CAPITVM.

PRæfatio. pag. 1
Caput I. Ortus, & infantia. 4
Caput II. Pueritia, & Adoleſcentia. 10
Caput III. Inter Carmelitas

Digitized by Google

Diſcalceatos Paſtranæ profitetur. 13

Caput IV. Anno Secundo poſt profeſſionem, Genuam mittitur, ad nouum Conuentum S. Annæ. 21

Caput V. Nauat operam ſtudijs Scholaſticis. 25

Caput VI. Sacerdotio initiatur & nonnullis muneribus à Fratribus honoratur. 35

Caput VII. In Capitulo totius Ordinis Cremonæ celebrato, Concluſiones publicas celebri laude defendit. 38

Caput VIII. Genuam reuertitur, & educationi Nouitiorum incipit attendere. 43

Ca-

Digitized by Google

Caput IX. Romam vocatur pro negotijs noſtræ Congregationis. 53
Caput X. Ad S. Mariæ de Scala Magiſtrum Nouitiorum agit inſigni fructu. 57
Caput XI. Proſequor prudentiam explicare P. Fr. Ioannis in educandis Nouitijs. 67
Caput XII. Præcipuos enumero Nouitios diuerſarum Nationum, qui exemplari P. Fr. Io: prudentia Romæ ab anno 1601. *vſque ad* 1605. *exculti, in diuerſas prouincias Tereſianæ reformationis ſpiritum propagarunt.* 75
Caput XIII. Conſulitur in

gra-

grauiſſimis negotijs in materia doctrinæ ac ſpiritus. 92
Caput XIV. *In primo Congregationis Capitulo eligitur Secundus definitor generalis: multa cum Patribus in Religionis vtilitatem agit & decernit, ac præſertim Inſtructionum efformandarum curam ſuſcipit.* 107
Caput XV. *Corporis vires profligantur, & animi robur exercere pergit.* 111
Caput XVI. *Lectoris officium ſuſcipit, & inſignem in puriſſimam S. Thomæ doctrinam affectum in diſcipulos ac Congregationem inſtillat.* 119

Ca-

Digitized by Google

Caput XVII. Fit Procurator Generalis ac beatificationem S. Tereſiæ promouet. 136
Caput XVIII. De ariditate, qua Deus ſeruum ſuum per totam vitam exercuit. 142
Caput XIX. Anno 1611. *in Præpoſitum Generalem electus, Congregationem magna virtutum laude gubernat.* 152
Caput XX. Conuentus annoto, quorum fundationes, dum Præpoſitus Generalis eſſet, promouit, elaborauit. 164
Caput XXI. Officio Generalatus expleto, primùm in Seminarium S. Pauli Montis Quirinalis, ac deindè Romanis

fra-

Digitized by Google

fratribus vltimum valefaciens ad S. Silueſtri Tuſculanum recedit anno 1614. 173
Caput XXII. *Vltima infirmitas, & fælix obitus.* 185
Caput XXIII. *De incorrupti corporis prodigio.* 197
Caput XXIV. *Catalogus Librorum, & opuſculorum.* pag. 206
Peroratio Authoris, & proteſtatio. 213

Prio-

Priores paginæ, dum præter Auctoris manum præproperum ſuſtinuere prelum, in nonnulla, quæ remoram inijcere poſſint, ruerunt

	Errata:	*Corrige:*
Pag. 3.	lin. 6. fruer	fruor
	lin. 7. benigniri	benigniori
	lin. 9. acceptum	acceptam
5	lin. 5. Soparchis	Toparchis
6	lin. 11. ſola	ſolam
12	lin. 2. euaſurum	euaſuram
18	lin. 12. plerique	pleriſque
	lin. 18. Chriſmata	chariſmata
29	lin. 23. aut agendum	aut ſcribendum, aut agendum
	lin. 3. ſequi	ſe, qui
	lin. 10. ſororibus	à ſororibus
22	lin. 5. flagrans	flagrantem (quæ ad
	lin. 9. hoſpitium ad	hoſpitium Ge-
26	lin. 13 exornauit; &	exornauit; vt
27	lin. 4. inter omnium	inſtar omnium
	lin. 21. Nã in memoriæ	Nam memoriæ
28	lin. 22. intento	& intento
29	lin. 3. gloriam	gloriari
30	lin. 6. maturitate	matura ætate
	lin. 15. textuum	textum
32	lin. 22. prælegebat	perlegebat

Cætera, benigne Lector, inoffenſo pede decurres, emendabiſque.

R O M Æ,

Typis Vitalis Maſcardi.

MDCXLVIII.

Superiorum Permiſſu.

Digitized by Google